

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS  
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

**COMPTE RENDU INTEGRAL**  
AVEC  
**COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT**  
**DES INTERVENTIONS**

**INTEGRAAL VERSLAG**  
MET  
**VERTAALD BEKNOPT VERSLAG**  
**VAN DE TOESPRAKEN**

COMMISSION DE L'ÉNERGIE, DE  
L'ENVIRONNEMENT ET DU CLIMAT

COMMISSIE VOOR ENERGIE, LEEFMILIEU EN  
KLIMAAT

**Mardi**  
**27-04-2021**  
**Matin**

**Dinsdag**  
**27-04-2021**  
**Voormiddag**

|             |                                                                         |
|-------------|-------------------------------------------------------------------------|
| N-VA        | Nieuw-Vlaamse Alliantie                                                 |
| Ecolo-Groen | Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen |
| PS          | Parti Socialiste                                                        |
| VB          | Vlaams Belang                                                           |
| MR          | Mouvement réformateur                                                   |
| CD&V        | Christen-Democratisch en Vlaams                                         |
| PVDA-PTB    | Partij van de Arbeid – Parti du Travail de Belgique                     |
| Open Vld    | Open Vlaamse Liberalen en Democraten                                    |
| Vooruit     | Vooruit                                                                 |
| cdH         | centre démocrate Humaniste                                              |
| DéFI        | Démocrate Fédéraliste Indépendant                                       |
| INDEP-ONAFH | Indépendant - Onafhankelijk                                             |

| Abréviations dans la numérotation des publications : |                                                                                                                                                                 | Afkortingen bij de nummering van de publicaties : |                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| DOC 55 0000/000                                      | Document parlementaire de la 55 <sup>e</sup> législature, suivi du n° de base et du n° consécutif                                                               | DOC 55 0000/000                                   | Parlementair stuk van de 55 <sup>e</sup> zittingsperiode + basisnummer en volgnummer                                                       |
| QRVA                                                 | Questions et Réponses écrites                                                                                                                                   | QRVA                                              | Schriftelijke Vragen en Antwoorden                                                                                                         |
| CRIV                                                 | Version provisoire du Compte Rendu Intégral                                                                                                                     | CRIV                                              | Voorlopige versie van het Integraal Verslag                                                                                                |
| CRABV                                                | Compte Rendu Analytique                                                                                                                                         | CRABV                                             | Beknopt Verslag                                                                                                                            |
| CRIV                                                 | Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) | CRIV                                              | Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) |
| PLEN                                                 | Séance plénière                                                                                                                                                 | PLEN                                              | Plenum                                                                                                                                     |
| COM                                                  | Réunion de commission                                                                                                                                           | COM                                               | Commissievergadering                                                                                                                       |
| MOT                                                  | Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)                                                                                                 | MOT                                               | Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)                                                                              |

|                                                                   |                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| Publications officielles éditées par la Chambre des représentants | Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers |
| Commandes :                                                       | Bestellingen :                                                              |
| Place de la Nation 2                                              | Natieplein 2                                                                |
| 1008 Bruxelles                                                    | 1008 Brussel                                                                |
| Tél. : 02/ 549 81 60                                              | Tel. : 02/ 549 81 60                                                        |
| Fax : 02/549 82 74                                                | Fax : 02/549 82 74                                                          |
| www.lachambre.be                                                  | www.dekamer.be                                                              |
| e-mail : publications@lachambre.be                                | e-mail : publicaties@dekamer.be                                             |

## SOMMAIRE

|                                                                                                                                                                                                                            |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Débat d'actualité sur le CRM et questions jointes de                                                                                                                                                                       | 1  |
| - Kurt Ravyts à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La rencontre entre la ministre de l'Énergie et la commissaire européenne Vestager au sujet du CRM" (55016812C)                                                       | 1  |
| - Kim Buyst à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La rencontre avec la commissaire européenne dans le cadre du mécanisme CRM" (55016848C)                                                                                | 1  |
| - Bert Wollants à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La situation en ce qui concerne le CRM" (55016851C)                                                                                                                | 1  |
| - Patrick Dewael à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "L'entretien avec la commissaire européenne Vestager en ce qui concerne le CRM" (55016893C)                                                                        | 1  |
| - Thierry Warmoes à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "L'état d'avancement du CRM" (55016903C)                                                                                                                          | 1  |
| - Samuel Cogolati à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La rencontre de la ministre avec la commissaire européenne Vestager sur le CRM" (55016924C)                                                                      | 1  |
| - Leen Dierick à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La rencontre avec la commissaire européenne Vestager au sujet du dossier CRM" (55016933C)                                                                           | 1  |
| - Malik Ben Achour à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La rencontre de la ministre avec Madame Vestager sur le CRM" (55016935C)                                                                                        | 1  |
| - Kris Verduyck à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "L'avancée du dossier CRM" (55016939C)                                                                                                                              | 1  |
| <b>Orateurs: Kurt Ravyts, Kim Buyst, Bert Wollants, Patrick Dewael, Thierry Warmoes, Samuel Cogolati, Leen Dierick, Kris Verduyck, Christophe Bombled, Tinne Van der Straeten, ministre de l'Énergie, Malik Ben Achour</b> |    |
| Question de Wouter Raskin à Zakia Khattabi (Climat, Environnement, Développement durable et Green Deal) sur "La concertation avec les Régions concernant l'infrastructure de bornes de recharge" (55015224C)               | 14 |
| <b>Orateurs: Wouter Raskin, Tinne Van der Straeten, ministre de l'Énergie</b>                                                                                                                                              |    |
| Question de Kris Verduyck à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les tarifs sociaux chaleur" (55015737C)                                                                                                                  | 16 |
| <b>Orateurs: Kris Verduyck, Tinne Van der Straeten, ministre de l'Énergie</b>                                                                                                                                              |    |
| Questions jointes de                                                                                                                                                                                                       | 17 |
| - Jan Briers à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La ruée sur les centrales au gaz" (55015881C)                                                                                                                         | 17 |

## INHOUD

|                                                                                                                                                                                                                           |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Actualiteitsdebat over het CRM en toegevoegde vragen van                                                                                                                                                                  | 1  |
| - Kurt Ravyts aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De ontmoeting van de minister van Energie met Europees commissaris Vestager over het CRM-mechanisme" (55016812C)                                                 | 1  |
| - Kim Buyst aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De ontmoeting met de Europese commissaris in het kader van het CRM-mechanisme" (55016848C)                                                                         | 1  |
| - Bert Wollants aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De stand van zaken met betrekking tot het CRM" (55016851C)                                                                                                     | 1  |
| - Patrick Dewael aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Het onderhoud met Eurocommissaris Vestager over het CRM" (55016893C)                                                                                          | 1  |
| - Thierry Warmoes aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De stand van zaken van het CRM" (55016903C)                                                                                                                  | 1  |
| - Samuel Cogolati aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De ontmoeting van de minister met Eurocommissaris Vestager over het CRM" (55016924C)                                                                         | 1  |
| - Leen Dierick aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De ontmoeting met Europees commissaris Vestager over het CRM-dossier" (55016933C)                                                                               | 1  |
| - Malik Ben Achour aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De ontmoeting van de minister met mevrouw Vestager over het CRM" (55016935C)                                                                                | 1  |
| - Kris Verduyck aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De voortgang in het CRM-dossier" (55016939C)                                                                                                                   | 1  |
| <b>Sprekers: Kurt Ravyts, Kim Buyst, Bert Wollants, Patrick Dewael, Thierry Warmoes, Samuel Cogolati, Leen Dierick, Kris Verduyck, Christophe Bombled, Tinne Van der Straeten, minister van Energie, Malik Ben Achour</b> |    |
| Vraag van Wouter Raskin aan Zakia Khattabi (Klimaat, Leefmilieu, Duurzame Ontwikkeling en Green Deal) over "Het overleg met de Gewesten over laadpaalinfrastuctuur" (55015224C)                                           | 14 |
| <b>Sprekers: Wouter Raskin, Tinne Van der Straeten, minister van Energie</b>                                                                                                                                              |    |
| Vraag van Kris Verduyck aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Sociale tarieven warmte" (55015737C)                                                                                                                   | 16 |
| <b>Sprekers: Kris Verduyck, Tinne Van der Straeten, minister van Energie</b>                                                                                                                                              |    |
| Samengevoegde vragen van                                                                                                                                                                                                  | 17 |
| - Jan Briers aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De rush op gascentrales" (55015881C)                                                                                                                              | 17 |

|                                                                                                                                                             |    |                                                                                                                                                                 |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| - Marie-Christine Marghem à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La construction de centrales au gaz en Wallonie" (55016027C)                              | 17 | - Marie-Christine Marghem aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De bouw van gascentrales in Wallonië" (55016027C)                                          | 17 |
| - Marie-Christine Marghem à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Le refus d'une nouvelle centrale à gaz à Dilsen-Stokkem" (55016862C)                      | 17 | - Marie-Christine Marghem aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De weigering van een vergunning voor een nieuwe gascentrale in Dilsen-Stokkem" (55016862C) | 17 |
| <i>Orateurs:</i> <b>Jan Briers, Marie-Christine Marghem, Tinne Van der Straeten</b> , ministre de l'Énergie                                                 |    | <i>Sprekers:</i> <b>Jan Briers, Marie-Christine Marghem, Tinne Van der Straeten</b> , minister van Energie                                                      |    |
| Question de Marie-Christine Marghem à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "L'augmentation de la facture énergétique" (55016035C)                           | 22 | Vraag van Marie-Christine Marghem aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De stijging van de energiefactuur" (55016035C)                                     | 22 |
| <i>Orateurs:</i> <b>Marie-Christine Marghem, Tinne Van der Straeten</b> , ministre de l'Énergie                                                             |    | <i>Sprekers:</i> <b>Marie-Christine Marghem, Tinne Van der Straeten</b> , minister van Energie                                                                  |    |
| Questions jointes de                                                                                                                                        | 24 | Samengevoegde vragen van                                                                                                                                        | 24 |
| - Leen Dierick à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les fournisseurs d'énergie qui demandent une garantie à leurs clients" (55016081C)                   | 24 | - Leen Dierick aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Energieleveranciers die een waarborg vragen aan hun klanten" (55016081C)                              | 24 |
| - Kurt Ravyts à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La constatation de pratiques commerciales malhonnêtes de fournisseurs d'énergie" (55016243C)          | 24 | - Kurt Ravyts aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De vaststelling van oneerlijke handelspraktijken bij energieleveranciers" (55016243C)                  | 24 |
| - Kim Buyst à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les garanties exigées pour les contrats d'énergie" (55016804C)                                          | 24 | - Kim Buyst aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De waarborgregeling voor de energiecontracten" (55016804C)                                               | 24 |
| <i>Orateurs:</i> <b>Leen Dierick, Kurt Ravyts, Kim Buyst, Tinne Van der Straeten</b> , ministre de l'Énergie                                                |    | <i>Sprekers:</i> <b>Leen Dierick, Kurt Ravyts, Kim Buyst, Tinne Van der Straeten</b> , minister van Energie                                                     |    |
| Question de Kurt Ravyts à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "L'enquête de la Commission européenne concernant le fonctionnement d'EPEX SPOT" (55016196C) | 27 | Vraag van Kurt Ravyts aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Het onderzoek van de Europese Commissie naar de werking van EPEX SPOT" (55016196C)             | 27 |
| <i>Orateurs:</i> <b>Kurt Ravyts, Tinne Van der Straeten</b> , ministre de l'Énergie                                                                         |    | <i>Sprekers:</i> <b>Kurt Ravyts, Tinne Van der Straeten</b> , minister van Energie                                                                              |    |
| Question de Malik Ben Achour à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La précarité énergétique" (55016254C)                                                  | 29 | Vraag van Malik Ben Achour aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Energiearmoede" (55016254C)                                                               | 30 |
| <i>Orateurs:</i> <b>Malik Ben Achour, Tinne Van der Straeten</b> , ministre de l'Énergie                                                                    |    | <i>Sprekers:</i> <b>Malik Ben Achour, Tinne Van der Straeten</b> , minister van Energie                                                                         |    |
| Questions jointes de                                                                                                                                        | 31 | Samengevoegde vragen van                                                                                                                                        | 31 |
| - Kurt Ravyts à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La participation de la ministre au sommet COP26 Net Zero de l'AIE le 31 mars 2021" (55016282C)        | 31 | - Kurt Ravyts aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De deelname van de minister aan de IEA-COP26 Net Zero Summit op 31 maart 2021" (55016282C)             | 31 |
| - Daniel Senesael à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La Global Energy Review 2021 de l'AIE" (55016816C)                                                | 31 | - Daniel Senesael aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De Global Energy Review 2021 van het IEA" (55016816C)                                              | 31 |
| <i>Orateurs:</i> <b>Kurt Ravyts, Daniel Senesael, Tinne Van der Straeten</b> , ministre de l'Énergie                                                        |    | <i>Sprekers:</i> <b>Kurt Ravyts, Daniel Senesael, Tinne Van der Straeten</b> , minister van Energie                                                             |    |
| Question de Kris Verduyckt à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Un accord préalable et explicite en cas de démarchage par téléphone" (55016353C)         | 35 | Vraag van Kris Verduyckt aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Een voorafgaande en uitdrukkelijke toestemming bij telemarketing" (55016353C)               | 34 |
| <i>Orateurs:</i> <b>Kris Verduyckt, Tinne Van der Straeten</b> , ministre de l'Énergie                                                                      |    | <i>Sprekers:</i> <b>Kris Verduyckt, Tinne Van der Straeten</b> , minister van Energie                                                                           |    |

|                                                                                                                                                                         |    |                                                                                                                                                                  |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Question de Kris Verduyckt à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les services supplémentaires dans un contrat de fourniture d'électricité" (55016392C)                | 36 | Vraag van Kris Verduyckt aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Extra diensten op een elektriciteitscontract" (55016392C)                                    | 36 |
| <b>Orateurs: Kris Verduyckt, Tinne Van der Straeten</b> , ministre de l'Énergie                                                                                         |    | <b>Sprekers: Kris Verduyckt, Tinne Van der Straeten</b> , minister van Energie                                                                                   |    |
| Question de Bert Wollants à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les facteurs de réduction pour les centrales de pompage et le stockage par batteries" (55016436C)     | 37 | Vraag van Bert Wollants aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De deratingfactoren voor pompcentrales en batterijopslag" (55016436C)                         | 37 |
| <b>Orateurs: Bert Wollants, Tinne Van der Straeten</b> , ministre de l'Énergie                                                                                          |    | <b>Sprekers: Bert Wollants, Tinne Van der Straeten</b> , minister van Energie                                                                                    |    |
| Questions jointes de                                                                                                                                                    | 40 | Samengevoegde vragen van                                                                                                                                         | 40 |
| - Samuel Cogolati à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les conséquences de l'arrêt inattendu de Tihange 2 pour les prix de l'électricité" (55016742C)                | 40 | - Samuel Cogolati aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De gevolgen van de onverwachte stillegging van Tihange 2 voor de elektriciteitsprijzen" (55016742C) | 40 |
| - Kim Buyst à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "L'arrêt de Tihange 2" (55016747C)                                                                                   | 40 | - Kim Buyst aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Het stilvallen van Tihange 2" (55016747C)                                                                 | 40 |
| - Leen Dierick à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "L'arrêt de Tihange 2" (55016877C)                                                                                | 40 | - Leen Dierick aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Het stilvallen van Tihange 2" (55016877C)                                                              | 40 |
| <b>Orateurs: Kim Buyst, Leen Dierick, Tinne Van der Straeten</b> , ministre de l'Énergie                                                                                |    | <b>Sprekers: Kim Buyst, Leen Dierick, Tinne Van der Straeten</b> , minister van Energie                                                                          |    |
| Questions jointes de                                                                                                                                                    | 43 | Samengevoegde vragen van                                                                                                                                         | 43 |
| - Kris Verduyckt à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les résultats de l'intervention de l'Inspection économique auprès de Mega" (55016832C)                         | 43 | - Kris Verduyckt aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De resultaten van de tussenkomst van de Economische Inspectie bij Mega" (55016832C)                  | 43 |
| - Thierry Warmoes à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les contrats dormants et la tromperie de Mega" (55016904C)                                                    | 43 | - Thierry Warmoes aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De slapende contracten en de misleiding van Mega" (55016904C)                                       | 43 |
| <b>Orateurs: Kris Verduyckt, Thierry Warmoes, Tinne Van der Straeten</b> , ministre de l'Énergie                                                                        |    | <b>Sprekers: Kris Verduyckt, Thierry Warmoes, Tinne Van der Straeten</b> , minister van Energie                                                                  |    |
| Question de Kris Verduyckt à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La demande de contrats d'injection des propriétaires de panneaux solaires" (55016833C)               | 46 | Vraag van Kris Verduyckt aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Het aanvragen van teruglevercontracten door eigenaars van zonnepanelen" (55016833C)          | 46 |
| <b>Orateurs: Kris Verduyckt, Tinne Van der Straeten</b> , ministre de l'Énergie                                                                                         |    | <b>Sprekers: Kris Verduyckt, Tinne Van der Straeten</b> , minister van Energie                                                                                   |    |
| Questions jointes de                                                                                                                                                    | 47 | Samengevoegde vragen van                                                                                                                                         | 47 |
| - Christophe Bombled à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Le monitoring énergétique" (55016846C)                                                                     | 47 | - Christophe Bombled aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De energiemonitoring" (55016846C)                                                                | 47 |
| - Reccino Van Lommel à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Le rapport de monitoring concernant la prolongation de la durée de vie de Doel 4 et Tihange 3" (55016938C) | 47 | - Reccino Van Lommel aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Het monitoringsrapport inzake de levensduurverlenging van Doel 4 en Tihange 3" (55016938C)       | 47 |
| <b>Orateurs: Christophe Bombled, Reccino Van Lommel, Tinne Van der Straeten</b> , ministre de l'Énergie                                                                 |    | <b>Sprekers: Christophe Bombled, Reccino Van Lommel, Tinne Van der Straeten</b> , minister van Energie                                                           |    |
| Question de Christophe Bombled à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Le plan de relance et l'hydrogène" (55016847C)                                                   | 49 | Vraag van Christophe Bombled aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Het herstelplan en de waterstofprojecten" (55016847C)                                    | 49 |
| <b>Orateurs: Christophe Bombled, Tinne Van der Straeten</b> , ministre de l'Énergie                                                                                     |    | <b>Sprekers: Christophe Bombled, Tinne Van der Straeten</b> , minister van Energie                                                                               |    |

|                                                                                                                                                                 |    |                                                                                                                                                          |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Questions jointes de                                                                                                                                            | 51 | Samengevoegde vragen van                                                                                                                                 | 51 |
| - Marie-Christine Marghem à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les arrêtés à l'ordre du jour du Conseil des ministres du vendredi 23 avril 2021" (55016866C) | 51 | - Marie-Christine Marghem aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De op de ministerraad van vrijdag 23 april 2021 geagendeerde besluiten" (55016866C) | 51 |
| - Thierry Warmoes à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La taxe nucléaire" (55016905C)                                                                        | 51 | - Thierry Warmoes aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De nucleaire taks" (55016905C)                                                              | 51 |
| - Samuel Cogolati à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La rente nucléaire" (55016931C)                                                                       | 51 | - Samuel Cogolati aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De nucleaire rente" (55016931C)                                                             | 51 |
| - Kim Buyst à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La contribution de répartition" (55016940C)                                                                 | 51 | - Kim Buyst aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De repartitiebijdrage" (55016940C)                                                                | 51 |
| <b>Orateurs: Thierry Warmoes, Samuel Cogolati, Kim Buyst, Tinne Van der Straeten, ministre de l'Énergie, Marie-Christine Marghem</b>                            |    | <b>Sprekers: Thierry Warmoes, Samuel Cogolati, Kim Buyst, Tinne Van der Straeten, minister van Energie, Marie-Christine Marghem</b>                      |    |

# COMMISSION DE L'ÉNERGIE, DE L'ENVIRONNEMENT ET DU CLIMAT

du

MARDI 27 AVRIL 2021

Matin

# COMMISSIE VOOR ENERGIE, LEEFMILIEU EN KLIMAAT

van

DINSDAG 27 APRIL 2021

Voormiddag

De openbare commissievergadering wordt geopend om 10.05 uur en voorgezeten door de heer Patrick Dewael.

La réunion publique de commission est ouverte à 10 h 05 et présidée par M. Patrick Dewael.

## **01 Actualiteitsdebat over het CRM en toegevoegde vragen van**

- Kurt Ravyts aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De ontmoeting van de minister van Energie met Europees commissaris Vestager over het CRM-mechanisme" (55016812C)
- Kim Buyst aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De ontmoeting met de Europese commissaris in het kader van het CRM-mechanisme" (55016848C)
- Bert Wollants aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De stand van zaken met betrekking tot het CRM" (55016851C)
- Patrick Dewael aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Het onderhoud met Eurocommissaris Vestager over het CRM" (55016893C)
- Thierry Warmoes aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De stand van zaken van het CRM" (55016903C)
- Samuel Cogolati aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De ontmoeting van de minister met Eurocommissaris Vestager over het CRM" (55016924C)
- Leen Dierick aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De ontmoeting met Europees commissaris Vestager over het CRM-dossier" (55016933C)
- Malik Ben Achour aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De ontmoeting van de minister met mevrouw Vestager over het CRM" (55016935C)
- Kris Verduyckt aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De voortgang in het CRM-dossier" (55016939C)

## **01 Débat d'actualité sur le CRM et questions jointes de**

- Kurt Ravyts à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La rencontre entre la ministre de l'Énergie et la commissaire européenne Vestager au sujet du CRM" (55016812C)
- Kim Buyst à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La rencontre avec la commissaire européenne dans le cadre du mécanisme CRM" (55016848C)
- Bert Wollants à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La situation en ce qui concerne le CRM" (55016851C)
- Patrick Dewael à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "L'entretien avec la commissaire européenne Vestager en ce qui concerne le CRM" (55016893C)
- Thierry Warmoes à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "L'état d'avancement du CRM" (55016903C)
- Samuel Cogolati à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La rencontre de la ministre avec la commissaire européenne Vestager sur le CRM" (55016924C)
- Leen Dierick à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La rencontre avec la commissaire européenne Vestager au sujet du dossier CRM" (55016933C)
- Malik Ben Achour à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La rencontre de la ministre avec Madame Vestager sur le CRM" (55016935C)
- Kris Verduyckt à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "L'avancée du dossier CRM" (55016939C)

**01.01 Kurt Ravyts (VB):** Mevrouw de minister, toen in de federale ministerraad de tweede lezing over het ontwerp van koninklijk besluit

**01.01 Kurt Ravyts (VB):** Le mécanisme de rémunération de la

betreffende de parameters waarmee het volume aan te kopen capaciteit, de berekeningsmethode en de andere parameters voor de veiling worden bepaald, aan de orde was, hebt u blijkbaar een ontmoeting gehad met de Europese Commissaris voor Mededinging. U communiceerde dat alles wat het CRM betrof op schema zit, dat er nog enkele open punten waren, maar die zouden niet meer problematisch zijn en dat er nog definitief groen licht zou worden gegeven voor het steunmechanisme.

Maar op 21 september 2020 werd een diepgaand onderzoek opgestart over het feit of het CRM in overeenstemming zou zijn met de EU-staatssteunregels. De Europese Commissie had toen ernstige vragen over de toereikendheid van de hulpbronnen op de Belgische elektriciteitsmarkt, die niet voldoende werden aangetoond, noch naar behoren gecijferd. Het ging daarbij over de daadwerkelijk behoefte aan overheidssteun, de omvang van de steun en de benodigde capaciteit.

Voorts vreesde de Commissie dat bepaalde technologieën zouden worden gediscrimineerd en de deelname van grensoverschrijdende capaciteit op oneerlijke wijze zou kunnen worden beperkt en had ze vragen in verband met de zogenaamde congestie-inkomsten.

Mevrouw de minister, ik heb de volgende vragen.

Wat was de inhoud van de bespreking? Zijn volgens de Europees Commissaris alle in het persbericht van de Europese Commissie van 21 september 2020 opgenomen bezwaren en vragen nu door de Belgische regering weggenomen of bevredigend beantwoord? Indien niet, welke zaken moeten nog worden verduidelijkt of getrancheerd?

Ik krijg dus graag wat meer inhoudelijke input over de communicatie dat er nog open punten waren, die evenwel geen probleem vormen.

**01.02 Kim Buyst (Ecolo-Groen):** Mevrouw de minister, de voorbije weken hebben aangetoond dat wij nood hebben aan meer flexibiliteit op onze energiemarkt. Denk maar aan het stilvallen van Tihange 2, waarover wij straks nog een aantal vragen zullen stellen, over het onderhoud van het stroombekken van Coe en de verplichte uitschakeling van windmolens.

Wij hebben de voorbije weken echter ook energie gestopt in het vinden van oplossingen. Wij keurden de CRM-wet goed. Uit onze meest recente commissievergadering bleek dat u ook stappen vooruit hebt gezet met de koninklijke besluiten die een gevolg moeten geven aan die wet.

Zoals de heer Ravyts heeft opgemerkt, lazen wij op vrijdag 23 april 2021 in de media dat ook Europa positieve signalen geeft over het subsidiemechanisme voor nieuwe elektriciteitscentrales.

Opnieuw wordt dus een stap gezet in de vergroening en het beschikbaar en betaalbaar houden van ons energiesysteem.

U had afgelopen vrijdag een gesprek met de Europese Commissaris,

capacité (CRM) doit encore être avalisé par la Commission européenne. Le 21 septembre 2020, celle-ci a entamé une analyse approfondie de la conformité du CRM aux prescriptions européennes en matière d'aides d'État. La Commission avait émis alors des remarques sur la suffisance des ressources sur le marché belge de l'électricité et sur les réels besoins d'aide. Elle craignait, par ailleurs, une discrimination à l'égard de certaines technologies et une limitation de la participation de la capacité transfrontalière.

La ministre de l'Énergie a eu récemment un entretien à ce sujet avec la commissaire européenne à la Concurrence. Si la ministre considère que le calendrier de réalisation du CRM est respecté, quelques points n'en demeurent pas moins en suspens.

Quel a été précisément l'objet de la discussion entre la ministre et la Commission européenne? La Commission se satisfait-elle des réponses apportées à toutes les questions et objections formulées dans son communiqué de presse du 21 septembre 2020? Dans la négative, quels sont les points encore à éclaircir?

**01.02 Kim Buyst (Ecolo-Groen):** Il a été démontré une fois de plus, ces dernières semaines, que nous avons besoin de davantage de flexibilité sur le marché de l'énergie. L'adoption de la loi sur le CRM et la préparation des arrêtés royaux montrent toutefois également que nous travaillons ardemment à l'élaboration de solutions. Selon la presse, la Commission a envoyé des signaux positifs concernant le nouveau mécanisme de subvention qui devrait permettre que notre énergie devienne plus verte mais également qu'elle demeure disponible et finançable.

Comment la ministre qualifierait-elle sa rencontre avec la commissaire européenne? Pense-t-

die het zelf een constructieve dialoog noemde. Hoe ervoer u het gesprek?

U tekende op zes maanden tijd het wettelijke kader uit voor het CRM. Verwacht u dat wij de krappe deadline tegen oktober 2021 kunnen aanhouden? Welke stappen moeten nog worden gezet?

U toont vaak de tijdlijn met niet alleen de bevoorradingszekerheid maar ook de betaalbaarheid en de vergroening. Wat is daarvan de stand van zaken?

**01.03 Bert Wollants (N-VA):** Mevrouw de minister, het is duidelijk dat nog een aantal stappen moeten worden gezet in een dossier dat al heel lang hangende is.

Ik hoor overigens hier net dat u zowaar het hele wettelijke mechanisme op zes maanden tijd hebt uitgetekend, wat nieuw was voor mij. Volgens mij was daarmee al eerder wat gebeurd, indien ik het juist heb.

U hebt in ieder geval een gesprek gehad met de Europese Commissaris. Ik lees in de krantenartikels, ten eerste, dat er plotseling sprake is van een te verwachten uitspraak in de loop van de zomer van 2021. Dat is toch iets heel anders dan vroeger is aangehaald. Vroeger ging het er immers over dat in de loop van maart-april 2021 een uitspraak was gewenst, omdat men ervoor wilde zorgen dat een en ander vóór de prekwificatieprocedure klaar was. Die moest volgens mij immers in mei-juni 2021 volop lopen en zou worden afgesloten in juli 2021.

Het verbaast mij dus enigszins dat er sprake is van een uitspraak pas in de zomer van 2021.

Kunt u dat nieuws bevestigen? Gaat u daar vandaag van uit?

Ten tweede, naar de belangrijkste openstaande punten is hier in de commissie al een paar keer verwezen. Kunt u kort voor ons oplijsten over welke punten het gaat en waar een en ander nog zou vastzitten?

**01.04 Patrick Dewael (Open Vld):** Mevrouw de minister, *optimism is a moral duty*. Toen ik in de krant las over dat onderhoud, was ik ook positief gestemd. Ik lees in dat bericht dat "België goed progressie heeft gemaakt" – overigens niet echt Nederlands – en dat nog enkele open punten moeten worden uitgeklaard bij de Commissaris.

Mijn vragen zijn gelijklopend met die van mijn collega's, mevrouw de minister.

Hoe hebt u zelf die vergadering ingeschat? Kunt u verduidelijken op welke punten ons land inderdaad vooruitgang heeft geboekt? Welke openstaande punten moeten nog worden uitgeklaard? Kan hieraan vooral tijdig worden tegemoetgekomen? Andere collega's verwezen al naar de krappe timing. Is er meer zicht op de timing van de definitieve beoordeling door de Europese Commissie?

**01.05 Thierry Warmoes (PVDA-PTB):** Mevrouw de minister, mijn eerste vraag gaat ook over het onderzoek van de Europese Commissie. U had het over openstaande issues. Welke punten zijn

elle que l'échéance d'octobre 2021 pourra être respectée? Quelles mesures doivent-elles encore être prises à cet effet? Quel est le calendrier en matière de sécurité d'approvisionnement, de financement et de verdissement de notre électricité?

**01.03 Bert Wollants (N-VA):** Il ressort des articles de presse relatifs à la rencontre de la ministre avec la commissaire européenne que la décision de la Commission est attendue pour l'été. Auparavant, il avait été dit que cette décision serait prise en mars ou avril 2021, avant le début de la procédure de pré-qualification qui débiterait en mai-juin 2021 et se terminerait en juillet 2021.

La ministre peut-elle confirmer que la décision ne tombera finalement qu'en été? Quelles pierres d'achoppement subsistent-elles?

**01.04 Patrick Dewael (Open Vld):** Concernant la discussion avec la commissaire européenne, je lis dans les médias que la Belgique a enregistré des progrès mais que certains points doivent encore être clarifiés.

De quels points s'agit-il? La Belgique pourra-t-elle fournir des réponses dans les délais? Quand la Commission remettra-t-elle une évaluation définitive?

**01.05 Thierry Warmoes (PVDA-PTB):** Quelles objections formulées dans l'étude de la Com-

dan al opgelost en zijn geen bezwaar meer voor de Europese Commissie? Op welke punten heeft de Commissie nog wel bezwaren? Welke punten zijn dat precies?

Ten tweede, hoe schat u de hangende beslissing van de Europese Commissie in? Zou men het CRM goedkeuren met of zonder voorwaarden? Voor wanneer zou dat zijn? Ik hoor de heer Wollants spreken over de zomer.

Ten derde, de termijn van 30 dagen voor het advies van de Raad van State op de KB's is nu verstreken. Ik ga ervan uit dat u die adviezen ondertussen hebt gekregen? Bent u van plan om die aanpassingen door te voeren? Wat zegt de Raad van State over de KB's? Kunt u een stand van zaken geven van de verschillende KB's? Zijn die vrijdag op de ministerraad besproken? Wanneer zult u ze ondertekenen en publiceren?

Tot slot, ik kan het maar proberen, wanneer zult u het volumebesluit nemen? Hebt u al een beslissing genomen over het te veilen volume? Zult u het advies van Elia van 9,2 megawatt in de T-min 4-veiling volgen? Als u dat al kunt zeggen, hoeveel bestaande derated capaciteit is er al? Als u beslist om het advies van Elia te volgen, op hoeveel nieuwe capaciteit mikt u dan?

mission ont déjà été levées? Quels problèmes demeurent encore sans solution? La Commission imposera-t-elle des conditions dans le cadre de sa décision? Quand la décision sera-t-elle prise?

La ministre a-t-elle déjà reçu l'avis du Conseil d'État sur les arrêtés royaux? Quelles observations le Conseil formule-t-il? La ministre va-t-elle adapter les arrêtés? Ces derniers ont-ils déjà été examinés au Conseil des ministres? Quand seront-ils publiés?

Quand la ministre va-t-elle prendre une décision sur le volume à mettre aux enchères? Suivra-t-elle l'avis d'Elia, qui portait sur un volume de 9,2 mégawatts pour les enchères T-4? De quelle capacité déclassée disposons-nous déjà? Sur quelle capacité le gouvernement mise-t-il?

De **voorzitter**: Hebben uw laatste vragen wel betrekking op de ontmoeting met mevrouw Vestager?

**01.06 Thierry Warmoes (PVDA-PTB)**: Het betreft een precisering.

De **voorzitter**: Ja, het is een precisering dat het niet zo is. Ik had gevraagd om in het eerste deel te focussen op de ontmoeting met mevrouw Vestager. Collega Warmoes, u krijgt straks nog het woord.

**01.07 Thierry Warmoes (PVDA-PTB)**: Mijnheer de voorzitter, het zit allemaal samen in één vraag met subvragen.

De **voorzitter**: Met 12 subvragen.

**01.08 Thierry Warmoes (PVDA-PTB)**: Aangezien het één vraag is, moet ik ze toch stellen.

**01.09 Samuel Cogolati (Ecolo-Groen)**: Monsieur le président, madame la ministre, en raison des nombreuses questions de mes collègues, je serai bref.

Après des années de tergiversations, vous avez décidé de faire de cette garantie de sécurité d'approvisionnement un véritable objectif gouvernemental. Au demeurant, dès votre entrée en fonction, vous l'avez pris très au sérieux comme en a témoigné votre rencontre avec la Commissaire Vestager au Berlaymont. Cela montre que, depuis le début, vous avez pris le taureau par les cornes.

Qu'avez-vous retiré de la réunion de vendredi? Quels sont les échos de la Commission européenne? Quels délais a-t-elle fixés pour faire avancer et clore le dossier au plus vite?

**01.10 Leen Dierick (CD&V)**: Mevrouw de minister, ik vernam in de

**01.09 Samuel Cogolati (Ecolo-Groen)**: Na jaren van getalm hebt u beslist een overheidsdoelstelling te maken van die garantie inzake continuïteit van de energievoorziening. Enkele dagen na uw aantreden had u al een ontmoeting met Eurocommissaris Vestager.

Welke informatie kunt u ons meedelen na de vergadering van vrijdag? Welke termijnen heeft de Commissie vastgesteld om dit dossier af te ronden?

**01.10 Leen Dierick (CD&V)**:

media dat u een constructief gesprek hebt gehad met de Europese Commissaris, die positief staat tegenover de verdere ontwikkelingen in het Belgische CRM-dossier. Dat stemde me alvast tevreden. Toch heb ik, net als de collega's, nog een aantal vragen.

Kunt u toelichten welke bezwaren of knelpunten in het CRM-dossier nog moeten worden uitgeklaard voor de Europese Commissie? Zijn er afspraken gemaakt met de Europese Commissaris?

Uiterlijk op 30 april dient u de nodige beslissingen te nemen inzake de CRM-veiling. Heeft de ontmoeting met de EU-Commissaris voor verheldering gezorgd met betrekking tot die timing? Wat zijn de volgende stappen die moeten worden genomen?

D'après les nouvelles parues dans les médias, la ministre a eu un entretien constructif avec la commissaire européenne au sujet du CRM. Quels points importants doivent-ils encore être éclaircis? Des accords ont-ils été conclus avec la commissaire européenne à cet égard?

Les décisions nécessaires concernant les enchères doivent être prises pour le 30 avril au plus tard. La ministre a-t-elle, après son entretien avec la commissaire européenne, une vue claire sur le calendrier? Quelles sont les prochaines démarches à entreprendre?

De **voorzitter**: De heer Ben Achour is niet aangelogd om het woord te nemen.

**01.11 Kris Verduyckt** (Vooruit): Ik had geen bijkomende vragen in verband met de ontmoeting met mevrouw Vestager, maar ik had wel een vraag toegevoegd over het project Diels-energie dat u zeker niet met de EU-Commissaris hebt besproken. Ik zag dat mevrouw Marghem daarover een vraag heeft ingediend, ik zal dus straks naar dat antwoord luisteren.

De **voorzitter**: Dat is een pragmatische houding.

**01.12 Christophe Bombled** (MR): Monsieur le président, si vous le permettez, je souhaiterais intervenir dans le cadre de ce débat d'actualité.

Madame la ministre, vous avez annoncé sur Twitter avoir rencontré la Commissaire européenne Vestager au sujet du CRM. Dans votre communication, vous avez qualifié cette réunion de constructive, la Commissaire européenne vous ayant confirmé que la Belgique avait bien progressé.

Serait-il possible de nous donner des précisions sur cette rencontre, en particulier sur les progrès de notre pays? Quelles sont les prochaines démarches entreprises avec la Commission européenne? Pour quelle date peut-on espérer une réponse finale de la Commission européenne? En effet, pour le 30 avril 2021 au plus tard, vous devez finaliser les paramètres compris dans l'arrêté royal "volume et paramètres". Pouvez-vous dès lors nous donner des précisions sur l'élaboration de cet arrêté royal? Nous devons en effet organiser une réunion de suivi au sein de cette commission afin d'échanger sur ces paramètres.

**01.13 Minister Tinne Van der Straeten**: Mijnheer de voorzitter, collega's, we hebben het in deze commissie terecht al vaak over de CRM gehad. Ik denk dat we het er nog zullen over hebben. Na de eerste veiling moeten we wel aandachtig blijven om te zien wat dat gegeven heeft en wat dat betekent voor het design. We hebben al eerder gesproken over het Europese luik van de CRM. Het is goed

**01.12 Christophe Bombled** (MR): Eurocommissaris Vestager heeft u in verband met het CRM gezegd dat België vooruitgang heeft geboekt.

Wat behelst die vooruitgang precies? Wat zijn de volgende stappen ten aanzien van de Commissie? Tegen welke datum verwacht u een definitief antwoord van de Commissie? Tegen 30 april moet u klaar zijn met de parameters die in het koninklijk besluit over het volume en de parameters vervat zijn. Hoe staat het daarmee?

**01.13 Tinne Van der Straeten**, ministre: Le dossier CRM a été notifié à la Commission européenne en décembre 2019 mais au printemps 2020, il s'est révélé incomplet, l'État belge n'ayant pas

om hier nog eens een *deep dive* op te doen wat de staatssteunnotificatie betreft.

Even ter herinnering. Het dossier werd bij de Europese Commissie door de Belgische Staat in december 2019 aangemeld. In het voorjaar 2020 bleek dan dat de Europese Commissie het dossier niet volledig kon verklaren omdat er door de Belgische Staat geen keuze werd gemaakt wat betreft de financiering van de CRM. Dat was de aanleiding voor deze commissie om het dossier naar zich toe te trekken. Dit heeft aanleiding gegeven tot het aannemen van de CRM-resolutie op 16 juli, waarin over het aspect van de financiering richting werd gegeven aan de Belgische Staat. Daarin werd gezegd hoe dit kon gebeuren. Die resolutie werd aangemeld bij de Europese Commissie, waarop die het dossier volledig heeft verklaard. Op 21 september heeft de Europese Commissie dan besloten om een *indebt investigation* te openen. In de *opening decision* had de Europese Commissie al een aantal punten opgeworpen, die hier in oktober al uitvoerig besproken werden.

Op 12 oktober had ik een eerste ontmoeting met uitvoerend vicevoorzitter Vestager. Op dat ogenblik was het vooral de bedoeling van het gesprek om aan te geven wat het beleid van de Belgische regering zou zijn. We hadden toen net een regering met volheid van bevoegdheden. We hebben toen een aantal werkafspraken gemaakt. Op dat moment moesten wij ook nog antwoorden op de *opening decision*. Nadien volgde nog de marktbevraging, waarop de Belgische Staat eveneens moest antwoorden. Die periode moest dus eerst helemaal verstrijken. Er werd dan een werkplan opgemaakt met de Europese Commissie en de Belgische Staat om de werkzaamheden aan te vatten. Dat is allemaal geen nieuwe informatie, dat hebben we al eerder besproken. We hebben toen ook afgesproken elkaar opnieuw te zullen ontmoeten in de periode maart-april. De reden daarvan is – veel van uw vragen en subvragen gaan erover – omdat in die periode de volumebeslissing moet vallen.

Initieel was de datum 30 maart, maar wij hebben in de wet en per uitvoerend koninklijk besluit beslist om die termijn een maand op te schuiven, naar 30 april.

Mijnheer Wollants, in oktober reeds gaf de Europese Commissie aan - en ik denk dat ik dat reeds eerder hier heb gezegd - dat het te ambitieus zou zijn om op het moment van de volumebepaling een beslissing te hebben van de Europese Commissie, gezien de tijd dat dergelijke notificatie vraagt. Daarom hebben wij toen reeds de afspraak gemaakt dat de Belgische Staat en de Europese Commissie elkaar alleszins zouden zien in die periode om een stand van zaken op te maken. Dit kan dan gebeuren op het moment dat wij volumebepaling doen, in een context waarbij de markt kan anticiperen, zodat een goedkeuring kan volgen of niet.

Dat is de reden waarom wij die beslissing toen hebben genomen. Daarom hebben wij ook in aanloop naar dat gesprek hier in het Parlement, op uw vraag, een uitwisseling gehad over het netbeheerdersverslag en het voorstel en advies van de regulator naar aanleiding van de parameters van het volume, omdat wij in aanloop zitten naar de planning van dat volume.

fait de choix sur le mode de financement de ce CRM. Après quoi, le Parlement a adopté le 16 juillet 2020 une résolution proposant un mécanisme de financement. Cette résolution a également été notifiée à la Commission européenne et le dossier a ensuite été déclaré complet.

Le 21 septembre 2020, la Commission européenne a décidé d'ouvrir une procédure d'examen approfondi. Dans sa décision d'ouverture, elle a également soulevé un certain nombre de questions qui ont déjà été abordées au sein de cette commission.

Lorsque j'ai rencontré la vice-présidente Vestager pour la première fois le 12 octobre 2020, j'ai expliqué la politique du nouveau gouvernement belge et nous avons fixé un certain nombre de modalités de travail. Nous étions alors également convenues de nous revoir en mars ou avril 2021 parce que la décision concernant le volume devait être prise à ce moment-là.

La date initialement prévue était le 30 mars, mais l'échéance a finalement été reportée au 30 avril.

En octobre déjà, la Commission a indiqué qu'il était trop ambitieux d'espérer une décision définitive avant la décision sur le volume. Raison pour laquelle nous avons convenu, à l'époque, de nous revoir durant cette période pour faire le point sur la situation.

Dans l'attente de cet entretien, nous avons également eu, au sein de ce Parlement, un échange sur le rapport du gestionnaire de réseau et sur l'avis du régulateur concernant les paramètres de calcul du volume.

Monsieur Bombled, vous m'avez interrogée sur le suivi de cette

Kort vóór de paasvakantie hebben

commission. Nous avons eu une réunion une ou deux semaines avant les vacances de Pâques. Nous avons procédé à la consultation et nous avons notamment beaucoup discuté du *derating factor*.

In dat kader heeft de ontmoeting plaatsgevonden. De afgelopen maanden is er hard gewerkt aan het dossier, niet alleen in het Parlement met het aannemen van de wet en de consultatie wat betreft de volumeparameters, maar ook door de regering met het verder uitwerken van de KB's. Die stand van zaken hebben wij gemaakt in de vergadering.

In de vergadering hebben wij specifiek drie grote punten besproken. Het eerste grote punt gaat over de toepassing van de Europese methodologieën in het kader van het design van het CRM. Daar hebben wij in het Parlement ook uitgebreid over gesproken. Het gaat over de ERA, de NRA en de Adequacy and flexibility study van Elia die verwacht wordt tegen juni. De nieuwe Europese methodologieën zijn natuurlijk ook onmiddellijk van kracht. Gelet op het lopend staatssteunonderzoek heb ik uitgelegd hoe de wisselwerking is tussen de Europese methodologieën en het design van het CRM dat verder wordt uitgewerkt. Zoals ik ook al eerder in het Parlement heb verteld, heb ik toegelicht dat wij bijvoorbeeld de klimaatjaren meenemen in de Adequacy and flexibility study, dat ook de *economic viability test*, de methode van de verwachte inkomsten, in de studie wordt meegenomen en dat de *flow-based approach* reeds langer die studie van Elia zit. Wij hebben ook stilgestaan bij het implementatieplan van de Europese methodologieën voor de ERA en de NRA. De Europese netbeheerders ENTSO-E volgen een bepaald implementatieplan dat loopt tot en met 2023. De Belgische Staat zal al een aantal aspecten van de Europese methodologieën eerder omzetten, zodat wij ze meenemen in het design van het CRM.

Een tweede aspect van de methodologieën betreft uiteraard de VoLL, CONE en LOLE, de betrouwbaarheidsnorm die tot stand komt door twee inputvariabelen, aan de ene kant de Value of Lost Load en aan de andere kant de Cost of New Entry. Ook daaromtrent hebben wij aan de Europese Commissie een stand van zaken van de werkzaamheden gegeven.

Dat was dus het eerste grote punt betreffende de Europese methodologieën: wat wordt er verwacht en hoe wordt er gevorderd?

Het tweede grote punt was uiteraard het volume omdat wij een volumebeslissing nemen. Voor wie ernaar heeft gevraagd, deze week vrijdag staat dat punt geagendeerd op de ministerraad, nadat vorige week in tweede lezing het KB inzake volume is goedgekeurd. Daaromtrent heeft de Europese Commissie opnieuw aangegeven wat zij ook in haar *opening decision* had geschreven, namelijk dat in geen geval sprake mag zijn van overprocurement.

In het gesprek hebben we het vooral gehad over de specificiteit van ons Belgisch systeem, met een split tussen het volume T-4 en T-1, waarbij we in onze wet het heel specifieke artikel hebben, mijnheer Wollants, over de capaciteit van minder dan 200 draaiuren op een jaar, een volume dat voor de T-1-veiling wordt gereserveerd.

wij over de follow-up van deze commissie een vergadering gehad, waar we met name veel gediscussieerd hebben over de *deleting factor*.

J'ai présenté un état des lieux de la situation. Nous avons travaillé d'arrache-pied sur ce dossier ces derniers mois. Le Parlement a adopté la loi. Les paramètres de volume ont fait l'objet d'une consultation. Le gouvernement a poursuivi la rédaction des arrêtés royaux.

J'ai également expliqué l'interaction entre les méthodologies européennes et la conception du CRM dont l'élaboration se poursuit. J'ai indiqué, par exemple, que nous incluons les années climatiques dans l'étude d'adéquation et de flexibilité. La discussion s'est également attardée sur le plan de mise en œuvre. Les gestionnaires européens de réseau respectent un plan de mise en œuvre déterminé jusqu'en 2023. L'État belge anticipera la transposition de différents aspects des méthodologies européennes, afin de pouvoir les inclure dans la conception du CRM.

J'ai, en outre, présenté l'état d'avancement des travaux concernant le coût de l'énergie non distribuée, le *cost of new entry* et *loss of load expectation*.

Dès lors que nous prenons une décision portant sur le volume, cette question a été le deuxième point important de la discussion. Après l'adoption en deuxième lecture, la semaine dernière, de l'arrêté royal concernant le volume, ce point est inscrit à l'ordre du jour du Conseil des ministres de ce vendredi. Tout comme dans sa décision initiale, la Commission répète que toute sur-passation de marchés de capacité doit être exclue.

Nous avons surtout parlé de la spécificité du système belge, avec

Dat was voor de Commissie een belangrijk punt omdat het mee garandeert dat er technologie-neutraliteit in het systeem komt, een bewijs dat men er écht wil voor gaan. Het is tevens ook een garantie om overprocurement in T-4 te vermijden. Men doet immers tussentijds nieuwe beoordelingen van het volume, waardoor men toch een gebalanceerd systeem krijgt.

Ten derde, dat zal u ook niet verbazen, hebben we uitgebreid stilgestaan bij de duurzaamheid van het CRM en hoe het CRM past in de Green Deal ambities, met name de klimaatneutraliteit tegen 2050 en de ambitie die we met deze regering volledig ondersteunen.

Ter zake hebben wij het volgende toegelicht. Het CRM is uiteraard geen uitzondering op de regel. Integendeel, het CRM gaat niet alleen over bevoorradingszekerheid, maar het zal ook baan maken voor hernieuwbare energie als leverage voor de energietransitie, waarnaar mevrouw Buyst in haar vraag heeft verwezen.

Over de specificiteit, als het gaat over de uitstoot, is het gemakkelijke antwoord natuurlijk dat dit wordt geregeld op Europees niveau door de ETS. Dat ontslaat ons echter niet van de verantwoordelijkheid om dat met twee handen vast te nemen. Daarvoor zijn er drie routes. Ten eerste, goed kijken naar de CO<sub>2</sub>-intensiteit van het productiepark en met name de split van het volume tussen T-4 en T-1 helpt daarbij. Dat wil zeggen dat wij daar een omvangrijk volume hebben, naar inschatting volume demand side management, opslag, batterij-technologie dat naar T-4 gaat, waardoor we in eerste instantie al een rem hebben op fossiele capaciteit in het kader van het CRM.

Ten tweede, de switch naar hernieuwbare energie. Het belangrijkste wat we moeten doen, is ervoor te zorgen dat het aandeel hernieuwbare elektriciteit in onze energiemix stijgt. Dan zullen we ook minder draaiuren van fossiele capaciteit nodig hebben. Vandaar de initiatieven van de regering voor offshore in de Noordzee om minstens een verdubbeling na te streven, en ook om op te zoek te gaan naar andere aansluitingsmogelijkheden, onder meer in Denemarken.

In de switch naar hernieuwbare energie wordt ook gekozen om de brandstof te vergroenen door bijvoorbeeld de bijmenging van waterstof en de mogelijkheden daarvan op langere termijn zijn, en ten slotte, *if needed*, een regelgevend kader uitwerken voor resterende CO<sub>2</sub>-emissies. Er zijn hier ook al vragen gesteld over hoe het precies zit met de CCS.

Met betrekking tot die punten hebben we uitgebreid stilgestaan bij de projecten van België in het kader van het relanceplan, die daarop ook mee een antwoord zijn, zoals het energie-eiland in de Noordzee voor die offshore-infrastructuur, maar ook het project decarbonisering van de molecule, een heel specifiek project in het kader van de RRF, waar de commissaris heeft benadrukt dat innovatie voor haar heel belangrijk is, en de initiatieven richting de *waterstofbackbone*.

De Belgische Staat en de Europese Commissie delen de zorg om een *lock-in* te vermijden. Vandaar dat we lang hebben stilgestaan bij de wisselwerking met de RRF en de manieren om daarnaar te kijken, om dus ook een holistisch beeld te hebben met bevoorradingszekerheid aan de ene kant en energietransitie aan de andere.

un split entre les volumes T-4 et T-1, et de l'article de loi très spécifique concernant la capacité inférieure à 200 heures de fonctionnement par an. Ces mesures contribuent à instaurer la neutralité technologique dans le système et servent de garantie pour éviter des achats trop importants en T-4.

Nous nous sommes attardés longtemps sur le caractère durable du CRM et sur la façon dont il s'inscrit dans le Green Deal. Le CRM ne fait certainement pas exception à la règle, car il s'agit non seulement de la sécurité d'approvisionnement mais également de la place des énergies renouvelables en tant que levier de la transition énergétique.

La spécificité des émissions est régie par le système communautaire d'échange de quotas d'émission. Elle ne nous décharge pas de notre responsabilité de nous y atteler avec conviction. Nous devons bien tenir à l'œil l'intensité en CO<sub>2</sub> du parc de production. Le split de volume entre T-4 et T-1 nous y aide. Nous disposons là d'un volume important. La transition vers les énergies renouvelables est l'élément le plus important, afin que la part d'électricité renouvelable dans notre mix énergétique augmente et que nous ayons besoin de moins d'heures de fonctionnement de capacités fossiles. D'où les initiatives gouvernementales destinées à promouvoir les installations offshores en mer du Nord, afin d'atteindre au moins un doublement, ainsi que la recherche d'autres possibilités de raccordement, entre autres au Danemark.

Dans le contexte de la transition, on a aussi fait le choix de verdier le carburant. Si nécessaire, un cadre réglementaire sera élaboré pour les émissions de CO<sub>2</sub> résiduelles.

Dans le cadre du plan de relance, nous avons longuement discuté de

Verder hebben we uitgelegd dat we binnen een heel strak tijds kader werken, met de T-4 veiling van dit jaar, waarin we zoveel mogelijk rekening zullen houden met het Europees kader, maar dat we nog niet helemaal rond zijn wat betreft de implementatie van de European Resource Adequacy Assessment, die richting 2023 gaat.

Wij hebben veel begrip voor de positie van de Commissie om daarin vooruitgang te boeken en wij werken daar constructief aan mee.

nos projets tels que l'île énergétique en mer du Nord et la décarbonisation de la molécule. Pour la commissaire, l'innovation ainsi que les initiatives en faveur de la dorsale hydrogène sont très importantes.

L'État belge et la Commission partagent le souci d'éviter tout verrouillage. C'est pourquoi nous nous sommes attardés sur l'interaction avec la "Facilité pour la reprise et la résilience".

Nous avons également expliqué que les délais sont très serrés pour la mise aux enchères T-4 de cette année et que nous tiendrons compte autant que possible du cadre européen à cet égard mais que nous n'avons pas encore terminé entièrement l'implémentation de l'évaluation de l'adéquation des ressources à l'échelle européenne à l'horizon 2023.

Nous comprenons très bien la position de la Commission qui souhaite que des progrès soient réalisés dans ce domaine et nous travaillons en ce sens dans un esprit constructif.

Mesdames et messieurs, c'est là le résultat le plus important de la réunion, en ce qui me concerne, à savoir que Mme Vestager a confirmé que les consultations étaient constructives. Elle a également indiqué qu'elle se rend compte de l'importance du timing de la décision de la Commission. Le résultat de la réunion a été, à ce stade, le meilleur résultat possible. En d'autres termes, jusqu'à présent, *so far so good*.

Het belangrijkste is volgens mij dat mevrouw Vestager bevestigd heeft dat het overleg constructief is verlopen en dat ze verklaard heeft dat ze zich van het belang van de timing van de beslissing van de Europese Commissie bewust is. Dat is in deze fase het best mogelijke resultaat.

Wat de timing van de beslissing van de Commissie betreft, wij hebben van onze kant het belang van een tijdige beslissing herhaald, wat voor mij idealiter rond de zomer betekent, aangezien onmiddellijk na de zomer, eind oktober, die T-min 4-veilig plaatsvindt. De Commissaris heeft bevestigd dat zij zich zeer goed bewust is van het belang van die timing. De CRM-wet is in werking getreden in maart, wat wil zeggen dat de prekwalificatieprocedure in elk geval kan starten.

Nous avons une nouvelle fois souligné qu'il est important qu'une décision de la Commission soit prise à temps, sachant que la mise aux enchères T-4 aura lieu fin octobre. La commissaire est consciente de l'importance de ce timing. La loi CRM étant entrée en vigueur en mars, la procédure de préqualification peut en tout cas démarrer. La commissaire a seulement annoncé une décision avant la mise aux enchères.

Ik kan ook wel zeggen dat de Commissaris zichzelf niet tot een timing of een specifiek moment geëngageerd heeft, maar enkel een beslissing vóór de veiling in het vooruitzicht heeft gesteld. Ik kan niet anders dan het standpunt van de Commissie te respecteren. De Commissie heeft bijvoorbeeld aangegeven dat zij onze volumebeslissing wil bekijken en er is nu eenmaal een timing voor de

adequatie- en flexibiliteitsbeslissing. Er wordt gevraagd naar de open punten. Het gaat daarbij om de afronding van de punten die ik zopas heb opgesomd. De beslissing over de adequatie en flex komt eraan. Wij zijn ook bezig met onder andere de volumebeslissing. Al die zaken worden meer en meer één geheel. Dan kunnen wij naar een beslissing toe werken.

Mijnheer Warmoes, u hebt gevraagd of de Commissie een beslissing zal nemen met of voorwaarden. Daarop kan ik zeker niet vooruitlopen en daarover hebben wij het ook niet gehad. Wel kan ik zeggen dat ik in deze materie, maar ook in andere materies betreffende staatssteunonderzoek, zelden beslissingen van DG Competition zonder voorwaarden heb gezien. De meeste beslissingen van de Europese Commissie in het kader van staatssteunnotificaties, ook in geval van CRM, zijn beslissingen met voorwaarden. Mijn bedoeling is dan ook dat wij op die voorwaarden, in de gesprekken die verder op technisch niveau gevoerd worden, anticiperen. Inderdaad, na onze meeting zullen de werkmeetings met de Europese Commissie gewoon worden voortgezet.

Mijnheer Warmoes, de Raad van State heeft uiteraard zijn adviezen over de diverse koninklijke besluiten opgeleverd. De Raad van State respecteert de timing sowieso altijd. Het koninklijk besluit over de volumemethodologie en de parameters hebben wij eerst behandeld. Dat werd afgelopen vrijdag door de ministerraad in tweede lezing goedgekeurd. Andere koninklijke besluiten worden verder behandeld, om zo snel als mogelijk te worden goedgekeurd. Komende vrijdag is daarin belangrijk, want dan leg ik het volumebesluit aan de regering voor. De discussie daarover is nog in de regering lopende.

Mijnheer Warmoes, betreffende de inhoudelijke aspecten en de cijfers die u mij vraagt, verwijs ik naar mijn toelichtingen in de vorige vergaderingen van de commissie voor Energie.

De cijfers die u vraagt over beschikbare capaciteit, bestaande capaciteit en *derated* capaciteit zijn allemaal publiek bekend. Die informatie kan geconsulteerd worden op de website van Elia. Het betreft inputvariabelen voor de adequatie en flexibiliteit. Dat is allemaal uitgebreid gedocumenteerd.

Mevrouw Buyst, u had een vraag over de timing. In verband met de bevoorradingszekerheid – de blauwe lijn – zitten we op dit moment *on track, so far so good*, met de indicatie van de Europese Commissie over het tempo waarmee we opschieten. Daarmee gaat het voort. De werkzaamheden inzake de energienorm in het licht van de betaalbaarheid gaan eveneens onverminderd voort, zodat de timing kan worden gerespecteerd. Tegen september zijn er de eerste voorstellen in de interkabinettenwerkgroep. Daarna volgen wetgevende voorstellen na de veiling in november. Ik heb altijd gezegd dat de twee een Siamese tweeling vormen. Het ene kan niet zonder het andere. Mijnheer Wollants, u wil die timing een beetje naar voren schuiven, maar de twee zijn een Siamese tweeling en worden dus samen behandeld.

Ik heb het met mevrouw Vestager uitgebreid gehad over de vergroening. Dat gaat dus onder andere over het relanceplan. Ook wat dat betreft, zitten we op schema. Komende vrijdag wordt de definitieve versie van het plan opgestuurd naar de Europese

Nous n'avons pas discuté de la question de savoir si la Commission prendra une décision avec ou sans conditions. Dans le cadre d'enquêtes en matière d'aides d'État, j'ai rarement vu que des décisions de la DG Concurrence n'étaient pas assorties de conditions. Mon objectif est d'anticiper ces conditions lors des discussions techniques. Les réunions de travail avec la Commission seront ensuite poursuivies.

Le Conseil d'État a rendu ses avis sur les différents arrêtés royaux dans les délais. Vendredi dernier, l'arrêté royal relatif à la méthode de calcul du volume et aux paramètres a été approuvé en deuxième lecture par le Conseil des ministres. L'examen des autres arrêtés royaux se poursuit en vue de leur approbation dans les plus brefs délais. Vendredi prochain, je soumettrai l'arrêté relatif au volume au gouvernement. La discussion à ce sujet est encore en cours au sein du gouvernement.

En ce qui concerne les aspects de fond et les chiffres, je renvoie aux explications que j'ai fournies lors des réunions précédentes.

Les chiffres relatifs à la capacité disponible, à la capacité existante et à la capacité réduite (*derated*) figurent sur le site internet d'Elia.

En matière de sécurité d'approvisionnement, nous respectons actuellement le calendrier. Les travaux relatifs à la norme énergétique à la lumière de la payabilité se poursuivent également afin que le timing puisse être respecté. Les premières propositions seront formulées d'ici septembre au sein du groupe de travail intercabinets. Des propositions législatives s'en suivront après l'enchère en novembre. Les deux textes sont indissociables et ils seront donc traités conjointement.

Je me suis abondamment entre-

Commissie. Dat weerhoudt ons er uiteraard niet van om effectief aan de slag te gaan met de projecten die in het kader van energie en dus ook in het kader van het CRM, belangrijk zijn. Ook voor de twee andere onderwerpen zitten we dus goed tot nu toe. *So far so good.*

tenue avec Mme Vestager de l'écologisation et du plan de relance. Sur ce plan-là aussi, nous respectons les délais. Ce vendredi, nous enverrons la version définitive du plan à la Commission, ce qui ne nous empêche pas, évidemment, de nous atteler effectivement aux projets qui revêtent une importance dans le cadre de l'énergie et du CRM.

**01.14 Kurt Ravyts (VB):** Mevrouw de minister, ik dank u voor het volledige antwoord.

Het is een *ongoing* proces en u zult het mij niet kwalijk nemen dat ik in mijn vraag de verouderde situatie van 29 september heb geschetst. De Belgische regering moest toen een antwoord indienen tegen 23 oktober. Wij hebben echter nooit van u vernomen hoe de Europese Commissie daarop reageerde. Daarom heb ik alles nog eens opgesomd. Op dat ogenblik waren het kalibratierapport van Elia en alle adviezen die u zelf hebt geschetst echter nog niet beschikbaar. Dat design is dus stilaan verder ontwikkeld en het is niet meer dan normaal dat u nu een onderhoud had met de Europees Commissaris.

**01.14 Kurt Ravyts (VB):** Nous n'avons en réalité jamais su comment la Commission avait réagi à la réponse que le gouvernement devait remettre pour le 23 octobre. Étant donné que le rapport d'éta-lonnage d'Elia et les autres avis n'étaient pas encore disponibles à cette date, il s'indiquait en effet de prévoir une nouvelle rencontre avec la commissaire européenne.

U zei dat de discussie over het volumebesluit nog gaande is binnen de regering. Als ik de agenda voor vandaag bekijk, dan blijkt uit de vragen van de Franstalige collega's dat er wellicht nog gediscussieerd wordt.

**01.15 Kim Buyst (Ecolo-Groen):** Mevrouw de minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord.

U hebt geschetst hoe alles de voorbije maanden is verlopen. Het valt op dat de snelheid, daadkracht en duidelijkheid waarmee u de voorbije maanden hebt meegewerkt aan het kader voor het CRM een verschil maken met de vorige legislatuur. Dat wilde ik graag even aankaarten.

**01.15 Kim Buyst (Ecolo-Groen):** La rapidité, l'efficacité et la clarté de la ministre font la différence avec la précédente législature. La ministre est aussi parvenue à développer une attitude proactive, constructive et crédible à l'égard de l'Europe.

Het is belangrijk om naar de toekomst te kijken en in dat verband valt de proactieve rol op die u in het gesprek speelt. Voor onze fractie is dat ook de beste manier om het Europees debat over de vergroening van onze energie- en elektriciteitsmarkt aan te pakken. We moeten een proactieve, constructieve en geloofwaardige houding aannemen in ons overleg met Europa. Ik meen dat u daarin geslaagd bent wat het overleg met mevrouw Vestager betreft. De komende maanden zijn cruciaal, maar ik heb er alle vertrouwen in dat u zal doen wat nodig is.

**01.16 Bert Wollants (N-VA):** Mevrouw de minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord.

Veel zaken zullen uiteraard afhangen van het verdere verloop. Ik noch u kan vandaag voorspellen wat de Europees Commissaris zal beslissen.

Stel dat er een bijsturing komt aan het eind van de rit, naar aanleiding van die gespreken van bijna 18 maanden sinds het introduceren van

**01.16 Bert Wollants (N-VA):** Nul ne peut prédire aujourd'hui quelle décision la commissaire européenne prendra en définitive.

Les adaptations qui devront peut-être être effectuées à la demande de l'Europe pourraient constituer un défi dans le cadre de l'or-

het dossier. Ik kan mij wel voorstellen dat er hier en daar wordt bijgestuurd vanuit Europa. Als dat komende zomer nog moet gebeuren, kan het wel een uitdaging worden om ervoor te zorgen dat die veilingen kunnen plaatsvinden. Als iedereen geprekwalificeerd is en dan blijkt dat er een groep aan te pas komt die nog aanvullend moet geprekwalificeren, kan dat een uitdaging zijn, en geen kleine. Daarover maak ik mij nog steeds wat zorgen, al begrijp ik dat u op dit moment niet al te veel kunt zeggen.

Anderzijds, ik merk dat het argument van 200 uur meer en meer wordt gebruikt. Dat was niet helemaal mijn inschatting toen ik hier in 2019 een amendement indiende, dat bovendien ook niet werd gesteund door de minister. Ik denk echter wel dat wij er goed voor moeten zorgen dat het doel bereikt blijft. U zei dat die T-1-veiling ervoor zorgt dat men minder fossiel aan de slag moet. Dat kan zo zijn, maar er zijn natuurlijk ook nog steeds technologieën die in een relatief korte periode kunnen uitgerold worden en alsnog fossiel zijn. Het is ook mogelijk dat bepaalde installaties niet worden aangeboden in de T-4, maar nog wel de kop zullen opsteken in de T-1-veiling.

Dat zijn allemaal zaken waarvoor wij vandaag wakker moeten zijn. Wij moeten bekijken wat het geeft. Het feit dat iets wordt geveild in T-1 is niet voldoende om aan te geven dat het fossiel of minder fossiel is dan de andere kant van het verhaal.

Ten slotte, ik ben heel benieuwd naar de uitspraak die u zult doen eind deze week en wat daarvan de conclusies zullen zijn. Er is echter ook daar nog werk aan de winkel, maar dan geef ik reeds een licht schot voor de boeg met betrekking tot mijn volgende vraag.

**01.17 Patrick Dewael** (Open Vld): Mevrouw de minister, u werkt verder met bekwame spoed, daaraan houden wij u. Het is goed dat de commissie regelmatig hierover verslag krijgt van u. Ik hoop dat het besluit van de Commissie er asap komt, *as soon as possible*. Zo blijf ik een beetje in het Engelse jargon.

**01.18 Thierry Warmoes** (PVDA-PTB): Mevrouw de minister, uw antwoorden waren vrij volledig, niet helemaal want ik heb niet op al mijn vragen een antwoord gekregen.

Er blijft natuurlijk een probleem. U hebt het nog eens geschetst. De parameters of aannames die u gaat meenemen voor de *flexibility and adequacy study*, zijn niet nieuw. Die moeten in juni bepaald worden, dus na de volumebepaling. Dat blijft voor ons een probleem.

Ik ben blij van u te vernemen dat u erg het accent legt op het aspect dat energietransitie even belangrijk is als bevoorradingszekerheid. Er is daar echter wel een probleem mee. Als uit de *flexibility and adequacy study* of latere studies zou blijken dat de T-4 overschat is, schiet er niet veel meer over voor de T-1.

De heer Wollants heeft voorts ook gewezen op het feit dat de T-1 niet per definitie hernieuwbaar is. Daarnaast benadrukte u dat u de CCS-methodologie in het kader van de gascentrales bestudeert. Wat ons betreft, zijn daar toch wel grote inherente risico's aan verbonden, onder meer op lekken. Dat is op dit moment allerm minst een veilige technologie. Ik zou daar heel voorzichtig in zijn.

ganisation des enchères.

Selon la ministre, l'enchère T-1 permettra de réduire le recours aux énergies fossiles. Toutefois, il se peut, même dans ce cas de figure, que certaines technologies mises en œuvre dépendent de combustibles fossiles. Il pourrait également arriver que certaines installations non présentées pour les enchères T-4 soient candidates pour la T-1.

Je suis également très impatient d'entendre les déclarations que la ministre fera en fin de semaine.

**01.17 Patrick Dewael** (Open Vld): J'apprécie que la ministre vienne régulièrement rendre compte de ses travaux et j'espère que la Commission prendra une décision dans les meilleurs délais.

**01.18 Thierry Warmoes** (PVDA-PTB): Le fait que les paramètres de l'étude sur l'adéquation et la flexibilité ne soient fixés qu'au mois de juin, c'est-à-dire après la décision relative au volume, demeure un problème.

J'apprécie que la ministre estime que la transition énergétique est aussi importante que la sécurité d'approvisionnement, mais si de futures études révèlent que la T-4 a été surévaluée, il ne restera pas beaucoup de capacité pour la T-1.

De plus, il ne s'agit pas par définition d'énergies renouvelables en ce qui concerne les enchères T-1.

Ook had ik graag meer details over uw planning met betrekking tot de verschillende koninklijke besluiten. Afgelopen vrijdag hebt u blijkbaar alleen het KB betreffende de volumemethodologie behandeld. Ook wat de financiering, de buitenlandse capaciteit, de 'eligibiliteit' en dergelijke betreft had ik graag een planning gehad.

Tot slot meldde u dat de parameters, zoals de *de-rated capacity*, in de *Adequacy and Flexibility Study* staan, maar dat is en blijft een studie. Uiteindelijk gaat het toch om uw beslissing, begreep ik.

La ministre examine le recours au captage et stockage de carbone (CSC) pour les centrales au gaz, mais nous avons des craintes quant au risque de fuites.

Je souhaiterais connaître les détails du calendrier en ce qui concerne la promulgation des arrêtés royaux.

Les différents paramètres figurent dans l'étude d'adéquation et de flexibilité, mais il appartient à la ministre de prendre en fin de compte la décision définitive.

**01.19 Samuel Cogolati** (Ecolo-Groen): Madame la ministre, je vous remercie pour votre réponse circonstanciée.

Nous continuerons à vous soutenir pour faire avancer ce dossier urgent car nous sommes conscients de l'intérêt à garantir la sécurité d'approvisionnement du pays.

**01.19 Samuel Cogolati** (Ecolo-Groen): We zijn ons bewust van het belang van een gewaarborgde continuïteit van de stroomvoorziening en zullen u dus steunen om in dit dossier vooruitgang te boeken. Het is dringend, het is één voor twaalf!

**01.20 Leen Dierick** (CD&V): Mevrouw de minister, dank voor uw uitgebreide antwoord.

*So far so good*, zou ik zeggen. We hopen uiteraard dat dit dossier tot een goed einde komt en zullen de volgende stappen blijven opvolgen. Als u regelmatig terugkoppelt naar het Parlement, zijn wij helemaal tevreden.

**01.20 Leen Dierick** (CD&V): Nous espérons que le dossier sera mené à bien.

**01.21 Malik Ben Achour** (PS): Monsieur le président, j'ai bien écouté les réponses de Mme la ministre. Je l'en remercie. L'on sait que la poursuite d'un dialogue soutenu et proactif avec la commission constitue un élément déterminant pour la bonne avancée du dossier. Je la félicite d'ailleurs pour sa proactivité. Le dossier dont elle a hérité était compliqué, dans un état d'incertitude et, semaine après semaine, elle parvient à clarifier les choses et à redonner des perspectives positives pour ce dossier important en matière de transition énergétique.

**01.21 Malik Ben Achour** (PS): Een proactieve en permanente dialoog met de Commissie is cruciaal om vooruitgang te boeken in het dossier. Ik feliciteer de minister omdat ze de zaken verduidelijkt en een positief vooruitzicht biedt. We steunen haar ten volle.

Je lui renouvelle, mais elle le sait, tout notre soutien pour poursuivre dans cette voie.

**01.22 Kris Verduyckt** (Vooruit): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitgebreide uitleg.

Voorlopig heb ik voldoende gehoord over de CRM-trein. We zijn wat later opgestapt, maar nu zitten we samen in die trein en we hopen allemaal dat u hem in het eindstation krijgt. De afgelopen maanden hebt u de snelheid moeten opdrijven. Er was immers nog een hele afstand af te leggen.

**01.22 Kris Verduyckt** (Vooruit): La ministre connaît nos inquiétudes, mais nous la soutenons dans ses efforts pour arriver à un résultat final satisfaisant.

U kent onze bezorgdheden rond het dossier. Die zal ik dus niet herhalen. We steunen u om tot een goed resultaat te komen en zullen

er verder op ingaan als het dossier weer ter tafel komt.

**01.23 Christophe Bombled (MR):** Madame la ministre, je vous remercie pour vos réponses.

Pour que la transition verte soit une réussite, il est essentiel que des investissements suffisants soient dirigés vers les activités qui la soutiennent. J'ai pu lire que, ce 21 avril dernier, la Commission européenne avait publié l'acte délégué pour l'application de la taxonomie relative aux activités vertes, définissant les domaines ou les investissements considérés comme durables ainsi que les financements nécessaires pour atteindre une baisse de 55 % des émissions de CO<sub>2</sub> en 2030 et la neutralité carbone en Europe en 2050.

En d'autres mots, cette taxonomie devrait permettre à tous les investisseurs d'affecter leur argent à ces activités, aux entreprises qui s'engagent activement dans la transition verte d'avoir accès aux capitaux, et aux investisseurs d'être protégés contre le *greenwashing*. Toutefois, le gaz ne fait pas partie de la liste. Espérons que cela ne mettra pas en difficulté la mise en place du mécanisme du CRM.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**02 Vraag van Wouter Raskin aan Zakia Khattabi (Klimaat, Leefmilieu, Duurzame Ontwikkeling en Green Deal) over "Het overleg met de Gewesten over laadpaalinfrastructuur" (55015224C)**

**02 Question de Wouter Raskin à Zakia Khattabi (Climat, Environnement, Développement durable et Green Deal) sur "La concertation avec les Régions concernant l'infrastructure de bornes de recharge" (55015224C)**

**02.01 Wouter Raskin (N-VA):** Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de regering streeft naar een duurzame transformatie van ons vervoerssysteem. Het wil die ambitie realiseren via diverse beleidsmaatregelen, zoals fiscale stimuli, een coherent infrastructuurbeleid en de uitrol van laadpaalinfrastructuur. Dat liet collega Khattabi verstaan tijdens de commissie van dinsdag 9 maart.

Zij speelde deze vraag aan u door en ik richt mij dus tot u. Kunt u voor elk van de drie Gewesten in dit land afzonderlijk aangeven of en wanneer het overleg hierover werd opgestart? Hoe schat u de plannen en ambities van elk Gewest in? Volstaan volgens u de plannen en ambities van elk Gewest?

**02.02 Minister Tinne Van der Straeten:** Mijnheer de voorzitter, mijnheer Raskin, de uitrol van de nodige laadinfrastructuur is belangrijk voor het realiseren van de ambitie van de federale overheid van de geleidelijke uifasering van de verkoop van niet-zero-emissiewagens.

Mijn collega-minister Van Peteghem werkt aan een nieuw beleid om ter zake de nodige financiële stimulans te geven om zo bij te dragen aan die doelstelling, die deel uitmaakt van het relanceplan van deze regering. Dat wordt door mijn team mee ondersteund en wij werken heel goed samen.

**01.23 Christophe Bombled (MR):** De Commissie heeft de taxonomie voor de groene activiteiten gepubliceerd, waarin er omschreven wordt welke investeringen als duurzaam beschouwd worden en welke financiering er nodig is om tegen 2030 de CO<sub>2</sub>-emissie met 55 % te verminderen en in 2050 koolstofneutraal te zijn.

Aldus zullen de investeerders in duurzame activiteiten kunnen beleggen en beschermd kunnen worden tegen greenwashing en zullen de bedrijven toegang krijgen tot het kapitaal. Gas staat evenwel niet op die lijst, dus we kunnen alleen maar hopen dat het CRM niet op losse schroeven gezet wordt!

**02.01 Wouter Raskin (N-VA):** Le gouvernement s'efforce d'opérer une transformation durable de notre système de transport par le biais d'incitants fiscaux, d'une politique cohérente en matière d'infrastructure et du déploiement d'une infrastructure de bornes de recharge.

Où en est la concertation avec les régions? Leurs plans et leurs ambitions sont-ils suffisants?

**02.02 Tinne Van der Straeten, ministre:** Le déploiement de l'infrastructure de recharge nécessaire est important dans le cadre de l'élimination progressive de la vente de voitures ne répondant pas à la norme de zéro émission. Le ministre Van Peteghem œuvre à une nouvelle politique afin d'octroyer les incitants fiscaux nécessaires. Cet objectif fait partie

Het is voor ons heel belangrijk dat we die laadinfrastructuur mee stimuleren zodat die klaar is voor de toekomstige energiemarkt. Het gaat over het emissievrij verplaatsen - mijn collega Khattabi heeft in de commissie van 9 maart verwezen naar de uitstoot gelieerd aan de transportsector -, maar ook over de uitdaging voor onze energiesector van *power to grid*, hoe wij laadinfrastructuur voor wagens - batterijen op wielen zoals sommige collega's ze noemen - kunnen laten werken in onze toekomstige flexibele energiemarkt.

Het spreekt voor zich dat dit niet iets van de federale overheid alleen is. Integendeel, zoals u ook zegt in uw vraag, is het beleid van de Gewesten daarin heel belangrijk. Dat beleid is neergeschreven in het Nationaal Energie- en Klimaatplan en ik ga ervan uit dat dit wordt uitgevoerd conform wat daarin is afgesproken.

Het is mijn ambitie om samen met de regionale overheden verder te werken om dit verder te ondersteunen. Het is uiteraard wel zo dat de Gewesten hun eigen beleid voeren, mijnheer Raskin. Het is vooral mijn ambitie om hier aanvullend samen te werken.

**02.03 Wouter Raskin (N-VA):** Mevrouw de minister, we zijn het helemaal eens wanneer u zegt dat een transitie naar een elektrische wagenpark een globaal ondersteunde beleidsaanpak vereist. Dat vereist zeker ook een versnelde uitbouw van de laadpaal-infrastructuur.

U hebt hier eigenlijk een heel voorzichtig en verstandig antwoord gegeven. Ik kan het moeilijk met u oneens zijn. We hebben allemaal de ambitie om die transitie te realiseren. De vraag is hoe, maar die ambitie delen wij. Het gaat daadwerkelijk om verantwoordelijkheden die bij de Gewesten liggen.

De aanleiding voor mijn vragen waren de uitspraken van mevrouw Khattabi, die het had over het overleg met de Gewesten dat gepland was. U hebt echter op geen enkele van mijn drie vragen een antwoord gegeven, mevrouw de minister. Ik vraag mij af waarom niet. U bent een verstandige minister. Daar moet een reden voor zijn.

Ik kan met de inleiding die u geeft geen genoegen nemen. Ik heb u drie concrete vragen gesteld, mevrouw de minister, en u hebt geen van die vragen beantwoord.

Mijnheer de voorzitter, ben ik nu genoodzaakt om identiek dezelfde vragen in te dienen om een antwoord te krijgen op mijn vragen?

Mevrouw de minister, mag ik u vragen om u voor te bereiden op de vervolgvragen, die ongeveer dezelfde zullen zijn. Ik denk dat ik als lid van het Parlement een antwoord mag krijgen.

De **voorzitter**: Mijnheer Raskin, u hebt zelf een antwoord gegeven op de vraag die u mij stelde. Wat u moet doen, staat u als parlements lid vrij. Het is niet aan een commissievoorzitter om u ter zake raad te geven. U past de mogelijkheden toe die u gegeven worden door middel van het Reglement.

du plan de relance du gouvernement. Mon équipe y apporte son soutien.

Il est très important que nous contribuions à stimuler cette infrastructure de recharge, de telle sorte qu'elle soit prête pour le futur marché de l'énergie. Il s'agit du transport neutre en carbone – la ministre Khattabi a fait référence, le 9 mars en commission, aux émissions liées au secteur du transport –, mais également du défi *power to grid* dans notre future marché énergétique flexible. La politique des régions est évidemment très importante et figure dans le PNEC. Je pars du principe qu'elle sera mise exécutée conformément aux accords.

Ma principale ambition à cet égard consiste à poursuivre la coopération avec les Régions.

**02.03 Wouter Raskin (N-VA):** Mes questions ont été inspirées par les déclarations de la ministre Khattabi.

La ministre Van der Straeten n'a répondu à aucune de mes trois questions concrètes. Je devrai probablement de nouveau les poser.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**03 Vraag van Kris Verduyckt aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Sociale tarieven warmte" (55015737C)**

**03 Question de Kris Verduyckt à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les tarifs sociaux chaleur" (55015737C)**

**03.01 Kris Verduyckt** (Vooruit): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dit is inderdaad een uitgestelde vraag, maar daarom niet minder belangrijk.

Om klimaatneutraliteit te bereiken, moeten we af van fossiele energie. Het is geweten dat daar heel veel wegen naartoe leiden. Dat maakt het onderwerp ook zo boeiend. Een van die wegen is warmte. Daar moeten we het sociaal tarief voor warmte nog in orde maken. Er is vandaag een sociaal tarief voor energie en voor aardgas. Wettelijk moest dat er voor warmte eigenlijk al zijn en u hebt daar intussen ook al over gecommuniceerd.

Hoever staan de werkzaamheden? Er was onder andere een advies van de CREG nodig. Graag een stand van zaken. Hoe kijkt u naar de financiering van dat sociaal warmtetarief?

**03.02 Minister Tinne Van der Straeten:** Mijnheer de voorzitter, mijnheer Verduyckt, de heer Dermagne en ikzelf zijn samen bevoegd voor het sociaal tarief, dus ook voor het sociaal tarief warmte. Die werkzaamheden hebben we ook aangevat vanaf januari. Een van de eerste zaken die we hebben gedaan, is inderdaad een brief gericht aan de CREG met het verzoek om ons advies te geven tegen eind maart. We hebben dat ondertussen effectief ontvangen. Daarop heeft overleg plaatsgevonden tussen de CREG, mijn kabinet, de administratie en uiteraard het kabinet van de heer Dermagne over de verdere werkzaamheden rond het sociaal tarief warmte. Het gaat dan heel specifiek over de toepassingsregels ervan.

Er heeft nog geen overleg met de gewesten plaatsgevonden. We willen eerst het advies van de CREG binnen de schoot van de regering bespreken om dan het overleg met de gewesten op te starten. Ik ga ervan uit dat we het wettelijk kader rond het sociaal tarief warmte rondkrijgen in het najaar. We werken er hard aan door zodat we een stimulans kunnen geven aan de ontwikkeling van de markt. Dat is heel belangrijk, vooral voor sociale huisvesting waar warmteprojecten op stapel staan. Het gaat enerzijds om de realisatie van de projecten, maar anderzijds is de vergroening van warmte heel belangrijk in onze klimaatdoelstelling en uiteraard voor de bewoners zelf, bij het toegankelijk maken van dat sociaal tarief. Kwetsbare mensen die hun huis toevallig met warmte verwarmen moeten ook van dat sociaal tarief kunnen genieten.

De financiering zal moeten uitgaan van een aantal assumpties van de ontwikkeling van de markt. Dit komt ook aan bod in het advies van de CREG.

Het is evident dat het in een eerste fase onmogelijk zal zijn om de kosten van het sociaal tarief te socialiseren over de gebruikers van het warmtenet, zoals wij dat vandaag doen met het sociaal tarief voor

**03.01 Kris Verduyckt** (Vooruit): Si nous voulons atteindre la neutralité climatique, nous devons renoncer aux énergies fossiles. Le tarif social pour le chauffage est l'un des instruments pour réaliser cet objectif.

Quel est l'état d'avancement des travaux à ce sujet? Quel sera le mécanisme de financement?

**03.02 Tinne Van der Straeten,** ministre: Le ministre Dermagne et moi-même avons commencé les travaux dans ce dossier en janvier. Nous avons reçu l'avis de la CREG. Ensuite, nous avons organisé une concertation entre la CREG, mon cabinet, l'administration et le cabinet du ministre Dermagne sur les modalités d'application du tarif social pour le chauffage.

Les Régions n'ont pas encore été consultées. Nous souhaitons d'abord discuter de l'avis de la CREG au gouvernement. Nous pourrions, a priori, boucler le cadre légal à l'automne. Nous voulons stimuler le développement du marché. Ce coup de pouce est extrêmement important pour le secteur du logement social où les projets en matière de chauffage sont nombreux. Les personnes vulnérables doivent aussi pouvoir bénéficier de ce tarif social.

Il sera impossible dans une première phase de mutualiser le coût d'un tarif social entre les utilisateurs du réseau de chaleur, comme nous le faisons aujourd'hui

elektriciteit en gas, gelet op het beperkt aantal mensen dat daarop is aangesloten. De maatregel zou zijn doel dan namelijk voorbijschieten.

De wijze van financiering zal deel uitmaken van de gesprekken binnen de schoot van de regering.

pour le tarif social pour l'électricité et le gaz, en raison du nombre limité de personnes connectées à ce réseau. La mesure passerait ainsi à côté de son but.

Le mode de financement sera discuté au sein du gouvernement.

**03.03 Kris Verduyckt** (Vooruit): Mevrouw de minister, bedankt voor uw werk in dit dossier.

U hoeft mij er niet van te overtuigen dat dit vandaag belangrijk is voor de ontwikkeling van de markt. Sommige collega's zullen zich afvragen of het wel zo belangrijk is, aangezien er vandaag maar een beperkt aantal mensen is aangesloten. Verschillende projecten van sociale huisvestingsmaatschappijen wachten momenteel echter op die regeling om verder te kunnen gaan, waardoor die projecten ondertussen on hold staan. Dat is, zeker in een stedelijke context, waar er toch wel wat projecten mogelijk zijn, heel erg jammer. Het is daarom prima dat u eraan werkt. Ik kijk uit naar het vervolg.

**03.03 Kris Verduyckt** (Vooruit): Différents projets de sociétés de logements sociaux attendent actuellement cette réglementation afin de pouvoir aller de l'avant, et leurs projets sont donc pour l'instant en attente. J'attends impatiemment la suite.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

#### **04 Samengevoegde vragen van**

- Jan Briers aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De rush op gascentrales" (55015881C)
- Marie-Christine Marghem aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De bouw van gascentrales in Wallonië" (55016027C)
- Marie-Christine Marghem aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De weigering van een vergunning voor een nieuwe gascentrale in Dilsen-Stokkem" (55016862C)

#### **04 Questions jointes de**

- Jan Briers à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La ruée sur les centrales au gaz" (55015881C)
- Marie-Christine Marghem à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La construction de centrales au gaz en Wallonie" (55016027C)
- Marie-Christine Marghem à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Le refus d'une nouvelle centrale à gaz à Dilsen-Stokkem" (55016862C)

**04.01 Jan Briers** (CD&V): Mevrouw de minister, we stellen samen vast dat de gascentralerush volop ingezet is. De laatste tijd zien we diverse aanvragen verschijnen voor de bouw, onder andere in Manage, Dilsen-Stokkem, Seraing, Wondelgem, Flémalle, Vilvoorde, Roux en Tessenderlo. Kortom, binnen enkele jaren kan er in zo goed als elke Belgische provincie een gascentrale staan.

Terwijl de meeste projecten reeds een productievergunning in de wacht hebben gesleept, staat de procedure voor het bekomen van een bouw- en milieuvergunning nog lang niet zo ver. In vele gevallen worden er grote vragen gesteld over de impact van de gascentrales op de stikstofuitstoot. In Wallonië lijkt men dit alvast te willen compenseren door een voorwaarde op te nemen in de vergunning van een nieuwe gascentrale van Eneco. Die stelt namelijk dat de centrale 30 % van de CO<sub>2</sub> moet afvangen en dat men bovendien 150.000 bomen moet planten. Dat is een potentieel struikelblok voor de bouw van de centrales die de kernuitstap mogelijk moeten maken, gezien de stijging van de bouwkosten en de beperkte afvangtechnologie die vandaag de dag beschikbaar is.

**04.01 Jan Briers** (CD&V): Des demandes de construction de nouvelles centrales au gaz fleurissent depuis quelque temps dans presque chaque province belge. Si une autorisation de production a déjà été délivrée pour la plupart des projets, l'incidence de ces installations sur les émissions d'azote suscite des questions dans le cadre de l'obtention des permis de bâtir et des permis environnementaux.

En Wallonie, le permis pour la nouvelle centrale au gaz d'Eneco aurait été assorti d'une condition supplémentaire portant sur la capture de 30 % des émissions de CO<sub>2</sub> et sur la plantation de

Toch is dit dossier niet alleen voor Eneco van groot belang, het kan ook een zware hypotheek leggen op alle huidige plannen voor de bouw van andere gascentrales. Ik heb hier dan ook enkele vragen over.

Mevrouw de minister, zullen de vergunningen voor de gascentrales er tijdig komen zodat de vooropgestelde datum voor de kernuitstap niet in het gedrang komt?

Ten tweede, zal het voorstel van Wallonië om gascentrales 30 % CO<sub>2</sub> af te doen vangen en 150.000 bomen te doen planten, over het hele Belgisch grondgebied van toepassing zijn? Zal die vraag ook worden gesteld voor andere gascentrales? Hoe luidt het standpunt van de regering?

150 000 arbres en compensation. Ces conditions pourraient hypothéquer la construction des nouvelles centrales censées permettre la sortie du nucléaire, étant donné qu'elles feraient considérablement augmenter les coûts de construction et que la technologie de capture n'en est encore qu'à ses débuts.

Les permis pour les nouvelles centrales au gaz seront-ils délivrés dans les délais de façon à ne pas mettre en danger la sortie du nucléaire? La condition supplémentaire que la Wallonie entend imposer pour la délivrance de ses autorisations sera-t-elle appliquée sur l'ensemble du territoire, c'est-à-dire également aux autres centrales au gaz? Quelle est la position du gouvernement?

Le **président**: Je donne la parole à Mme Marghem dont la question porte tant sur la Wallonie que sur le Limbourg.

**04.02 Marie-Christine Marghem (MR)**: Pas de jaloux, je vais parler du nord et du sud du pays!

Le **président**: L'équilibre communautaire.

**04.03 Marie-Christine Marghem (MR)**: Exactement, l'effet gaufrier, que vous connaissez bien, monsieur le président!

Madame la ministre, tout d'abord, une question sur la Wallonie. Il s'agit de la question que j'ai posée parce que l'actualité plaçait le problème de la centrale à gaz wallonne avant celui de la centrale à gaz flamande. N'y voyez pas de volonté de préséance d'une Communauté sur l'autre!

Les centrales à gaz sont considérées, notamment par vous, comme indispensables pour assurer l'approvisionnement en électricité de notre pays après la sortie du nucléaire en 2025. Toutefois, la construction de ces centrales ne semble pas si simple. En effet, quiconque souhaite construire une centrale à gaz en Wallonie devra la combiner avec une installation de captage du CO<sub>2</sub>.

Ainsi le permis de construire et d'environnement de la centrale à gaz à Manage précise qu'Eneco devra capturer 30 % de ses émissions de CO<sub>2</sub> par le biais d'une installation technique apte à le faire. Cette compagnie a tenté de négocier avec les ministres wallons compétents – M. Willy Borsus et Mme Céline Tellier – pour tenter d'éviter de devoir installer cette technique supplémentaire, en arguant que c'était technologiquement irréalisable et économiquement non rentable.

Les deux ministres compétents n'ayant pas réussi à adopter une position unifiée, le permis initial continue de s'appliquer à Eneco, avec

**04.03 Marie-Christine Marghem (MR)**: Sommigen zijn van mening dat gascentrales onontbeerlijk zijn voor de continuïteit van de energievoorziening na de kernuitstap in 2025, maar de bouw van die centrales loopt niet van een leien dakje. In Wallonië moet de bouw van gascentrales gepaard gaan met de constructie van een installatie voor het afvangen van CO<sub>2</sub>. Hierdoor zijn bijvoorbeeld de plannen voor de toekomstige gascentrale van Eneco in Manage in het slop geraakt. De heer Bram Claeys, energie-expert bij RAP, een internationale ngo die gespecialiseerd is in het energiebeleid, vindt dat Eneco door de Waalse regering verplicht wordt om een deel van de CO<sub>2</sub> af te vangen, hoewel die technologie niet echt bestaat voor grote gascentrales.

Wat is uw standpunt? Zijn er problemen met de bouw van gas-

cette imposition-là. Il ressort d'une expression de M. Bram Claeys, expert en énergie chez RAP – une ONG internationale spécialisée dans la politique énergétique – qu'Eneco est obligée par le gouvernement wallon de capter une partie du CO<sub>2</sub>, alors que cette technologie n'existe pas réellement pour les grandes centrales à gaz. C'est donc une personne extérieure qui vient apporter sa caution technique à ce que dit l'exploitant de la centrale en question.

Madame la ministre, comment évaluez-vous cette situation? La construction de centrales à gaz en Wallonie pose-t-elle problème? Dans l'affirmative, quelle solution proposez-vous?

Pensez-vous, que dans de telles conditions, la construction de centrales à gaz est réaliste pour faire face à la sortie nucléaire de 2025?

Voilà pour ma question relative au côté francophone. Je passe maintenant au côté néerlandophone. La centrale au gaz prévue à Dilsen-Stokkem ne recevra pas de permis de l'administration provinciale du Limbourg. La députation limbourgeoise refuse en effet la demande de permis d'environnement pour cette centrale à gaz. Ce refus fait suite à l'avis négatif du comité provincial des permis environnementaux.

L'enquête publique sur les effets environnementaux a également enregistré 1 225 objections provenant de riverains et de personnes intéressées. Faisant suite à ce qu'il est convenu d'appeler l'arrêt "azote", la ministre flamande Zuhal Demir avait déjà averti que les permis pour des centrales à gaz poseraient problème. La centrale projetée est – ou plutôt, était – d'une puissance de 920 Mw. Ce revers n'augure rien de bon pour les autres centrales à gaz prévues sur le territoire flamand et la sortie du nucléaire.

Madame la ministre, avez-vous déjà consulté les ministres des Régions à ce sujet? Dans l'affirmative, quel a été le résultat de cette concertation?

Comment évaluez-vous les conséquences de cet événement sur la sortie du nucléaire? Comment évaluez-vous l'impact sur les prix pour les consommateurs, maintenant que l'une des centrales à gaz prévues ne peut pas être réalisée et que d'autres pourraient suivre dans le même chemin?

**04.04** **Minister Tinne Van der Straeten:** Mijnheer Briers, wat betreft de federale productievergunningen bepaalt artikel 4 van de Elektriciteitswet dat de deelnemers aan het CRM-veilingen voor hun projecten al een productievergunning moeten hebben of die uiterlijk 15 dagen na de bekendmaking van de start van de veiling hebben aangevraagd en die dan uiteindelijk moeten verkrijgen 20 dagen voor de inschrijvingsdatum. Er is voldoende tijd om de aanvraag te behandelen en goed te keuren. Wij hebben hierbij een aantal commissievergaderingen geleden stilgestaan naar aanleiding van andere vragen. Ik heb toen aangegeven dat ik op dat vlak alleszins geen problemen verwacht.

Wat betreft de gewestelijke vergunning, uw tweede vraag, verwijst ik naar mijn antwoord op een gelijkaardige vraag van de heer Ravvys. Idem voor mevrouw Marghem. Dat is de vraag van de heer Ravvys

centrales in Wallonië? Zo ja, wat stelt u voor? Is de bouw van gascentrales een realistische optie om de kernuitstap te ondervangen?

De bestendige deputatie van Limburg heeft overeenkomstig het advies van de provinciale omgevingsvergunningscommissie de omgevingsvergunningsaanvraag voor de toekomstige gascentrale in Dilsen-Stokkem afgewezen. Tijdens het openbaar onderzoek werden er 1.225 bezwaarschriften ontvangen. Minister Demir had naar aanleiding van het zogenaamde stikstofarrest al voor deze problemen gewaarschuwd. Dat voorspelt weinig goeds voor de andere gascentrales in Vlaanderen.

Hebt u de gewestministers geraadpleegd? Zo ja, wat was het resultaat van dat overleg? Wat zijn de gevolgen voor de kernuitstap en voor de consumentenprijzen?

**04.04** **Tinne Van der Straeten,** ministre: Selon la loi sur l'électricité, les participants aux enchères CRM doivent déjà disposer d'une autorisation de production ou ils doivent l'avoir demandée au plus tard quinze jours suivant la publication de l'ouverture de l'enchère et l'obtenir vingt jours avant la date de soumission. Je ne m'attends pas à des problèmes à ce niveau-là.

S'agissant de l'autorisation régionale, je me réfère à ma réponse

van 25 maart 2021, waarop ik heb geantwoord in de commissievergadering van 30 maart. In elk geval is het werk van de federale regering grotendeels afgerond, in die zin dat we het KB-volume hebben aangenomen in eerste lezing. Een definitieve beslissing over het volume valt nu vrijdag. Nadien moeten we ook nog de verdere KB's afwerken. Wat betreft design, wat we moeten doen aan federale kant, is dat grotendeels afgrond. Dat wil niet zeggen dat er geen uitdagingen meer zijn. Het komt dan ook de andere overheden toe om hun deel van de verantwoordelijkheid op te nemen. Wat mij betreft, is dit het moment om samen te werken. Het gaat over de veiligheid van onze bevoorrading en de doorgroei van hernieuwbare energie. Dat is een gedeelde verantwoordelijkheid van alle overheden, in het belang van onze burgers en bedrijven. Ons land is complex, maar daar mogen de burgers en bedrijven niet de dupe van zijn.

Avant d'aborder les conséquences de la sortie du nucléaire, je voudrais d'abord rappeler que nous avons eu ce débat à maintes reprises. Dans tous les cas, cinq unités sur les sept vont fermer. Cela ne fait aucun doute et ce n'est remis en cause par personne, ni de la part d'un opérateur, ni de la part d'un parti politique. Personne ne veut prolonger ces capacités. Cela signifie que nous aurons besoin du CRM. C'est la raison pour laquelle je dis qu'il s'agit d'une responsabilité partagée par tous les gouvernements, dans l'intérêt de nos citoyens.

J'en viens à l'impact sur les prix pour les consommateurs si l'une des centrales ne pouvait être réalisée ou que d'autres pourraient suivre. La question de l'impact sur les prix est bien sûr plus générale. La première étape pour encadrer le coût du CRM a été décidée notamment dans ce Parlement. La résolution CRM a encadré le coût du CRM en déterminant d'un côté des limites de prix et de l'autre le *pay as bid*. Bien sûr, plus il y a de compétition, plus l'effet sur les prix sera positif. L'effet peut être différent à T-4 et à T-1, problématique que vous avez déjà soulevée dans vos autres questions, et au vu aussi l'étude de Haulogy qui a été menée à cet égard.

Actuellement, plusieurs projets sont toujours sur la table. Du point de vue des prix, je ne suis pas très inquiète vu que cela ne porte pas uniquement sur la quantité de projets. À présent, ce n'est plus seulement au niveau fédéral d'assumer mais les autres autorités doivent aussi prendre leur part de responsabilité.

**04.05 Jan Briers (CD&V):** Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, u stelt terecht dat mijn tweede vraag een gewestmaterie betreft, maar ik heb ze met opzet gesteld. U hebt het immers steeds over de gedeelde verantwoordelijkheid van alle overheden. Ik vind dat u, met uw kennis, een coördinerende rol moet durven opnemen. Wij verwachten dat ook van u. Dat was de reden van mijn tweede vraag.

**04.06 Marie-Christine Marghem (MR):** Madame la ministre, je vous

se à une question posée par M. Ravyts le 30 mars.

Le gouvernement fédéral a presque finalisé ses travaux. Vendredi, le Conseil des ministres prendra une décision définitive concernant l'arrêté relatif au volume. Par la suite, nous finaliserons les autres arrêtés royaux. À présent, les autres autorités doivent également prendre leurs responsabilités. Dans l'intérêt de nos concitoyens et des entreprises, toutes les autorités doivent collaborer pour assurer la sécurité d'approvisionnement et mener à bien la transition énergétique.

Er zullen hoe dan ook 5 van de 7 kerncentrales sluiten, en men zal het CRM nodig hebben. Dat is een gedeelde verantwoordelijkheid van alle regeringen. De kwestie van de impact op de prijzen voor de consument is van algemenere aard: de eerste stap, dankzij de CRM-resolutie, bestaat erin de kosten ervan te omkaderen, door de prijslimieten en de *pay as bid* vast te stellen. De concurrentie zal een positief effect hebben op de prijzen, een effect dat verschillend kan zijn in T-4 en T-1.

Gelet op het aantal projecten dat op tafel ligt, maak ik me weinig zorgen wat de prijzen betreft. Het is aan de deelgebieden om hun verantwoordelijkheid op te nemen.

**04.05 Jan Briers (CD&V):** Je n'ignore pas que ma deuxième question a trait à une compétence régionale, mais si je l'ai posée malgré tout, c'est parce que toutes les autorités sont responsables du bon déroulement de ce dossier. J'attends que, forte de ses connaissances, la ministre en assure la coordination.

**04.06 Marie-Christine Marghem**

remercie pour votre réponse. Ma réplique sera un peu longue, même si je vais tenter de respecter le temps qui m'est imparti.

Il faut quand même rappeler certains principes fondamentaux. La flexibilité des centrales à gaz est absolument nécessaire quand on développe du renouvelable. C'est d'ailleurs ce dont on a fait preuve lors du précédent gouvernement puisqu'on a installé un peu plus de 1 500 MW par le biais d'éoliennes offshore en mer du Nord.

À partir du moment où on augmente le volant de manœuvre en termes d'énergie intermittente dans le mix électrique, une flexibilité est nécessaire. Tout le monde est donc d'accord pour dire que les centrales à gaz sont nécessaires dans le cadre de notre mix électrique.

D'un côté, vous dites, ce dont nous n'avons évidemment pas la preuve et comme si cela relevait de la responsabilité de l'exploitant, que ce dernier a décidé d'arrêter l'exploitation d'au moins cinq centrales nucléaires.

D'un autre côté, le gouvernement a pris un accord qu'il est en train d'exécuter selon lequel la Belgique se conformera à la loi de sortie du nucléaire en 2025, ce qui implique la sortie de toutes les centrales nucléaires du mix électrique, et qu'un plan B serait mis en place en cas d'imprévu – et seulement en cas d'imprévu. Tout d'abord, cet imprévu devra être évalué sur la base d'un monitoring en matière de sécurité d'approvisionnement et de prix, monitoring dont on n'a toujours pas vu la couleur et qui vous a pourtant déjà été demandé à plusieurs reprises. Ensuite, il faudra voir si des difficultés concrètes se posent au niveau de l'installation des centrales à gaz. C'est précisément le sujet des questions qui vous sont posées aujourd'hui. En effet, des difficultés concrètes se posent. Et vous abordez cette question fondamentale par la tangente en déclarant que vous pensez, autrement dit vous espérez, qu'il y aura suffisamment de concurrence. Mais que remarque-t-on? Que la difficulté créée par les Régions va avoir pour conséquence de diminuer fortement la concurrence, ce qui aura donc un impact sur le prix, mais aussi sur l'évaluation du CRM au niveau européen, mais pas que, parce que le soutien est une aide d'État. La question capitale est de savoir si cette aide d'État est conforme aux lignes directrices européennes ou pas. Pour l'instant, nous n'avons toujours pas reçu de réponse à ces questions. Nous sommes dans le flou le plus total.

Je n'ai pas de conseil à vous donner, madame la ministre, je pense que vous êtes suffisamment grande et raisonnable pour vous forger vous-même votre propre point de vue.

Cependant, je pense que la concertation avec les Régions est fondamentale, dans le sens où, même si chacune prend sa part de responsabilités, on ne peut pas les laisser décider seules de ce qu'elles font sur leur territoire sans les inciter à accorder le permis dans les meilleures conditions, eu égard au plan général que vous poursuivez. Si ce n'est pas le cas, la concurrence sera très restreinte, puisque les gros opérateurs surplomberont évidemment les autres et recevront le prix qu'ils demandent – c'est-à-dire le plus élevé. Du reste, c'est ce que vous êtes en train de faire. En effet, vous nous expliquez que, pour les nouvelles centrales à gaz, vous irez jusqu'au maximum de ce que prévoit la résolution interparlementaire, à savoir

(MR): Wanneer men hernieuwbare energie ontwikkelt (zoals de 1.500 MW aan offshore wind-energie door de vorige regering), is de flexibiliteit van de gascentrales onmisbaar in de energiemix.

U poneert, zonder bewijs, dat de exploitant beslist zou hebben – alsof dat zijn verantwoordelijkheid is – om de exploitatie van minstens vijf kerncentrales stop te zetten. De regering heeft bevestigd dat ze alle kerncentrales tegen 2025 uit de energiemix wil halen en enkel bij onvoorziene omstandigheden een plan B zal overwegen. Het risico van onvoorziene omstandigheden moet geëvalueerd worden aan de hand van een monitoring van de continuïteit van de energievoorziening en van de prijzen, waar u nog werk van moet maken, en wanneer er concrete problemen rijzen voor de bouw van gascentrales, zoals vandaag het geval is.

U hoopt dat er genoeg concurrentie zal zijn, terwijl de moeilijkheid die de Gewesten gecreëerd hebben de concurrentie fors zal verminderen en een impact zal hebben op de prijs en op de evaluatie van het CRM op het Europese niveau. We hebben geen enkel antwoord op die vragen gekregen.

U zou moeten overleggen met de Gewesten. Men kan hen niet op eigen houtje laten beslissen wat ze op hun grondgebied doen zonder erop aan te dringen dat ze ervoor moeten zorgen dat de *permitting* zo snel mogelijk toegekend wordt.

Anders wordt de concurrentie bijzonder ingeperkt en zullen de grote operatoren de andere domineren en hun prijzen – de hoogste prijzen – kunnen dicteren. U zegt dat u voor de nieuwe gascentrales zover zult gaan als mogelijk is, te weten 75 euro/kW, dus meer dan de 64,8 euro waarin het bestuur Energie voorziet.

75 euros/kW, contrairement aux 64,8 euros que prévoit l'administration de l'Énergie.

Le **président**: Madame Marghem, vous avez doublé votre temps de parole.

**04.07 Marie-Christine Marghem (MR)**: C'est parce que j'avais deux questions, monsieur le président.

Le **président**: Non, même dans cette hypothèse, vous l'avez dépassé. Vous aviez droit à une minute, mais votre réplique a duré quatre minutes. C'est bon pour une fois!

*L'incident est clos.*

*Het incident is gesloten.*

**05 Question de Marie-Christine Marghem à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "L'augmentation de la facture énergétique" (55016035C)**

**05 Vraag van Marie-Christine Marghem aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De stijging van de energiefactuur" (55016035C)**

**05.01 Marie-Christine Marghem (MR)**: Madame la ministre, j'avais posé cette question il y a quelque temps. Elle méritera donc un ajustement que je communiquerai dans ma réplique.

La CREG avertit que les charges fédérales de la facture énergétique peuvent doubler pour une famille moyenne. Les taxes fédérales sur l'électricité ne constituent pas l'essentiel des coûts qui font grimper la facture énergétique – ce sont les coûts imputés par les Régions, ce qui en soit est une bonne nouvelle – mais elles risquent d'augmenter fortement dans les années à venir. Bien que j'aie réussi à faire diminuer fortement le poids des subsides octroyés aux exploitants des trois derniers parcs offshore d'un montant de 4 milliards d'euros, les coûts des certificats d'énergie verte augmenteront en raison de l'achèvement de ces parcs et de l'installation de nouveaux en Mer du Nord. Le mécanisme de soutien des centrales électriques au gaz et d'autres technologies fera également augmenter les coûts sur la facture.

Vous avez demandé à la CREG de réaliser une étude pour développer un outil unique qui permette non seulement d'élaborer des politiques, mais aussi de les surveiller. Elle doit également préparer des simulations concrètes dans une étude prenant en compte l'accord de coalition fédérale selon lequel les taxes fédérales sur l'énergie doivent diminuer.

Vous avez également dit qu'une facture énergétique abordable est essentielle pour les citoyens et les entreprises. Je suis tout à fait d'accord avec cette déclaration, mais au-delà des paroles, beaucoup de choses restent complètement floues et incertaines à ce jour. Y a-t-il déjà eu des consultations avec le secteur à ce sujet? Et qu'en pense-t-il? Quelles mesures prévoyez-vous et quel est le calendrier concret pour cela? Comptez-vous faire un effort supplémentaire et lequel pour que la facture énergétique reste abordable? Que signifie d'ailleurs pour vous concrètement "un niveau abordable de coût à supporter pour les ménages" eu égard aux déclarations de la CREG rappelées ci-dessus?

**05.01 Marie-Christine Marghem (MR)**: De CREG waarschuwt ervoor dat de federale lasten op de energiefactuur van een gemiddeld gezin zouden kunnen verdubbelen. Hoewel ik de lasten van de subsidies voor de exploitanten van de jongste drie offshorewindparken met 4 miljard euro heb verminderd, zullen de kosten van de groenestroomcertificaten stijgen met de installatie van nieuwe windmolenparken in de Noordzee. Ook de steun voor gascentrales en voor andere technologieën zal de energiefactuur omhoogjagen.

U gaf de CREG de opdracht een studie uit te voeren om een instrument te ontwikkelen voor de uitwerking en de follow-up van het beleid, en dat tegelijk ook kan dienen om simulaties uit te voeren waarbij er rekening wordt gehouden met de maatregelen waarin het regeerakkoord voorziet om de federale energieheffingen te verlagen. U wilt immers ook een betaalbare energierekening voor burgers en bedrijven.

Vond er al overleg plaats met de sector? Hoe staat die hiertegenover? Welke maatregelen plant u en wat is het tijdschema? Hoe zult u ervoor zorgen dat de energierekening betaalbaar blijft? Wat verstaat u precies onder "betaalbaar"?

**05.02 Tinne Van der Straeten**, ministre: Madame Marghem, je fais référence à ma précédente réponse communiquée lors de la réunion de la commission précédente sur la norme énergétique au cours de laquelle j'ai expliqué les étapes à suivre à votre collègue Leen Dierick.

Le plan d'action est celui de la norme énergétique. J'ai déjà mentionné que cette norme constitue un travail qui est en cours. En février et en mars, les premières discussions avec les parties prenantes ont eu lieu – représentants de l'industrie et des entreprises belges en général – ainsi qu'avec des représentants des consommateurs résidentiels et les syndicats. L'approche a toujours été bien accueillie et il a été souligné qu'il est effectivement important de faire fonctionner la norme énergétique pour tous les différents éléments fédéraux du coût de la facture énergétique. J'ai reçu la semaine passée l'avis du Conseil consultatif de la CREG. Les membres représentant divers *stakeholders* ont rédigé un avis relatif à leur idée de la norme énergétique.

Dans sa réponse, le Conseil consultatif a mis l'accent sur les éléments suivants. Les résultats de l'étude commandée chaque année par FORBEG, l'association de tous les régulateurs du pays, doit servir de base aux benchmarks que nous utiliserons pour établir la norme énergétique. Une compréhension plus détaillée des enjeux semble nécessaire. En outre, il est demandé de veiller aux différences entre les profils des ménages, en particulier pour des clients vulnérables. La norme énergétique y sera pour tous.

Quant à la forme que devrait prendre la norme énergétique, le conseil consultatif indique que la facture complète devrait servir d'indicateur de référence. Dans ce cadre, il convient de faire une distinction entre les différents composants afin d'avoir une vision transparente des causes et des effets.

Cependant, je suis heureuse de lire que le conseil consultatif fait preuve de compréhension pour la nécessité d'investir dans la transition énergétique. Ce gouvernement s'engage à contrôler le rapport coût/bénéfice de cette transition.

Je remercie tous ceux qui ont consacré du temps dans ce travail que j'utiliserai comme guide pendant les travaux. S'agissant du timing, il y aura un IKW en septembre et des propositions seront faites au Conseil des ministres en novembre.

Je souhaitais aussi réagir à l'article paru dans *La Libre* aujourd'hui. À la suite de la résolution CRM de l'année passée, une étude a été demandée à la CREG pour savoir comment compenser le coût du CRM sur les factures des consommateurs. En réponse, la CREG a proposé de prélever la totalité de la surtaxe offshore sur le budget de l'État, ce qui coûterait 842 millions d'euros en 2026. Toutefois, ceci n'est pas la question que j'ai posée à la CREG. Les 842 millions ne correspondent pas au coût du CRM. J'ai donc demandé à la CREG une nouvelle étude avec une nouvelle proposition et je lui ai demandé d'utiliser une autre méthode de travail. Nous devons rechercher de manière dynamique des mécanismes qui respectent l'accord de gouvernement.

**05.02 Minister Tinne Van der Straeten**: Ik verwijst naar mijn antwoord op een vraag van mevrouw Leen Dierick betreffende de energienorm. Het actieplan is gebaseerd op de energienorm en die wordt momenteel uitgewerkt. De eerste gesprekken met de stakeholders vonden plaats in februari en maart. Zij reageerden positief op de norm en benadrukten de noodzaak van een energienorm voor alle federale kosten op de energierekening. Vorige week ontving ik het advies van de Adviesraad van de CREG.

De Adviesraad benadrukt de volgende elementen: de resultaten van de studie die elk jaar in opdracht van het Forum van Belgische energieregulators (FORBEG) uitgevoerd wordt, zullen als basis dienen voor de benchmarking die gehanteerd wordt voor het opstellen van de energienorm. Men adviseert om te waken over het profiel van de gezinnen, met name van de meest kwetsbare gezinnen. De norm zal voor iedereen van toepassing zijn.

Wat de vorm van de energienorm betreft, dringt de Adviesraad erop aan om de volledige factuur als referentie te gebruiken en een onderscheid te maken tussen de componenten van de factuur, teneinde een goed zicht te krijgen op de oorzaken en de gevolgen. De Adviesraad begrijpt dat investeringen in de energietransitie noodzakelijk zijn. De regering zal toezicht houden op de kosten-batenverhouding van die transitie.

Het tijdspad blijft onveranderd: een interkabinettenwerkgroep zal in september vergaderen, en in november zullen er voorstellen gedaan worden aan de ministerraad.

Ik zou nog willen reageren op het artikel in *La Libre Belgique*. In antwoord op een studie over de manier waarop de kosten van het CRM in de eindfacturen gecomp-

penseerd moeten worden, stelt de CREG voor om de offshore toeslag van de Rijksbegroting af te houden, ten belope van 842 miljoen euro in 2026. Dat bedrag stemt evenwel niet overeen met de kosten van het CRM. Ik heb de CREG gevraagd een nieuwe studie uit te voeren, volgens andere methoden en waarin er gezocht wordt naar mechanismen die in de lijn van het regeerakkoord liggen.

**05.03 Marie-Christine Marghem (MR):** Madame la ministre, je vous remercie pour vos réponses.

Je suis curieuse de voir les résultats de la nouvelle étude, avec une autre méthode, que vous avez demandée à la CREG. Je reviendrai vers vous au sujet de cette méthode pour que nous puissions échanger sur sa compatibilité ou non avec l'accord de gouvernement.

**05.03 Marie-Christine Marghem (MR):** Gelet op de gebruikte werkwijze ben ik benieuwd naar die nieuwe studie van de CREG. Ik zal u opnieuw vragen stellen over de manier waarop men te werk gaat en om na te gaan of die werkwijze met het regeerakkoord strookt.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**06 Samengevoegde vragen van**

- Leen Dierick aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Energieleveranciers die een waarborg vragen aan hun klanten" (55016081C)
- Kurt Ravyts aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De vaststelling van oneerlijke handelspraktijken bij energieleveranciers" (55016243C)
- Kim Buyst aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De waarborgregeling voor de energiecontracten" (55016804C)

**06 Questions jointes de**

- Leen Dierick à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les fournisseurs d'énergie qui demandent une garantie à leurs clients" (55016081C)
- Kurt Ravyts à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La constatation de pratiques commerciales malhonnêtes de fournisseurs d'énergie" (55016243C)
- Kim Buyst à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les garanties exigées pour les contrats d'énergie" (55016804C)

**06.01 Leen Dierick (CD&V):** Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, op 29 maart 2021 verscheen een artikel waarin cabaretière Els De Schepper haar verhaal doet over een waarborggeschil met een energieleverancier. Haar NACE-code geeft aan dat zij in de cultuursector werkt, waarop de leverancier aangeeft een waarborg te moeten vragen. Hierdoor zou mogelijks sprake zijn van discriminatie. Gezien de huidige coronacrisis verschillende sectoren waaronder de cultuursector zwaar treft, rijst de vraag of deze sectoren nu worden geïsoleerd en personen actief in deze sectoren hierdoor geen goedkopere energiecontracten kunnen afsluiten. De waarborg dat gevraagd werd komt bijna in de buurt van het jaarverbruik.

Wat is het standpunt van de Minister dat leveranciers een waarborg vragen aan personen die actief zijn in sectoren die zwaar werden getroffen door de crisis, maar deze waarborg niet vragen aan personen die niet actief zijn in een zwaar getroffen sector? U gaf aan de CREG de opdracht te hebben gegeven deze mogelijke vorm van discriminatie te onderzoeken. Wat is het oordeel van de CREG? Op

**06.01 Leen Dierick (CD&V):** L'artiste de cabaret Els De Schepper est tenue de payer à son fournisseur d'énergie une garantie qui équivaut quasiment à une consommation annuelle. La CREG enquêterait au sujet de cette possible forme de discrimination potentielle.

Quel jugement la CREG porte-t-elle sur la question? D'autres plaintes analogues ont-elles été enregistrées au cours des cinq dernières années? Quelle suite leur est-elle donnée? Les autorités provinciales sont-elles en mesure d'adapter leurs conditions en cas

*basis van welke criteria mag een leverancier een waarborg vragen? Werden er de afgelopen vijf jaar tot op heden nog klachten ontvangen over energieleveranciers die hun klanten om een waarborg vragen die bijna in de buurt komt van een jaarverbruik? Zo ja, hoeveel? Welk gevolg wordt er gegeven aan deze klachten? Kunnen de provinciebesturen zodanig hun voorwaarden aanpassen bij het uitschrijven van een groepsaankoop dat energieleverancier geen waarborgen meer kunnen/mogen vragen aan de klanten die geregistreerd werden via de groepsaankoop? Welke initiatieven zal u nemen naar aanleiding van dit voorval om gelijkaardige verhalen in de toekomst te vermijden?*

**06.02 Kurt Ravyts (VB):** Mevrouw de minister, ik ben geen complotdenker, maar het is merkwaardig dat de federale ministerraad van 25 maart een voorontwerp van wet goedgekeurd heeft ter harmonisering van de elektriciteits- en gaswetten met het Europees energiebeleid. Daarin wordt onder andere gevolg geven aan een arrest van het Europees Hof van Justitie van 3 december 2020, dat van oordeel is dat België bepaalde tekortkomingen bij de omzetting van vroegere richtlijnen moet rechtzetten.

Overeenkomstig die richtlijnen krijgt de federale energieregulator meer bevoegdheden, niet alleen met betrekking tot het technisch reglement, maar ook met betrekking tot de bevoegdheden waarover de regulator beschikt wanneer hij problemen vaststelt inzake mededinging en inzake oneerlijke handelspraktijken of anticompetitief gedrag.

Mevrouw de minister, enkele dagen later gaf u blijkbaar aan de regulator de opdracht om te onderzoeken of leveranciers mogelijkwijze misbruik zouden hebben gemaakt van hun recht om een waarborg te vragen in het licht van een casus waarbij een leverancier blijkbaar niet alleen na kredietanalyse maar ook op basis van de NACE-code een waarborg vroeg aan een ondernemster actief in een zwaar getroffen sector.

Is het juist dat dat vanwege de leverancier om een standaard-procedure zou gaan, waarbij aan de hand van een kredietanalyse ook een op die analyse gebaseerde waarborg kan worden gevraagd?

Kunt u meer toelichting geven bij uw vraag en opdracht aan de CREG met betrekking tot het mogelijk misbruik door leveranciers van hun mogelijkheid om een waarborg te vragen? Hebt u hierover reeds meer informatie ontvangen van de regulator?

**06.03 Kim Buyst (Ecolo-Groen):** Mevrouw de minister, het thema ligt mij na aan het hart. Het verhaal van cabaretière Els De Schepper moet zeker bekeken worden. Dat energiebedrijven specifiek kwetsbare sectoren uit de coronacrisis viseren met hogere waarborgen, lijkt me toch wel heel grof. Energiebedrijven kunnen inderdaad een waarborg vragen bij een vermoeden van schulden of om andere redenen op grond waarvan niet aan een terugbetaling kan worden voldaan. Ik hoop echter dat energiebedrijven die redenen niet systematisch zullen inzetten ten opzichte van bepaalde beroepscategorieën

Wat vindt u van di praktijk, in dit geval van energiebedrijf Total? Betreft het een bredere problematiek?

*d'achat groupé de sorte que le fournisseur d'énergie ne soit plus autorisé ou plus en mesure de demander une garantie? Quelles initiatives la ministre prendra-t-elle pour éviter les problèmes à l'avenir?*

**06.02 Kurt Ravyts (VB):** Il est notable que le Conseil des ministres ait adopté le 25 mars un avant-projet de loi visant à harmoniser les lois relatives à l'électricité et au gaz avec la politique européenne en matière d'énergie. Quelques jours plus tard, la ministre chargeait le régulateur d'examiner si les fournisseurs auraient abusé de leur droit à demander une garantie.

S'agit-il d'une procédure standard pour un fournisseur? La ministre a-t-elle déjà reçu davantage d'informations du régulateur?

**06.03 Kim Buyst (Ecolo-Groen):** Il est très déplacé que des entreprises énergétiques visent spécifiquement des secteurs professionnels fragilisés par la crise sanitaire pour demander des garanties plus élevées.

Que pense la ministre des pratiques de la société énergétique Total? S'agit-il d'un problème plus large? La CREG a-t-elle déjà adopté une position? Selon quels

Heeft de CREG reeds een standpunt ter zake ingenomen?

Welke criteria bepalen dat een leverancier een waarborg kan vragen?

Zult u een initiatief nemen om dergelijke situaties te vermijden?

**06.04** Minister **Tinne Van der Straeten**: Ik vind een dergelijke houding onaanvaardbaar. De cultuursector is een van de zwaarst getroffen sectoren in de covidcrisis, evenals de horeca. Niemand heeft gevraagd om door de covidcrisis te worden getroffen. De vraag naar een waarborg enkel en alleen omdat de betrokken persoon werkzaam is in een sector die verplicht gesloten is, kan niet.

De vraag is of het een alleenstaand geval is of niet. Dat is de reden waarom ik de CREG onmiddellijk heb gevraagd om dat te onderzoeken. Wij hebben het rapport van de CREG, die het ook een frappante zaak vond, nog niet ontvangen, maar uit de eerste signalen die wij al hebben gekregen, blijkt dat het niet gaat over een structurele aanpak van de leveranciers.

Ook de ombudsdienst heeft ons bevestigd dat er tot dusver geen significante stijging te zien is in het aantal klachten hierover.

De aangehaalde zaak betreft een groepsaankoop. De CREG is bezig om de algemene voorwaarden van de groepsaankopen in kaart te brengen. De kwestie van de waarborgen is daar een element van.

Op federaal niveau bevat het consumentenakkoord een aantal bepalingen inzake waarborgen. Indien de consument wordt gevraagd om een waarborg tot zekerheid van verschuldigde bedragen te storten, moet dat nauwkeurig en objectief worden omschreven, evenals de grondslagen en modaliteiten voor de berekeningen van de waarborg.

De voorwaarden voor het vragen van de waarborgen worden op gewestelijk niveau bepaald. De consument kan de terugbetaling van de waarborg vragen, zodra hij gedurende een jaar al zijn facturen stipt heeft betaald, zonder betalingsherinnering. Dat is alleen van toepassing op waarborgen van consumenten.

Ik beklemtoon nogmaals dat het vragen van waarborgen aan klanten uit bepaalde sectoren wegens de covidcrisis niet van solidariteit getuigt.

Ik ijver voor een diligente leveranciersmarkt. Voor mij betekent het dat we moeten kunnen rekenen op enerzijds sterke leveranciers die consumentenbescherming hoog in het vaandel dragen, maar anderzijds klanten ook kunnen rekenen op transparante prijzen, transparante voorwaarden en een faire behandeling. Een crisis zoals corona maakt dat net meer pertinent.

Een level playing field is hierbij van belang. Als ik de indicatie krijg dat dat niet het geval zou zijn, zullen wij niet nalaten om initiatieven te nemen, maar wij wachten nog op feedback van de CREG.

critères un fournisseur est-il autorisé à demander une garantie? La ministre prendra-t-elle une initiative afin d'éviter de telles situations?

**06.04** **Tinne Van der Straeten**, ministre: Cette pratique est inacceptable. Il est inadmissible d'exiger une garantie uniquement parce que la personne concernée travaille dans un secteur frappé d'une fermeture obligatoire.

S'agit-il d'un cas isolé? Nous n'avons pas encore reçu le rapport de la CREG, mais il ressort toutefois des premiers signaux qu'il ne s'agit pas d'une pratique structurelle des fournisseurs. Le service de médiation aussi confirme l'absence d'une hausse significative du nombre de plaintes.

L'affaire mentionnée concerne un achat groupé. La CREG dresse l'inventaire des conditions générales des achats groupés et parmi celles-ci les clauses relatives aux garanties.

L'accord fédéral de consommation en matière d'énergie inclut plusieurs dispositions relatives aux garanties. Une garantie doit être définie précisément et objectivement, de même que les bases et les modalités de son calcul.

Les conditions afférentes à la demande de garanties sont fixées à l'échelon régional.

Je milite pour un marché des fournisseurs diligent. Il importe de pouvoir s'appuyer sur des fournisseurs solides qui défendent la protection des consommateurs et les clients, de leur côté, doivent pouvoir compter sur des conditions et des prix transparents et sur un traitement équitable. La pertinence de ces exigences a précisément été amplifiée par la crise sanitaire.

La mise en place de conditions de concurrence égale est importante

à cet égard. Nous prendrons des initiatives si des indications pointent des manquements dans ce domaine, mais nous attendons encore un retour d'information de la CREG.

**06.05 Leen Dierick (CD&V):** Mevrouw de minister, ik dank u dat u onze verontwaardiging deelt over het verhaal van Els De Schepper. Ik hoop van harte dat het een alleenstaand feit is, maar het is in elk geval goed dat het wordt onderzocht. Ik dank u ook voor uw daadkracht, want u hebt meteen een onderzoek gevraagd aan de CREG.

Het is belangrijk dat wij wachten op de volledige resultaten van dat onderzoek. De eerste signalen lijken al positief: er zou geen sprake zijn van een structurele aanpak. Als er toch problemen worden vastgesteld en er structurele maatregelen nodig zijn, dan vindt u in elk geval in ons een bondgenoot, want ook wij waren echt verontwaardigd over het verhaal dat eigenaars van zaken die zeer sterk getroffen zijn door de coronacrisis en verplicht werden om te sluiten, nog eens worden gepakt door energieleveranciers. Het is echt wel een stap te ver dat zij worden gediscrimineerd.

Wij kijken uit naar het onderzoek van de CREG en zullen zeker en vast niet nalaten om, indien nodig, maatregelen te nemen.

**06.06 Kurt Ravyts (VB):** Mevrouw de minister, u hebt goed gehandeld door de CREG om een onderzoek te vragen. Ik ben uiteraard verheugd dat het wellicht niet over een structurele aanpak door leveranciers zou gaan. Het is ook goed dat u nog eens de passages in het consumentenakkoord, meer bepaald over de waarborgen in het kader van consumentencontracten, hebt geschetst. Wij kijken uit naar wat de lessen uit het onderzoek van de CREG met het oog op het beleid.

**06.07 Kim Buyst (Ecolo-Groen):** Mevrouw de minister, ik zei al dat de problematiek mij na aan het hart ligt en blijkbaar is dat ook het geval voor mijn collega's. Ik ben dan ook heel blij met uw duidelijke veroordeling van die praktijken, want energie is een basisbehoefte en iedereen moet toegang hebben tot betaalbare energie.

Dat de eerste signalen aantonen dat het waarschijnlijk niet gaat over een structurele aanpak van energieproducenten en –leveranciers, stelt mij al ten dele gerust. De grootste geruststelling komt vooral door de laatste passage van uw antwoord, waarin u heel duidelijk stelt dat u ijvert voor sterke leveranciers, maar met voldoende transparantie naar de consumenten. Daarvoor zult u bij onze fractie altijd de nodige steun vinden.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**07 Vraag van Kurt Ravyts aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Het onderzoek van de Europese Commissie naar de werking van EPEX SPOT" (55016196C)**

**07 Question de Kurt Ravyts à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "L'enquête de la Commission européenne concernant le fonctionnement d'EPEX SPOT" (55016196C)**

**06.05 Leen Dierick (CD&V):** J'espère qu'il s'agit d'un cas isolé. Nous devons attendre les résultats complets de cette étude. Les premiers signaux semblent positifs mais nous n'hésiterons pas à prendre des mesures si nécessaire.

**06.06 Kurt Ravyts (VB):** Je me réjouis qu'il ne s'agisse probablement pas d'une approche structurelle de la part des fournisseurs. Nous attendons avec impatience les résultats de l'enquête de la CREG.

**06.07 Kim Buyst (Ecolo-Groen):** Je suis en faveur d'une condamnation sans équivoque de ces pratiques car l'énergie constitue un besoin de base. Les premiers signaux me rassurent en partie. Le plus grand soulagement est surtout que la ministre s'efforce que nous disposions de fournisseurs fiables mais également d'une transparence suffisante envers les consommateurs. Nous soutenons cette démarche.

**07.01 Kurt Ravyts (VB):** Mevrouw de minister, ik leer nog steeds bij over de bevoegdheden van de CREG. Blijkbaar heeft de Europese Commissie nu een onderzoek naar EPEX SPOT geopend. De stroombeurs heeft mogelijk misbruik gemaakt van haar dominante marktpositie in minstens 6 Europese lidstaten, waaronder België.

EPEX SPOT Belgium is een elektriciteitsbeurs die de uitwisseling op korte termijn van energieblokken voor de injectie en afname van elektriciteit in de Belgische biedzone faciliteert. EPEX SPOT Belgium biedt een platform aan dat dagelijks energieblokken voor levering de volgende dag vrijmaakt via een veiling, het segment *day ahead*. Na deze veiling biedt ze een continue vrijmaking van energieblokken aan gedurende de dag, tot 1 uur voor levering, het segment *intraday*. Op die manier kunnen kopers en aanbieders het best inspelen op de verwachte productie. Zeker voor hernieuwbare energie uit bijvoorbeeld zon en wind kan de output het best worden voorspeld vlak voor de productie.

De Europese Commissie acht het mogelijk dat de stroombeurs de concurrentie in die zogenaamde *intraday* markt heeft ingeperkt. Concreet zou de stroombeurs de klanten van concurrenten de toegang tot de volledige markt hebben verhinderd in zeker 6 Europese lidstaten, waaronder België. Die praktijken zouden de elektriciteitsprijzen voor consumenten de hoogte in kunnen jagen en er uiteindelijk ook voor kunnen zorgen dat de vergroening van de sector wordt vertraagd.

De regels over de oprichting van, de toegang tot en de werking van de markten voor de uitwisseling van energieblokken wordt geregeld via de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt. De CREG heeft een belangrijke adviserende rol in het bij ministerieel besluit goedgekeurde marktreglement van de beurs.

Mevrouw de minister, in welke mate bent u inhoudelijk op de hoogte van dit lopend onderzoek naar EPEX SPOT en welke zijn uw bevindingen omtrent deze zaak?

Er geldt een verplichting tot rapportering vanwege de beurzen in het kader van de monitoring in de context van de REMIT-Verordening. Welke rol speelt de CREG precies met betrekking tot deze monitoring? Is de CREG op enige manier betrokken bij dit onderzoek van de Europese Commissie, als informatieverstrekker uiteraard?

**07.02 Minister Tinne Van der Straeten:** Mijnheer Ravyts, het gaat over een onderzoek van DG Competition naar mogelijk misbruik van een dominante positie. Het gaat dus over het mededingingsrecht onder het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, waardoor enkel de bevoegde mededingingsautoriteiten hier rechtstreeks of onrechtstreeks bij betrokken worden. Voor België is dat de Belgische Mededingingsautoriteit. Het is dus geen onderzoek naar inbreuken op de regulering van toepassing op de elektriciteitssector.

Hier zijn meerdere landen bij betrokken. Omdat het onderzoek ingeleid wordt door DG Competition, hoeven de nationale mededingingsautoriteiten geen afzonderlijk onderzoek in te stellen. Dat wordt zo voorzien in de verordening betreffende de uitvoering van de mededingingsregels. De instructies van de Europese Commissie

**07.01 Kurt Ravyts (VB):** La Commission européenne a apparemment ouvert une enquête sur la bourse de l'électricité EPEX SPOT, au motif qu'elle aurait abusé de sa position dominante dans au moins six États membres européens, dont la Belgique. EPEX SPOT Belgium facilite l'échange de blocs d'énergie dans la zone belge de dépôt des offres. Les acquéreurs et les fournisseurs d'électricité peuvent, par voie d'offres, anticiper à brève échéance la production attendue. Selon la Commission, il pourrait être question d'une restriction de la concurrence consistant à empêcher les clients de concurrents d'accéder à l'ensemble du marché. Ces pratiques auraient pour effet d'alourdir fortement la facture d'électricité des consommateurs et de ralentir le verdissement du secteur. La ministre a-t-elle connaissance de cette enquête de la Commission européenne?

Dans le cadre du monitoring établi dans le règlement REMIT, les bourses sont soumises à une obligation de reporting. Quel rôle la CREG joue-t-elle à cet égard? La CREG est-elle associée à l'enquête de la Commission?

**07.02 Tinne Van der Straeten, ministre:** La DG Concurrence mène une enquête concernant un éventuel abus de position dominante. Il s'agit par conséquent d'une enquête en matière de droit de la concurrence, à laquelle seules les autorités de la concurrence compétentes sont associées, telle que l'Autorité belge de la Concurrence. Plusieurs pays sont concernés par cette enquête.

L'enquête étant engagée par la

zijn vertrouwelijk en vallen onder het beroepsgeheim.

Daarom is er over dit onderwerp geen nadere informatie versterkt. Ik werd geïnformeerd over het onderzoek omdat het over de belangrijkste elektriciteitsbeurs in België gaat en een van de frontrunners is in Europa rond marktkoppeling. Dan heb ik mij natuurlijk ook geïnformeerd over wat mogelijk het probleem zou kunnen zijn. Dit valt onder het beroepsgeheim, maar mijn inschatting is dat waarschijnlijk een discussie over het delen van liquiditeit in de laatste uren voor levering van elektriciteit de aanleiding was van enkele klachten van andere beurzen. Dit zou een gevolg zijn van interpretatieverschillen over de zogenaamde *gate closure time*. Die wordt vastgelegd via de Guideline on Capacity Allocation and Congestion Management. Deze richtlijn regelt dat *intraday*-orderboeken gedeeld worden en toegepast worden op de nog beschikbare capaciteiten op de interconnectoren. Ik wil zeker niet vooruit lopen op het onderzoek, dat ongetwijfeld enkele zaken zal ophelderen in de werking en vooral de samenwerking van de beurzen.

De REMIT-verordening geeft de CREG inderdaad de bevoegdheid om toe te zien op het respecteren van een aantal regels met betrekking tot marktintegriteit, transparantie en het voorkomen van bijvoorbeeld insidertrading. Deze regulering is van toepassing op beurzen en netbeheerders, maar ook vooral op marktdeelnemers. De monitoring gebeurt op fundamentele data en transactiedata die verzameld worden via marktplatformen, het zogenaamde Registered Reporting Mechanism bij het ACER. Het ACER analyseert deze data en kan zelf verdacht gedrag detecteren, maar op basis van klachten bij het ACER, de CREG of andere regulatoren in andere lidstaten, kunnen ook onderzoeken ingeleid worden. Voor zover ik weet, is het onderzoek van DG Competition niet ingegeven door een eventuele inbreuk op de REMIT-verordening, maar eerder tegen algemene inbreuken op de mededingingswetgeving. Volgens mijn informatie zijn de CREG noch het ACER dan ook betrokken bij het onderzoek van DG Competition.

DG Concurrence, les autorités nationales de la concurrence ne doivent pas ouvrir d'enquête distincte. Les instructions de la Commission sont confidentielles et sont couvertes par le secret professionnel.

C'est pourquoi aucune autre précision n'a été communiquée à ce sujet. J'ai été informée de l'ouverture d'une enquête étant donné qu'il s'agit de la principale bourse belge d'électricité. Les discussions porteraient sur le partage de la liquidité dans les dernières heures avant la fourniture d'électricité. Il serait question à cet égard de différences d'interprétation concernant le moment de fermeture des guichets.

Selon le règlement REMIT, la CREG est en effet habilitée à contrôler le respect des règles en matière d'intégrité et de transparence du marché. Cette réglementation s'applique aux bourses, aux gestionnaires de réseau et aux opérateurs. L'ACER collecte et analyse les données des plateformes du marché et peut détecter les comportements suspects. Sur la base de plaintes adressées à l'ACER, à la CREG ou à d'autres régulateurs, une enquête peut être ouverte.

À ma connaissance, l'enquête de la DG Concurrence n'est toutefois pas basée sur une infraction au règlement REMIT mais sur des infractions au droit de la concurrence. Ni la CREG ni l'ACER ne sont associées à cette enquête.

**07.03 Kurt Ravyts (VB):** Dank u wel, mevrouw de minister, voor uw zeer interessante antwoord. De kwestie van de beurzen is hier nog niet zo veel aan bod gekomen. Ik ben u dus wel dankbaar dat u toch in een notendop de mogelijke problematiek en uw inschatting daarvan hier hebt gegeven. Ik zal dat proberen verder op te volgen.

*L'incident est clos.  
Het incident is gesloten.*

Le **président**: La question n° 55016227C de Mme Jadin est transformée en question écrite.

**08 Question de Malik Ben Achour à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La précarité énergétique" (55016254C)**

**08 Vraag van Malik Ben Achour aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Energiearmoede" (55016254C)**

**08.01 Malik Ben Achour (PS):** Monsieur le président, madame la ministre, le dernier baromètre de la précarité énergétique et hydrique, publication réalisée à l'initiative de la Fondation Roi Baudouin, vient de paraître. La situation demeure dramatique. C'est malheureusement devenu une constante au fil des années.

Plus d'un cinquième des ménages belges, très exactement 20,7 %, sont en précarité énergétique. Ces chiffres varient bien entendu selon les régions. Ils grimpent à 27,6 % à Bruxelles et 28,3 % en Wallonie.

L'absence de revenu du travail accroît le risque de se voir confronté à ce fléau mais il est faux de penser que le reste de la population est protégé. Ainsi, 15,7 % des ménages avec un revenu et même 3 % de ceux avec deux revenus ou plus sont également confrontés à ces difficultés.

Ce phénomène a une incidence plus importante sur les femmes puisque ces dernières sont à la tête de 80 % des familles monoparentales et largement surreprésentées parmi les isolés de 65 ans et plus, tout en enregistrant, comme nous le savons, des rentrées financières moindres que celles des hommes isolés de la même tranche d'âge.

Le tableau dépeint est, vous en conviendrez, bien sombre; le plus effrayant dans tout cela étant probablement que les données que je viens d'énumérer se rapportent à l'année 2019, soit avant la crise sanitaire et ses conséquences socio-économiques. Le confinement d'une part, les pertes d'emplois et/ou de revenus d'autre part, sont deux facteurs qui ne peuvent laisser espérer d'amélioration dans un futur proche.

Madame la ministre, avez-vous pris connaissance de cette étude? Vos services ont-ils pu objectiver l'évolution de cette problématique au cours de l'année écoulée? Que répondez-vous aux craintes qui se manifestent chez les acteurs sociaux engagés dans cette lutte?

**08.02 Tinne Van der Straeten, ministre:** Monsieur Ben Achour, oui, j'ai pris connaissance de cette étude et je la suis de très près. Il s'agit d'un outil très important qui est, d'ailleurs, à la base de nos travaux parlementaires, comme par exemple l'annulation du gel de l'indexation du Fonds gas et électricité.

Cette année, l'étude insiste davantage sur le logement et l'importance d'investir davantage dans l'isolation de ce dernier. Toutefois, cette matière relève de la compétence régionale. Le gouvernement fédéral a, quant à lui, élargi le groupe cible du tarif social afin de soutenir les personnes en situation de précarité pendant cette crise sanitaire et socio-économique.

En ma qualité de ministre fédérale de l'Énergie, je suis partiellement compétente pour les mesures destinées à la lutte contre la précarité énergétique. Ma compétence touche donc principalement à la politique des prix, comme le tarif social pour l'électricité et le gaz naturel, compétence partagée avec mon collègue Pierre-Yves Dermagne, mais aussi le Fonds Social Chauffage qui intervient

**08.01 Malik Ben Achour (PS):** Uit de barometer van de energie- en waterarmoede van de Koning Boudewijnstichting blijkt dat 20,7 % van de Belgische gezinnen in energiearmoede leeft (tot 27,6 % in Brussel en 28,3 % in Wallonië). Zelfs gezinnen van een- of tweeverdieners hebben met dat probleem te kampen.

Dat probleem treft vooral vrouwen, die aan het hoofd staan van 80 % van de eenoudergezinnen en oververtegenwoordigd zijn onder de alleenstaanden van ouder dan 65 jaar (en minder financiële inkomsten hebben dan mannen uit dezelfde leeftijdscategorie).

Bovendien hebben die gegevens betrekking op 2019, toen de coronacrisis nog geen sociale ravage aangericht had.

Hebben uw diensten de evolutie van die problematiek kunnen objectiveren? Wat is uw antwoord op de vrees van de actoren op het gebied van armoedebestrijding?

**08.02 Minister Tinne Van der Straeten:** Die belangrijke barometer ligt meer bepaald aan de basis van de opheffing van de bevrozing van de indexering van het Gas- en elektriciteitsfonds.

Dit jaar ligt het accent in de studie op huisvesting en de behoefte om in woningisolatie te investeren, wat een gewestbevoegdheid is.

De regering heeft de doelgroep voor het sociaal tarief uitgebreid om degenen die tijdens de crisis in de armoede geduwd zijn, te steunen. Als federaal minister van Energie heeft mijn bevoegdheid vooral betrekking op het prijs-

dans la facture énergétique des clients mazout et le Fonds gaz et électricité sur la base duquel les CPAS peuvent établir des mesures curatives et préventives.

Le baromètre de la précarité énergétique de la Fondation Roi Baudouin est un excellent outil, qui démontre que la précarité énergétique n'est pas un fait isolé et que ce phénomène doit être abordé à partir de plusieurs domaines de compétences pour lesquels les Régions sont principalement compétentes. Je me réfère à l'isolation des habitations, aux appareils énergétiques efficaces et à l'installation d'énergie renouvelable.

En fin de semaine, et ce en étroite collaboration avec Mme Lalieux, je soumettrai au Conseil des ministres un avant-projet de loi qui permettra d'établir des critères pour évaluer le nombre de ménages en situation de précarité énergétique. Ce sera un outil fort nous permettant de mener une politique ciblée qui aborde le problème.

beleid, zoals het sociaal tarief voor elektriciteit en aardgas (samen met de heer Dermagne), het Sociaal Verwarmingsfonds en het Gas- en elektriciteitsfonds.

Volgens de energiearmoedebarmeter van de Koning Boudewijnstichting moet de energiearmoede benaderd worden vanuit verscheidene domeinen, die voornamelijk onder de bevoegdheid van de Gewesten vallen.

Samen met mevrouw Lalieux zal ik bij de ministerraad een voorontwerp van wet indienen over de criteria voor de evaluatie van het aantal gezinnen die in energiearmoede verkeren. Daardoor zullen we een doelgericht beleid kunnen voeren.

**08.03 Malik Ben Achour (PS):** Merci, madame la ministre, pour votre réponse.

En effet, ce baromètre est un outil statistique vraiment intéressant, qui constitue une base de travail particulièrement riche, tant pour le Parlement que pour le gouvernement. Je me réjouis donc que nous partagions ces références communes. Nous sommes clairement en présence de compétences partagées avec les Régions.

Madame la ministre, je sais que vous êtes sensible au problème parce que nous y avons travaillé ensemble lorsque vous étiez de l'autre côté de ces bancs, mais je vous invite vraiment à mener le dialogue de manière proactive avec les Régions, afin de répondre à ce problème en commun et, lorsqu'il s'agit de votre compétence exclusive, de faire preuve de la plus grande ambition possible. En effet, quand on regarde de près qui est touché par le problème, on prend conscience de la dimension sociale très forte qui touche particulièrement les publics déjà extrêmement fragilisés et qui ne peuvent être laissés au bord du chemin.

*Het incident is gesloten.*

*L'incident est clos.*

**09 Samengevoegde vragen van**

- Kurt Ravyts aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De deelname van de minister aan de IEA-COP26 Net Zero Summit op 31 maart 2021" (55016282C)

- Daniel Senesael aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De Global Energy Review 2021 van het IEA" (55016816C)

**09 Questions jointes de**

- Kurt Ravyts à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La participation de la ministre au sommet COP26 Net Zero de l'AIE le 31 mars 2021" (55016282C)

- Daniel Senesael à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La Global Energy Review 2021 de l'AIE" (55016816C)

**09.01 Kurt Ravyts (VB):** Mijnheer de voorzitter, mevrouw de

**09.01 Kurt Ravyts (VB):** En

minister, uiteraard is er veel aandacht voor de COP26 in Glasgow vanuit de bevoegdheden van uw collega-minister Khattabi. Daarnaast is er echter ook het Internationaal Energieagentschap, dat al in januari 2021 aankondigde dat het 's werelds eerste uitgebreide routekaart voor de energiesector zou opstellen om tegen 2050 netto tot nulemissie te komen. Dat nieuwe speciale rapport, *The World's Roadmap to Net Zero*, zal in detail uiteenzetten wat er nodig is van overheden, bedrijven, investeerders en burgers om de energiesector volledig koolstofvrij te maken en de uitstoot op een pad te brengen dat overeenkomt met een temperatuurstijging van 1,5 graden Celsius. De nieuwe routekaart wordt over een drietal weken gepubliceerd en zal een belangrijk element vormen in de aanloop naar de COP26.

Blijkbaar nam u op 31 maart 2021 deel aan de livestreaming van de COP26 Net Zero Summit, georganiseerd rond vijf ministeriële paneldiscussies. Daarin werd onder meer onderzocht hoe landen effectiever kunnen samenwerken om ervoor te zorgen dat langetermijndoelstellingen voor netto-nulemissie worden omgezet in concrete maatregelen in de aanloop naar de COP26. Tegelijkertijd kondigde het IEA in januari 2021 de nieuwe wereldwijde commissie *Our Inclusive Energy Future* aan, die zal worden geleid door de Deense premier. In die commissie zullen regeringsleiders en ministers zich buigen over de sociale en economische gevolgen voor individuen en gemeenschappen, over aspecten als betaalbaarheid en eerlijkheid, met als doel de mens centraal te stellen in de transitie.

Kunt u meer toelichting geven bij uw deelname aan die door het Internationaal Energieagentschap georganiseerde top? Wat was de Belgische insteek? De volgende vraag kan mogelijk ook aan mevrouw Khattabi worden gesteld, maar ik stel ze ook aan u. Is België betrokken bij de commissie *Our Inclusive Energy Future*? Zo ja, wat zijn de Belgische insteken met het oog op de aanbevelingen voor de COP26?

Mevrouw de minister, ik wijs u erop dat er de laatste tijd veel te doen is over de sociale dimensie van de koolstofprijsproblematiek. Er verschijnen heel veel artikels over. Een transitie die de ongelijkheid vergroot, moet tot elke prijs worden vermeden. Dat is voor onze partij een heel belangrijke bekommernis.

**09.02 Daniel Senesael (PS):** Madame la ministre, publiée le 20 avril, la *Global Energy Review* de l'Agence Internationale de l'Energie (AIE) propose une analyse de l'évolution des demandes énergétiques et des émissions de carbone durant l'année 2021. Celle-ci offre également un aperçu de la manière dont le rebond de l'activité économique et la consommation d'énergie de chaque pays impactent les émissions mondiales de CO<sub>2</sub>.

À ce sujet, l'analyse évoque une augmentation de la demande mondiale en énergie de 4,6 % par rapport à 2020, soit une augmentation de 0,5 % par rapport à 2019. De plus, les émissions mondiales de CO<sub>2</sub> liées à l'énergie se dirigent vers leur deuxième plus forte augmentation annuelle jamais enregistrée.

Madame la ministre, nous ne manquons pas de penser que vous avez pris connaissance de ce rapport. Quel est votre retour à son sujet? Quels enseignements peuvent-ils en être tirés quant à la politique de relance notamment?

janvier, l'Agence internationale de l'énergie (AIE) annonçait l'élaboration d'une feuille de route pour le secteur énergétique dans la perspective d'un objectif de zéro émission à l'horizon 2050. Ce document sera publié dans trois semaines environ et constituera un élément important en vue de la COP 26. L'AIE a annoncé simultanément la création d'une commission internationale "Notre avenir énergétique inclusif" au sein de laquelle des chefs de gouvernement et des ministres analyseront les conséquences, les enjeux financiers et l'équité de la transition énergétique. Le 31 mars 2021, la ministre a participé à une réunion préparatoire de la COP 26, organisée par l'AIE.

Le ministre pourrait-elle nous fournir de plus amples détails sur cette réunion? Quelle y a été la contribution de la Belgique?

**09.02 Daniel Senesael (PS):** In het rapport *Global Energy Review* van 20 april analyseert het Internationaal Energieagentschap (IEA) de evolutie van de energievraag en van de koolstofemissies in 2021, en van de invloed van de economische activiteit en het energieverbruik van elk land op de wereldwijde CO<sub>2</sub>-uitstoot. De wereldwijde vraag naar energie is met 4,6 % gestegen ten opzichte van 2020 en we stevenen af op de op één na grootste jaarlijkse stijging van de CO<sub>2</sub>-uitstoot door energieproductie ooit.

Welke lering trekt men uit dat

Enfin, le 31 mars 2021 s'est déroulé le sommet allié COP26 sur les transitions énergétiques propres. Quel est votre retour à son sujet? Quels sont les points relatifs aux éléments compris aujourd'hui dans la *Global Energy Review 2021* et les apports de ce sommet quant à la politique énergétique de la Belgique et à son Plan pour la reprise et la résilience (PRR)?

**09.03** **Minister Tinne Van der Straeten:** Mijnheer de voorzitter, mijnheer Ravyts, ik heb inderdaad deelgenomen aan de meeting waarnaar u verwijst. Het is een event georganiseerd door het IEA bij wijze van *think tank* om te kijken welke rol het IEA zou kunnen spelen binnen de COP26. Het was een eenmalige meeting met diverse personaliteiten met bijzondere juridische kennis van de energiemarkt en met mensen uit de internationale energiewereld met nauwe contacten met het bedrijfsleven.

Ik heb daarin deelgenomen aan het panel *Ensuring People-Centred Transitions*. Tijdens mijn interventie, maar ook tijdens mijn deelname aan de meeting van de *Global Commission on People-Centred Clean Energy Transitions* heb ik gefocust op het belang van gedragsverandering, waarbij we ervoor moeten zorgen dat mensen de energietransitie begrijpen en ondersteunen.

Ik heb met name de focus gelegd op het feit dat wij altijd gepassioneerd zijn door heel technische zaken, maar dat de energietransitie in de eerste plaats nog altijd gaat over mensen en dat het met elkaar linken van die twee zaken een bijzondere uitdaging is voor alle overheden in dit land.

Er is ook een aparte commissie, de *Global Commission on People-Centred Clean Energy Transitions*. Dat is ook een denktank die wordt voorgezeten door de Deense minister voor Energie. Het IEA heeft uit die meetings zeven keyprincipes gedistilleerd met het oog op de COP26. Het mandaat voor het IEA voor de COP26 zelf dient nog te worden besproken door de raad van bestuur in juni. Ik zal alleszins een pleidooi houden om het democratisch participatieproces daarin centraal te stellen.

Monsieur Senesael, comme vous le savez, je suis très attachée à la transition énergétique et il est donc crucial que les citoyens comprennent et aient confiance en cette transition. À la lumière de la polémique sur le compteur intelligent et les panneaux solaires en Flandre, nous avons vu à quel point cette confiance est importante. En ce qui me concerne et comme repris dans l'accord de majorité, il est également important que la transition énergétique soit inclusive, afin que tout le monde, dans ce pays, se sente partie prenante dans la transition énergétique.

La *Global Energy Review 2021* de l'Agence internationale de l'Énergie n'apporte pas de bonne nouvelle dans la lutte contre le changement climatique. C'est plutôt un message selon lequel nous nous dirigeons vers la deuxième plus grande augmentation annuelle des émissions de CO<sub>2</sub> jamais enregistrée, ce qui peut être quelque peu nuancé en comparant avec 2019 au lieu de l'année 2020 du covid. La conclusion selon laquelle nous risquons de poursuivre la tendance des augmentations de CO<sub>2</sub> à long terme, également après le covid-19 m'inquiète. Cela montre, une fois de plus, qu'une relance verte est

rapport? Wat denkt u van de COP 26 over de transitie naar schone energie? Welke punten uit de *Global Energy Review* en van de COP 26 zijn van belang voor ons energiebeleid en ons Plan voor Herstel en Veerkracht?

**09.03** **Tinne Van der Straeten,** ministre: Fin mars, j'ai en effet pris part à l'évènement de l'AIE durant lequel une réflexion a été menée quant au rôle que l'Agence pourrait jouer au sein de la COP 26. J'ai participé au panel *Ensuring people-centred transitions* et insisté sur l'importance d'un changement de comportement et sur le fait de lier les aspects techniques de la transition aux humains, dont il s'agit en fin de compte. À l'issue des différentes réunions, l'AIE a dégagé sept principes clés en vue de la COP 26.

Le mandat de l'AIE pour la COP 26 doit encore être défini par son conseil d'administration, au mois de juin. Je plaiderai pour faire du processus démocratique de participation un élément central de la discussion.

Ik ben zeer aan de energietransitie gehecht. Deze moet inclusief zijn. De polemiek over de slimme teller en de zonnepanelen in Vlaanderen maakt duidelijk hoe belangrijk dit dossier is.

Uit de *Global Energy Review 2021* van het IEA blijkt dat we het risico lopen dat we de trend van een toenemende CO<sub>2</sub>-uitstoot op lange termijn aanhouden en dat maakt me bezorgd. Daaruit blijkt de noodzaak van een groene relance teneinde een klimaatcatastrofe te voorkomen.

Die toename is te wijten aan de sterke stijging van de vraag naar

nécessaire si nous voulons éviter une catastrophe climatique.

Cette augmentation prévue des augmentations de CO<sub>2</sub> est due à la forte hausse de la demande de charbon, notamment en Asie. Cela démontre l'importance d'une coopération internationale constructive pour la mise en œuvre rapide des objectifs récemment communiqués par de nombreux dirigeants mondiaux. L'Union européenne montre l'exemple avec sa loi sur le climat.

L'examen global de la situation énergétique 2021 n'apporte pas que des messages négatifs mais aussi quelques éléments d'espoir. Par exemple, la part de la production d'électricité à partir de ressources renouvelables atteindra 30 % en 2021, la croissance la plus importante étant enregistrée en Asie.

**09.04 Kurt Ravyts (VB):** Mevrouw de minister, er is natuurlijk veel te repliceren voor mij. U hebt echter zelf verwezen naar de cijfers die het Internationaal Energieagentschap heeft vrijgegeven over de uitstoot. U hebt Azië en China ook genoemd.

Mevrouw de minister, dat is nu net het probleem. Wij moeten er echt over waken dat de energietransitie hier in Europa heel sociaal gebeurt. U hebt de zonnepanelen vernoemd, maar ik noem zelfs de vergroening van het bedrijfspark, waarover binnen de regering ook heel wat discussie is.

Het zal echt een kwestie zijn van een evenwicht. De mensen lezen immers ook op het internet en zien ook de uitstootcijfers in andere continenten, waarover heel plechtige verklaringen worden afgelegd door nieuwe Amerikaanse presidenten, maar waarbij wij opnieuw met de cijfers worden geconfronteerd door instanties zoals het IEA.

**09.05 Daniel Senesael (PS):** Madame la ministre, merci pour vos éléments de réponse.

Je ferai trois constats et une réflexion. Premier constat: il est nécessaire, vous l'avez souligné à juste titre, de mener une transition énergétique inclusive afin que tout le monde puisse être partie prenante dans les objectifs qui peuvent être envisagés. Ensuite, il y a cette lutte contre le changement climatique qui provoque des inquiétudes. Il s'agit d'éviter la catastrophe climatique et il est donc nécessaire d'avoir une coopération internationale constructive. Vous donnez des éléments d'espoir avec les énergies renouvelables.

En partant de ces trois constats, la réflexion doit s'articuler autour du plan de relance et de résilience que nous serons amenés à lancer après le covid-19. Je pense qu'il faut élaborer une stratégie en la matière. Nous comptons évidemment sur vous, vos services et votre administration pour que vous soyez un fer de lance dans la stratégie de redéploiement durant cette relance. Nous aurons l'occasion prochainement de revenir sur des propositions qui seront formulées à cet effet.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**10 Vraag van Kris Verduyckt aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Een voorafgaande en uitdrukkelijke toestemming bij telemarketing" (55016353C)**

steenkool, met name in Azië. Er moet op het internationale niveau samengewerkt worden en de EU geeft het goede voorbeeld met de klimaatwet.

Goed nieuws is dat het percentage van hernieuwbare energiebronnen in de elektriciteitsproductie in 2021 de kaap van 30 % zal ronden. De toename is het grootst in Azië.

**09.04 Kurt Ravyts (VB):** Nous devons veiller à ce que la transition énergétique en Europe soit sociale. L'écologisation du parc des voitures de société fait l'objet de nombreuses discussions au sein du gouvernement. Entre-temps, la population voit également les chiffres d'émission des autres continents. Nous devons tout de même pouvoir trouver un équilibre.

**09.05 Daniel Senesael (PS):** Wij moeten een inclusieve energietransitie tot stand brengen opdat iedereen daarbij kan betrokken worden. Het voorkomen van een klimaatramp vereist constructieve internationale samenwerking. U wijst op enkele hoopvolle aspecten met betrekking tot de hernieuwbare energie.

Wij rekenen op u om een strategie van herstel en veerkracht uit te werken voor het postcoronatijdperk.

**10 Question de Kris Verduyckt à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Un accord préalable et explicite en cas de démarchage par téléphone" (55016353C)**

**10.01 Kris Verduyckt** (Vooruit): Mevrouw de minister, wij wisselden reeds eerder van gedachten over de deur-aan-deurverkoop en de verkoop op afstand. Dat laatste is vandaag zeker nog aanwezig, deur-aan-deurverkoop is misschien wat moeilijker. Iemand wees mij erop dat hij een voorstel kreeg via een engagementslink. Dat klonk reeds zeer verdacht. Het is volgens mij een soort van telemarketingtruc.

Ik wil het hier vooral hebben over de voorafgaande toestemming bij telemarketing. Het is misschien toch wel belangrijk om op die manier leveranciers of tussenpersonen een uitdrukkelijke schriftelijke toestemming te laten bekomen van de betrokken eindafnemers.

Ik weet dat u werkt aan de herziening van het consumentenakkoord. Het leek mij dan ook een ideaal moment om namens mijn fractie op deze problematiek te wijzen. Dat is voor ons belangrijk. Misschien is die voorafgaande toestemming bij telemarketing hiervoor alleszins een oplossing.

Graag had ik uw mening daarover gekend.

**10.02 Minister Tinne Van der Straeten:** Mijnheer Verduyckt, als het gaat over consumentenbescherming, in alle dossiers is het voor mij cruciaal dat wij voldoende transparantie creëren voor de consument op de energiemarkt. De markt moet kunnen spelen. De consument moet zijn keuze kunnen maken. Maar de consument moet ook op een transparante wijze over alle noodzakelijke informatie beschikken zodat hij een *informed choice* kan maken.

Als de consument telefonisch wordt benaderd, moet dan ook aan de consument zeer duidelijk worden gemaakt dat het gaat over een verkoopsgesprek. Als dit niet gebeurt, is er sprake van misleiding en oneerlijke handelspraktijken. Tegelijkertijd moet de informatieverplichting voldoende hoog zijn, om te garanderen dat een klant alleen een contract kan afsluiten bij een uitdrukkelijke instemming.

Specifiek met betrekking tot telefonische verkoop, de consument moet zich ook steeds kunnen inschrijven op de bel-me-nietlijst. Als mensen zich op deze lijst hebben ingeschreven, is het dan ook aan de bedrijven die aan directe marketing doen, dus ook energieleveranciers die telefonisch contracten verkopen, niet meer toegestaan om die mensen op te bellen. Als ze dat toch doen, riskeren ze een boete.

Aangezien de verhoogde informatieverplichting van leveranciers en tussenpersonen ook het onderwerp uitmaakt van de EMD-richtlijn, werd met de betrokken kabinetten gezamenlijk beslist om de werken aan het consumentenakkoord hierop af te stemmen.

De teksten voor de omzetting van de EMD-richtlijn leg ik deze week ter goedkeuring voor aan de ministerraad in eerste lezing. Nadien volgen een advies van de Raad van State en overleg met de Gewesten hierover. Na het advies van de Raad van State volgt een tweede lezing of zal de tekst worden aangepast als er geen belangrijke inhoudelijke wijzigingen zijn.

De stakeholderbevraging ter evaluatie van het consumentenakkoord

**10.01 Kris Verduyckt** (Vooruit): Quelqu'un m'a signalé avoir reçu une proposition par le biais d'un lien informatique. En matière de télémarketing, il me paraît important que des fournisseurs ou des intermédiaires obtiennent un consentement écrit explicite de la part des clients finaux.

La ministre considère-t-elle que le consentement préalable pourrait être une solution dans le cadre du télémarketing?

**10.02 Tinne Van der Straeten,** ministre: Dans chaque dossier, il est impératif de garantir suffisamment de transparence aux consommateurs. Le marché doit pouvoir fonctionner, mais la transparence doit permettre au consommateur de procéder à un choix éclairé.

Si le consommateur est contacté par téléphone, le correspondant doit clairement signaler qu'il s'agit d'un entretien commercial. À défaut, il s'agit de tromperie et de pratiques commerciales déloyales. Les critères en matière d'obligation d'information doivent, par ailleurs, être suffisamment élevés pour garantir qu'un client ne pourra signer un contrat que moyennant un consentement explicite.

De plus, le consommateur doit pouvoir s'inscrire sur la liste "Ne m'appellez plus". Cette démarche interdit aux entreprises pratiquant le démarchage direct d'appeler ces personnes. Si elles persistent néanmoins, elles s'exposent à une amende.

Dès lors que le renforcement de l'obligation d'information de la part des fournisseurs et des inter-

zullen wij kort daarna organiseren, na de eerste lezing naar aanleiding van de omzetting van de EMD-richtlijn.

médiaires est également inclus dans la directive européenne concernant des règles communes pour le marché intérieur de l'électricité, les cabinets concernés ont décidé d'aligner les travaux ayant trait à l'accord des consommateurs sur ceux de la transposition de la directive.

Je soumettrai cette semaine les textes transposant la directive EMD au Conseil des ministres en vue d'une approbation. Il s'agira de l'examen en première lecture. Nous organiserons peu après l'enquête auprès des acteurs du marché en vue d'évaluer l'accord de consommation.

**10.03 Kris Verduyckt** (Vooruit): Mevrouw de minister, ik kan uw uitgangspunten alleen maar toejuichen. Transparantie is inderdaad essentieel, zeker in een markt die steeds complexer dreigt te worden, zodat burgers de informatie hebben om een goede beslissing te kunnen nemen.

**10.03 Kris Verduyckt** (Vooruit): Je me félicite d'entendre les principes énoncés par la ministre. Je vais également examiner les possibilités offertes par la liste "Ne m'appellez plus".

Ik wilde de zaak op tafel leggen, want u bent bezig met de omzetting van de EMD-richtlijn en het consumentenakkoord. Dat is een belangrijk aandachtspunt voor ons.

Ik dank u tot slot voor de tip over de bel-me-niet-meerlijst. Ik ga eens kijken waar ik die allemaal voor kan gebruiken, want ik heb daar wel wat ideeën over.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**11 Vraag van Kris Verduyckt aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Extra diensten op een elektriciteitscontract" (55016392C)**

**11 Question de Kris Verduyckt à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les services supplémentaires dans un contrat de fourniture d'électricité" (55016392C)**

**11.01 Kris Verduyckt** (Vooruit): Deze vraag ligt in dezelfde lijn als de vorige. Het Parlement en de regering hebben veel aandacht voor de vereenvoudiging van de energiefactuur. Straks bespreken we hier ook een voorstel van resolutie ter zake. Mijn vraag betreft de verplichting voor de consument om aanvullende diensten op contracten apart op te zeggen. Sommige consumenten vergeten dat te doen en moeten dan daarvoor nog betalen, terwijl ze ondertussen al naar een andere leverancier zijn overgeschakeld. Dat hoeft geen probleem te zijn, maar dat kan soms tot complexe situaties leiden. U werkt aan de vereenvoudigde factuur.

**11.01 Kris Verduyckt** (Vooruit): L'obligation pour le consommateur de résilier séparément des services complémentaires aux contrats engendre parfois des situations complexes.

Wilt u de aanvullende diensten een plaats op de vereenvoudigde factuur geven of is het beter om daarover apart te communiceren?

La ministre s'attelle à la simplification de la facture énergétique. Les services complémentaires y auront-ils une place? La communication sera-t-elle liorée? Un devoir d'information sera-t-il imposé?

Wilt u misschien een informatieplicht opleggen aan de leveranciers rond de contractwijziging bij extra diensten?

**11.02** Minister **Tinne Van der Straeten**: Mijnheer Verduyck, mijn antwoord ligt helaas ook wat in dezelfde lijn. De energiemarkt is in beweging en de transparantie moet voldoende groot zijn. We moeten ervoor zorgen dat de consument weet waar hij aan toe is, ook als het gaat over de opzegging van zijn contract. Uiteraard geldt dat ook voor de dienstencontracten. Het feit dat de contracten met elkaar verbonden zijn, hoeft op zich geen probleem te zijn, maar de consument moet beschikken over transparante informatie.

Er zijn inderdaad verschillende projecten lopende. U hebt al verwezen naar de vereenvoudigde energiefactuur en de evaluatie van het consumentenakkoord koppel ik daar uiteraard graag aan vast. In het kader van de evaluatie van het consumentenakkoord moeten we rekening houden met veranderingen in de markt, die onder andere energietransitie met zich meebrengen. Dat impliceert ook dat we moeten uitklaren of op bepaalde punten de transparantie al dan niet gewaarborgd is, wat natuurlijk ook samenhangt met het vertrouwen in de markt.

Mijnheer Verduyck, mijn antwoord is een beetje vaag, omdat ik echt wel reken op de bevraging van de stakeholders in het kader van het consumentenakkoord. Daarin moet ook de problematiek die u aankaart, integraal aan de orde komen. Ik wacht wel op de adviezen om dan te beslissen of een en ander via de vereenvoudigde factuur gebeurt dan wel of er een extra informatieplicht komt. Zo kunnen we kiezen voor de meest werkbare oplossing. Het kan natuurlijk niet de bedoeling zijn dat transparantieplicht leidt tot een *overload* van verplichte meldingen op de factuur, zodat we nog een bijlage bij de factuur creëren. De kwestie wordt vervolgd, maar ik weet dat ik kan rekenen op u en andere fracties, getuige de vele vragen van verschillende commissieleden.

**11.03** **Kris Verduyck** (Vooruit): Mevrouw de minister, vandaag – en deze uitspraak is ongewoon voor het Parlement – kan ik leven met uw vage antwoord, in die zin dat we het beschouwen als een voorzet voor een oplossing voor een complexe materie, waarin wij knooppunten zien met de vereenvoudigde factuur. Bij de uitwerking van dat laatste moet u inderdaad rekening houden met heel wat zaken.

Ik noteer dat u uw werk ter zake *future proof* wil maken. Dat is zeker zinvol en misschien is het interessant elk jaar terug te komen met een herziening van het consumentenakkoord, maar dat is niet de bedoeling.

Het is ook goed dat u een blik vooruitwerpt om na te gaan hoe u een en ander kunt integreren in de lopende werkzaamheden.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**12** **Vraag van Bert Wollants aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De deratingfactoren voor pompcentrales en batterijopslag" (55016436C)**

**12** **Question de Bert Wollants à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les facteurs de réduction pour les centrales de pompage et le stockage par batteries" (55016436C)**

**12.01** **Bert Wollants** (N-VA): Mevrouw de minister, naar aanleiding van de gedachtewisseling rond het CRM heeft u toegelicht waarom

**11.02** **Tinne Van der Straeten**, ministre: Cette problématique sera abordée lors de la consultation des parties prenantes dans le cadre de l'accord de consommation. J'attends les avis avant de décider si nous réglerons ce point par le biais de la facture simplifiée ou d'un devoir d'information. Nous opterons pour la solution la plus praticable.

**11.03** **Kris Verduyck** (Vooruit): Nous attendons les résultats.

**12.01** **Bert Wollants** (N-VA): La ministre a expliqué précédemment

technologie met een gelimiteerde energie-inhoud zeer lage *derating*factoren heeft gekregen. Wat onderzoekwerk en het vergelijken met de manier waarop deze in het verleden werden ingezet, leiden echter tot andere conclusies. Het lijkt erop dat er in het kader van de *derating* een theoretische model wordt toegepast, wat zeker niet de manier lijkt te zijn waarop die capaciteiten in het verleden zijn gebruikt.

Dankzij de gegevens van Elia konden we dat even gaan bekijken. Voor de pompcentrales Coe en Plate Taille is dat verifieerbaar tot in 2012. Een beperkte oefening leert dat die capaciteiten eigenlijk worden aangestuurd door de piekvraag, niet zozeer door de *merit order*. Dat lijkt een zeer belangrijk element te zijn omdat het maakt dat de inzetbaarheid van dit soort technologie bij bijna-schaarste veel groter zou kunnen zijn dan men nu aanneemt op basis van de *merit order*. Ook Elia gaat daarvan uit.

De variabelen die men gebruikt stemmen tevens niet overeen met de kerncijfers van de verschillende pompeenheden. Elia gaf bijvoorbeeld in januari tijdens de vergadering van de taksforce aan dat zij rekenen op 4 uur vol vermogen en 5.700 MWh per dag voor een enkele lading. Dat lijkt niet overeen te komen met de gegevens die ik hier heb.

Mevrouw de minister, ik heb hier dan ook een aantal vragen over. Ten eerste, op basis van de kerncijfers ligt de maximale duur tussen 5 en 6 uur. Hoe verantwoordt u dat hier maar voor 4 uur rekening mee wordt gehouden?

Ten tweede, de maximale productie lijkt tot 7.000 MWh te gaan, wat op basis van het vermogen en de inzetduur klopt. Toch gaat Elia ervan uit dat het maar om 5.700 MWh gaat.

Tot slot, lijkt het gebruik van de *merit order* om de inzet bij bijna-schaarste te berekenen niet overeen te komen met de praktijk die ik hier kan zien. Hoe gaat u om met die vaststelling? Geeft dit voor u aanleiding tot een herziening?

**12.02** Minister **Tinne Van der Straeten**: Mijnheer Wollants, uw vraag bouwt voort op de discussie die wij voor het paasreces hebben gehad over de volumeparameters en wat we moeten doen betreffende de ratingfactor van de opslagcapaciteit.

De pompcentrales worden door Elia volledig gemodelleerd volgens de gekende technische karakteristieken, de energie-inhoud ten opzichte van het maximumvermogen of het aantal uren dat een pompcentrale aan vol vermogen elektriciteit kan afgeven. Dat is ook in de berekeningen als dusdanig opgenomen. In het model is er bijvoorbeeld geen beperking tot 4 uur. Voor zover wij kunnen vaststellen zijn die 4 uur, zoals vermeld in de documenten, een veralgemening of zelfs een uitmiddeling van de twee in België gekende pompcentrales.

Wat betreft de *merit order*, hebben zowel de CREG als een aantal marktspelers diezelfde opmerking gemaakt. Elia bevestigt dat hun model de dispatch van centrales optimaliseert om de totale kosten te minimaliseren. Strikt gezien is dit dus niet op basis van de *merit order*,

pourquoi des facteurs de réduction très faibles ont été attribués aux technologies à teneur énergétique limitée. Des recherches ont montré que le modèle théorique utilisé pour calculer les facteurs de réduction n'aboutit pas aux résultats atteints dans la pratique. Les capacités sont en réalité bien davantage orientées en fonction des pics de demande qu'en fonction du *merit order*. Si c'est le cas, la possibilité de recourir à ce type de technologie pourrait être beaucoup plus importante que ce qui est établi sur la base du *merit order*.

Les variables utilisées ne concordent pas avec les chiffres clés des différentes centrales de pompage. Elia a déclaré compter sur 4 heures à pleine puissance et sur 5 700 MWh par jour pour un seul chargement. La durée maximale se situe entre 5 et 6 heures selon les chiffres clés. Pourquoi dans ce cas n'est-il tenu compte que de 4 heures? Pourquoi Elia s'attend à une production maximale de 5 700 MWh, alors qu'elle se situe plutôt à 7 000 MWh? L'application du *merit order* pour calculer l'utilisation en cas de quasi-pénurie ne semble donc pas correspondre à la pratique.

Que pense la ministre de ce constat? Justifie-t-il une révision?

**12.02** **Tinne Van der Straeten**, ministre: Les centrales de pompage sont totalement modélisées par Elia selon la teneur énergétique par rapport à la puissance maximale ou au nombre d'heures durant lesquelles une centrale de pompage peut délivrer de l'électricité à plein régime. C'est également sur cette base qu'ont été effectués les calculs. Le modèle ne prévoit pas une limitation à quatre heures. Ces quatre heures constituent une généralisation.

En ce qui concerne le *merit order*, tant la CREG qu'un certain

omdat dit optimaliseert over een totale periode, eerder dan op het ogenblik zelf. *Perfect foresight*, eigenlijk. Na overleg met Elia en de uitbaters van de pompcentrales werd overeengekomen om abstractie te maken van de rendementen van de oplaadcyclus van de pompcentrales en hun dispatching equivalent te beschouwen aan deze voor de vraagstudie. De categorie voor pompcentrales kon daardoor worden samengevoegd met deze voor grootschalige opslag, batterijen dus. De *derating*factoren konden zo worden uitgebreid in functie van het aantal uren dat energie kan worden afgegeven. Zo krijgen we een gelijke tabel voor alle types van opslag met dezelfde *derating*factoren als voor de vraagstudie.

nombre d'acteurs du marché ont formulé la même observation. Elia confirme que son modèle optimise le dispatch des centrales pour réduire les coûts totaux à un minimum. Au sens strict, le *merit order* n'est donc pas utilisé en tant que base. L'optimisation s'effectue sur une période, plutôt qu'au moment-même.

Après concertation avec Elia et les exploitants des centrales de pompage, il a été convenu de faire abstraction des rendements du cycle de charge des centrales de pompage et de considérer leur dispatching comme équivalent à celui pris en compte pour l'étude de la demande. On obtient ainsi un tableau identique pour tous les types de stockage avec les mêmes facteurs de réduction que pour l'étude de la demande.

**12.03 Bert Wollants (N-VA):** Mevrouw de minister, het staat buiten kijf dat die 4 uur nergens van toepassing zijn. Dat is ook geen uitmiddeling. Eigenlijk zijn het drie eenheden: Coo-1, Coo-2 en Platte Taille. Die zitten allemaal boven de 5 uur. Die 4 uur heeft eigenlijk helemaal geen plaats in de tabel, maar dit werd wel zo toegelicht aan de *user group* van Elia door Elia. Ik vind dat heel bizar.

**12.03 Bert Wollants (N-VA):** Les quatre heures n'ont aucun sens car aucune unité ne se situe en dessous des cinq heures. Je trouve très étrange qu'Elia utilise ce chiffre dans des explications au User Group. S'il est possible de parvenir à un alignement permettant d'optimiser l'utilisation des centrales de pompage, il faut le faire.

Ten tweede, als er een mogelijkheid is om tot een gelijkschakeling te komen waardoor men tot relevantere inzet van de pompcentrales komt, wat uiteindelijk de bedoeling is van het hele verhaal, namelijk ervoor zorgen dat die pompcentrales worden meegerekend zoals ze effectief worden gebruikt en zoals men ze zal inzetten op het moment dat men grote schaarste kent, moeten dat kunnen.

La prudence est toutefois de mise en ce qui concerne l'assimilation du tableau de la *demand side response*. Le tableau utilisé par Elia opère une ventilation selon le nombre d'heures: 1, 2, 4 et 6 heures. Les centrales de pompage n'arrivent tout juste pas à six heures, mais dépassent largement les quatre heures. J'appelle la ministre à prendre en compte ces informations, car ni elle ni moi ne souhaitons devoir contracter beaucoup d'autre capacité, laquelle aboutit alors forcément dans une centrale à gaz au lieu d'être utilisée de manière flexible.

Nu, met het gelijkschakelen met de tabel van de Demand Side Response moeten we wel uitkijken. Het tabelletje dat Elia gebruikt, maakt immers een opsplitsing in het aantal uren: 1, 2, 4 en 6 uur. Dat maakt dat die pompcentrales nét niet aan de 6 uur komen, maar wel een heel eind boven de 4. Dan zitten we misschien opnieuw in de discussie van daarnet.

Ik wil u vragen om daar nog eens goed naar te kijken. Ik beseef dat het kort dag is, maar ik wil u die informatie toch meegeven. Anders dreigen we te veel andere capaciteit te contracteren die best op een flexibele manier betrokken zou kunnen worden, maar nu noodgedwongen in een gascentrale terechtkomt. Dat scenario willen we geen van beiden.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Vraag nr. 55016659C van de heer Cogolati wordt omgezet in een schriftelijke vraag.

**13 Questions jointes de**

- Samuel Cogolati à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les conséquences de l'arrêt inattendu de Tihange 2 pour les prix de l'électricité" (55016742C)

- Kim Buyst à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "L'arrêt de Tihange 2" (55016747C)

- Leen Dierick à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "L'arrêt de Tihange 2" (55016877C)

**13 Samengevoegde vragen van**

- Samuel Cogolati aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De gevolgen van de onverwachte stillegging van Tihange 2 voor de elektriciteitsprijzen" (55016742C)

- Kim Buyst aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Het stilvallen van Tihange 2" (55016747C)

- Leen Dierick aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Het stilvallen van Tihange 2" (55016877C)

Daar de heer Cogolati niet aanwezig is, kan hij zijn vraag niet stellen.

**13.01 Kim Buyst** (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, hoewel sommigen het nog steeds een zekere en standvastige energiebron noemen, werd op 21 april opnieuw duidelijk welk effect het plots stilvallen van een kerncentrale heeft. Op woensdag 22 april was er een recordprijs op de onbalansmarkt van Elia.

Nog maar een paar weken geleden moesten de windmolens op zee afgeschakeld worden omdat er negatieve prijzen opgetekend werden, terwijl er op dat moment net veel wind was. Ook weten wij dat het spaarbekken van Coo nog heel de zomer in onderhoud zal zijn.

Met andere woorden, dat zijn allemaal factoren die aangeven dat wij nood hebben aan flexibiliteit op de energiemarkt en dat wij een systeem nodig hebben gebaseerd op innovatieve energiebronnen en niet mogen blijven vasthangen aan recepten uit het verleden.

Dat leidt dan ook tot enkele vragen over deze situatie. Hoelang blijft Tihange 2 onbeschikbaar? Wat was de oorzaak die de kernreactor deed stilvallen?

Hoe komt het dat de onbalansprijs zo hoog was? Zal dat een impact hebben op de prijzen voor de eindgebruikers?

Wat moet er gebeuren om in de toekomst dergelijke problemen te voorkomen? Wat doet u hiervoor?

**13.02 Leen Dierick** (CD&V): Mevrouw de minister, aangezien mijn collega de situatie al perfect heeft geschetst, zal ik mij beperken tot mijn vragen.

Hebt u informatie over hoelang de reactor niet beschikbaar zal zijn? Zal dat een impact hebben op de bevoorradingszekerheid?

Welke effecten of elementen zorgden ervoor dat de onevenwichtsprijzen een recordhoogte bereikten? Hoe zult u er in de toekomst voor zorgen dat de onevenwichtsprijzen zo weinig mogelijk de pan uit rijzen?

Welke impact heeft het geplande onderhoud van de spaarbekken-centrale van Coo op het energielandschap?

Welke impact hebben de veranderingen in het energielandschap op de energiefactuur van gezinnen en bedrijven? Welke initiatieven zult u

**13.01 Kim Buyst** (Ecolo-Groen): L'arrêt de Tihange 2, la mise à l'arrêt des éoliennes et l'entretien du réservoir de Coo démontrent que nous avons besoin de flexibilité sur le marché de l'énergie et d'un système basé sur des sources d'énergie innovantes.

Combien de temps la centrale de Tihange 2 restera-t-elle indisponible? Quelle était la cause de l'arrêt? Pourquoi le prix de déséquilibre était-il si élevé? Cela aura-t-il une incidence sur les prix pour les consommateurs d'énergie? Comment peut-on empêcher qu'une telle situation se reproduise dans le futur?

**13.02 Leen Dierick** (CD&V): Je partage les interrogations de Mme Buyst. Y aura-t-il des répercussions sur la sécurité d'approvisionnement? Quelles seront les conséquences de l'entretien prévu de la centrale de Coo sur le paysage énergétique? Quelles initiatives la ministre prendra-t-elle pour que l'incidence sur la facture d'énergie soit la plus limitée possible?

nemen om de impact op de energiefactuur zo laag mogelijk te houden?

**13.03** Minister **Tinne Van der Straeten**: Collega's, ik heb mijn antwoord voorbereid in twee talen en het begint met een stukje in het Frans.

Lors de son redémarrage, le jeudi 23 avril 2021, la centrale de Tihange s'est découplée du réseau vers 23 h 40 à la suite d'un déclenchement de la turbine. Ce dernier est dû à un manque de dépression dans le condenseur situé dans la partie non nucléaire de la centrale. La baisse de puissance du réacteur s'est réalisée conformément aux procédures.

Après les interventions nécessaires, la puissance du réacteur pourra être augmentée et l'unité remise sur le réseau. Le retour était prévu pour le samedi 24 avril 2021. Cela ne s'est pas tout à fait déroulé comme prévu avec des problèmes au redémarrage mais cela a été résolu rapidement. Tihange 2 est à nouveau entièrement disponible.

De beschikbaarheid van de thermische eenheden van ENGIE en van elke producent in ons land, is in volledige transparantie, conform REMIT, te raadplegen op het transparantieplatform van de exploitant.

Over de beschikbaarheid van onze nucleaire centrales is er al vaak gedebatteerd in het Parlement, al gedurende vele jaren, sinds de vele problemen en onderhoudswerken sinds 2012. Vanaf 2019 lijkt een en ander zich toch wat te normaliseren. Dit jaar kunnen wij zelfs op alle zeven centrales rekenen. Uiteraard kunnen plotse technische problemen nooit uitgesloten worden, maar het moet gezegd worden dat die redelijk beperkt voorkomen. De impact van een uitval is echter wel direct aanzienlijk, zeker als tijdelijk een belangrijke flexibele bron, zoals de centrale van Coo, niet beschikbaar is en men een beroep moet doen op andere flexibele capaciteit in de markt.

Dat brengt mij tot de impact op de prijs. Elia waakt over het evenwicht in de regelzone. Elke evenwichtsverantwoordelijke moet zorgen voor het evenwicht tussen afname en injectie, elk voor de eigen klantenportefeuille, en dat voor elk kwartier. Wanneer de evenwichtsverantwoordelijken daartoe niet in staat zijn, kan Elia de nodige maatregelen nemen om het resterende onevenwicht weg te regelen. Daartoe organiseert Elia een balanceringsmarkt en legt het reserves aan van flexibele capaciteit die door *balancing service providers* worden aangeboden, de zogenaamde BSP's. Die BSP's brengen ook een activatieprijs van die capaciteit in. Als Elia die reserves moet activeren, dan worden die kosten dus doorgerekend in de onevenwichtstarieven. De activeringsprijs van de reserve is een vrije prijs die door de marktdeelnemers zelf wordt bepaald en die in België op maximaal 13.500 euro per megawattuur is vastgesteld.

Na de uitval van Tihange 2 moest Elia ingrijpen en zeer veel reserves activeren, vooral in de eerste twee kwartieren na het incident. De reserves worden dan geactiveerd volgens de biedingen van de laagste prijs naar de hoogste prijs. In dit geval is er ook een bod geactiveerd aan 3.200 euro per megawattuur. Het ging over een bod op basis van vraagsturing. Dat er zo diep gegaan moest worden in de

**13.03** Minister **Tinne Van der Straeten**: Bij de heropstart op 23 april werd de kerncentrale van Tihange van het net losgekoppeld nadat de turbine stilviel als gevolg van een gebrek aan onderdruk in de condensor van het niet-nucleaire gedeelte. De loskoppeling gebeurde in overeenstemming met de procedures.

Na herstelling werd het vermogen opgevoerd en werd de eenheid opnieuw aan het stroomnet gekoppeld. Bij de heropstart van 24 april waren er enkele problemen die echter snel konden worden opgelost.

Le disponibilité des unités thermiques d'ENGIE et des autres producteurs peut être consultée sur la plateforme de transparence de l'exploitant. Après une période très difficile, la disponibilité des centrales nucléaires semble revenir à la normale depuis 2019. Toutefois, des problèmes techniques imprévus ne peuvent jamais être exclus. L'incidence d'une panne est directement considérable, surtout lorsqu'une source flexible importante telle que la centrale de Coo n'est pas disponible en raison d'un entretien, comme c'est le cas depuis le 15 avril et jusqu'au 15 juillet.

Elia veille à maintenir un équilibre dans la zone de réglage belge. Pour ce faire, il organise un marché d'équilibrage et constitue des réserves de capacité flexible. Lorsque Elia doit activer ces réserves, ces coûts sont facturés dans les tarifs de déséquilibre. Après la sortie de Tihange 2 du réseau, Elia a dû intervenir et activer de très nombreuses réserves. Ce processus se déroule en fonction des offres.

L'impact de la facture d'électricité elle-même est difficile à évaluer. Il dépend de différents facteurs, tels

reserves, was dus ook een gevolg van het feit dat een belangrijke flexibiliteitsbron, met name de centrale van Coö, goed voor de 1.000 megawatt, in onderhoud is van 15 april tot 15 juli.

Opmerkelijk en bijzonder is dat het sinds de bouw van de centrale in de jaren zeventig geleden is dat ze volledig onbeschikbaar was. De centrale van Coö heeft maar één onderbekken, dat nu werd drooggelegd voor werken. Coö heeft wel twee bovenbekkens, waardoor tot nu toe in Coö altijd tot ongeveer vijftig procent beschikbaar was.

De impact van wat er gebeurt op de markt op de elektriciteitsfactuur zelf, is moeilijk in te schatten. Die impact hangt immers van een aantal factoren af, zoals het gesloten contract tussen de eindgebruiker en zijn leverancier. Is dat bijvoorbeeld gesloten op basis van een vaste prijs of op basis van de day-aheadmarkt? Wordt een en ander *on balance* doorgerekend? Voorziet de prijsformule in een doorrekening van bepaalde risico's?

Dat betekent dat in de meeste gevallen een uitzonderlijke prijspiek geen belangrijke invloed heeft op de eindfactuur. De prijspiek is immers verbonden aan de day-aheadmarkt en de forwardgroot-handelsprijzen. Zeker de contracten van residentiële eindverbruikers zullen daarvan geen hinder ondervinden. Voor de contracten op de markt die echt rechtstreeks zijn gekoppeld aan wat rechtstreeks op de markt gebeurt, zal er uiteraard een impact zijn.

In elk geval tonen de hevige schokken die wij zien in de onevenwichtsprijzen, aan dat de modernisering van ons energiesysteem hoogst noodzakelijk is. Mevrouw Buyst heeft verwezen naar de stillegging van de windmolens, terwijl het waaide, wegens de negatieve prijzen.

Wij zitten in de laatste rechte lijn naar het investeringsmechanisme, met name het CRM, wat ook aantoont dat het geen dag te laat komt en wat ook betekent dat wij direct daaropvolgend moeten nadenken over flexibiliteit, de impact daarvan, de manier waarop een en ander nader kan worden omkaderd, en andere mechanismen. Wij moeten dus ook in onze design rekening houden met die verandering.

Onze markt verandert fysiek. Er is fysiek veel meer flexibiliteit. Wij moeten dus ook in onze design en de omkadering van de markt aandacht hebben voor de aanmoediging van de flexibiliteit. Tegelijk moeten wij zorgen voor enige voorzienbaarheid, opdat geen te grote risico's ontstaan die vervolgens op de factuur worden doorgerekend.

Le **président**: Monsieur Cogolati, Mme la ministre avait spécialement prévu un paragraphe en français pour vous. Vous avez donc droit à une réplique. Non? Pas de réplique. La parole est à Mme Buyst.

**13.04 Kim Buyst** (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, dank u voor uw antwoord. Gelukkig vond het defect waardoor Tihange 2 stilviel, in het non-nucleaire gedeelte plaats. Dat heb ik goed begrepen uit de Franse paragraaf.

Hoewel een en ander blijkbaar niet helemaal liep zoals het zou moeten, is Tihange 2 op 24 april opnieuw opgestart. U merkte op dat de centrales sinds 2017 niet zo vaak meer stilvallen, maar wij moeten toch ook durven vast te stellen dat ons Belgisch nucleair park veroudert en dat betekent nu eenmaal meer risico van slijtage en

que le type de contrat. Les contrats des utilisateurs résidentiels ne seront pas affectés.

Les secousses dans les prix de déséquilibre démontrent que la modernisation de notre système énergétique est nécessaire. Nous sommes dans la dernière ligne droite vers le CRM, qui arrive à point nommé. Nous devons, tout de suite après, réfléchir à la flexibilité et la prendre en compte dans le design. Nous devons en même temps veiller à la prévisibilité.

**13.04 Kim Buyst** (Ecolo-Groen): Même si les centrales nucléaires ne s'arrêtent plus très souvent, nos centrales sont vieilles et comportent plus de risques. Nous devons investir dans des sources d'énergie flexibles afin de pouvoir organiser notre marché énergétique de manière plus flexible et mieux utiliser l'énergie renou-

mankementen, en dus van het uitvallen van de reactor.

Zo komen wij tot de kern: wij hebben flexibele bronnen nodig. Wij moeten inzetten op flexibele bronnen die ervoor zorgen dat wij onze energiemarkt met veel meer flexibiliteit kunnen organiseren, zodanig dat wij de bronnen van hernieuwbare energie, waarvan wij allemaal al meer gebruik van willen en moeten maken, meer kunnen inzetten. Op die manier kunnen wij ervoor zorgen dat onze energiemarkt vergroent en dat de factuur betaalbaar blijft.

**13.05 Leen Dierick (CD&V):** Mevrouw de minister, gelukkig bleef een veiligheidsprobleem deze keer uit en waren er geen risico's verbonden aan de uitval van de kernreactor.

Wij hebben inderdaad al heel wat discussies over het onderwerp gehad. In de jongste periode is de beschikbaarheid van de kerncentrales inderdaad verbeterd. Wij kunnen er nu meer op rekenen. Het is ooit anders geweest.

Nu viel de uitval van de kernreactor onverwacht samen met de lagere capaciteitsproductie van de centrale van Coe, die in onderhoud is. Ik ben blij vast te stellen dat er geen impact is op de energiefactuur van de residentiële klanten.

Uiteraard onderschrijf ik ook zeker en vast de oproep volop in te zetten op een meer flexibel energiesysteem. Het CRM zal daar een belangrijke stap in zijn, maar daarmee eindigt het niet. Wij moeten nog verdere stappen ondernemen. Ook ons design moet daarvoor aangepast worden. Wij kunnen dat alleen maar onderstrepen.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

#### **14 Samengevoegde vragen van**

- **Kris Verduyckt aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De resultaten van de tussenkomst van de Economische Inspectie bij Mega" (55016832C)**
- **Thierry Warmoes aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De slapende contracten en de misleiding van Mega" (55016904C)**

#### **14 Questions jointes de**

- **Kris Verduyckt à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les résultats de l'intervention de l'Inspection économique auprès de Mega" (55016832C)**
- **Thierry Warmoes à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les contrats dormants et la tromperie de Mega" (55016904C)**

**14.01 Kris Verduyckt (Vooruit):** Mevrouw de minister, u werkt duidelijk verder aan de strijd tegen de oneerlijke handelspraktijken, zoals u beloofd had. Wij doen dat in het Parlement ook, ik zou zeggen hand in hand maar dat mag nu niet.

We hebben in de pers gelezen over de tussenkomst van de regering wat de firma Mega betreft. De Economische Inspectie heeft intussen verslag uitgebracht en ik zou graag rechtstreeks van u vernemen wat de resultaten van het onderzoek waren.

**14.02 Thierry Warmoes (PVDA-PTB):** Mijnheer de voorzitter, mijn vraag is iets langer.

De **voorzitter**: Ik maak van de gelegenheid gebruik om een korte sanitaire stop in te lassen. Maak u echter

velable. C'est ainsi que nous parviendrons à un marché énergétique plus vert et à une facture abordable.

**13.05 Leen Dierick (CD&V):** Il n'y a heureusement pas d'impact sur la facture énergétique des clients résidentiels. Je soutiens l'idée d'investir massivement dans un système énergétique plus flexible. Le CRM constituera une étape importante mais d'autres seront nécessaires. Notre conception doit également être adaptée.

**14.01 Kris Verduyckt (Vooruit):** Quels sont les résultats de l'enquête ouverte par l'Inspection économique contre l'entreprise Mega?

geen zorgen, ik zal ervoor zorgen dat uw en mijn timing corresponderen. De heer Wollants zal toekijken op het goede verloop.

**14.03 Thierry Warmoes** (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat de heer Wollants er dan rekening mee zal houden dat ik 20 seconden langer mag spreken.

Mevrouw de minister, u hebt uw brieven aan en de antwoorden van de Economische Inspectie aan onze commissie bezorgd. In de pers verscheen dat Mega, wat eigenlijk een merknaam is aangezien de leverancier Power Online is, de consument met slapende contracten bedriegt. Hierdoor krijgt de consument, na het verlopen van zijn energiecontract, automatisch een contract met dezelfde naam en voorwaarden, maar met een hogere energieprijs. De Economische Inspectie sprak van oneerlijke handelspraktijken en stelde een pv op. Power Online krijgt nu vermoedelijk een boete opgelegd.

In de pers en in de brief van de Economische Inspectie lazen we dat Power Online ondertussen wel stappen zou ondernemen om de situatie recht te zetten. Dat is inmiddels gedeeltelijk gebeurd en men heeft beloofd dat verdere stappen zullen worden gezet. Eerder kondigden ook EDF Luminus en Eneco aan te stoppen met de praktijk van slapende contracten.

Mevrouw de minister, wij hebben hier steeds gesteld dat dit bij wet moet worden geregeld. Deze namiddag staat het wetsvoorstel ter zake van collega Verduyck opnieuw aan de agenda van onze commissie. Tijdens de gesprekavond van Denktank Minerva over de toekomst van het energiesysteem in België verwees u expliciet naar het hangende wetsvoorstel. U gaf aan dat u aan een structurele oplossing wil werken, waarbij het niet meer van de minister afhangt of slapende contracten misbruikt worden. Ter herinnering, dat van Mega dateert van 2014, als ik het goed gelezen heb. Het wetgevend kader moet voortaan voorzien dat die praktijk niet meer kan.

Dan kom ik tot mijn vragen, mevrouw de minister.

Wat zijn de vervolgstappen met betrekking tot de slapende contracten van Eneco, EDF en Mega? Tegen wanneer verbinden zij zich ertoe om daarmee definitief te stoppen?

De Economische Inspectie had het over oneerlijke handelpraktijken. Dat is waarschijnlijk ook bij Eneco en EDF nog het geval. Gaat de Economische Inspectie ook hun praktijken onderzoeken? Hun brief eindigt immers met: "Nous ne pouvons pas tirer des conclusions générales des résultats de cette enquête. Il faut analyser au cas par cas."

Wat is uw standpunt over de wetgevende oplossing voor slapende contracten? Steunt u het wetsvoorstel van de heer Verduyck dat we straks behandelen? Ik heb gezien dat er ondertussen al amendementen van de meerderheid werden ingediend. Ik ga ervan uit dat dit sowieso wordt goedgekeurd.

U hebt gezegd dat dit wetsvoorstel slechts één type slapende contracten behandelde. Ik moet de amendementen nog bekijken, maar pleit u ervoor om dat verder uit te breiden? Zo ja, hoe?

**14.03 Thierry Warmoes** (PVDA-PTB): Mega est un nom commercial. C'est le fournisseur Power Online qui trompe le client avec des contrats dormants. L'Inspection économique a dressé un procès-verbal. Une amende sera probablement infligée à Power Online et l'entreprise a déjà partiellement corrigé ses pratiques. Plus tôt, EDF, Luminus et Eneco avaient également annoncé l'arrêt de la pratique des contrats dormants.

La ministre entend apporter une solution structurelle au problème. La proposition de loi Verduyck est de nouveau inscrite à l'ordre du jour cet après-midi.

À quelle échéance les entreprises mettront-elles définitivement un terme aux contrats dormants? L'Inspection économique enquêtera-t-elle aussi sur les pratiques d'Eneco et d'EDF? La ministre soutient-elle la proposition de loi Verduyck? Celle-ci n'aborde qu'une catégorie de contrats dormants. Le texte sera-t-il élargi à d'autres catégories?

**14.04** Minister **Tinne Van der Straeten**: Collega's, de Economische Inspectie kon inderdaad misleidende marktpraktijken bij de betrokken leveranciers vaststellen. Het ging over een gebrek aan transparantie, waarbij slapende verlengingsproducten met dezelfde naam als actieve producten een verschillende prijs hadden. De Economische Inspectie heeft bevestigd dat dit tot een belangrijke verwarring bij de consument kon leiden. Dit rapport werd met u gedeeld.

Dankzij ons initiatief, dat ik samen met mijn collega's Dermagne en De Bleeker heb genomen, zijn die praktijken ondertussen aangepast. De tariefkaarten worden nu wel online gepubliceerd. Klanten worden niet meer op een duurder contract overgezet. Ook dat werd bevestigd door de Economische Inspectie.

Zoals u terecht zei, ondernamen ook de andere betrokken leveranciers stappen om hun slapende contracten van de markt te halen. Tegen het einde van dit jaar zouden volgens hun actieplannen meer dan twee derde van die contracten uitgefaseerd zijn. In de praktijk is er dus meteen een positieve verandering te zien.

Uiteraard kan het daar niet bij blijven. Naar aanleiding van het rapport van de CREG en de onmiddellijk actie van mevrouw De Bleeker, de heer Dermagne en mezelf hebben we ad hoc op deze praktijk kunnen reageren.

Ik ben heel tevreden in dit Parlement een partner te vinden om na te gaan hoe dit structureel kan worden aangepakt via voorstellen die in deze commissie op tafel liggen en worden besproken.

**14.05** **Kris Verduyckt** (Vooruit): Mevrouw de minister, door het delen van de informatie was de vraag deels overbodig geworden, maar ik wil vooral van de gelegenheid gebruikmaken om te zeggen dat wij deze tussenkomst zeker toejuichen. Dat is goed en het is een duidelijk signaal geweest naar de markt.

Zoals u zegt, zullen wij verderwerken aan een structurele oplossing voor het probleem, maar het is goed dat er al stevig tegenaan werd gegaan.

**14.06** **Thierry Warmoes** (PVDA-PTB): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Tot nu toe hield u altijd een slag om de arm om het op een vriendschappelijke manier te kunnen behandelen. Ik noteer dat u het wettelijk verbod steunt. U zult in dit Parlement en in de PVDA een partner vinden om dat goed te keuren. Die praktijk bij Mega dateert al van bij het begin van hun activiteiten in 2014, dus het is goed dat u daarop ad hoc hebt gereageerd. Alleen jammer dat het zo lang heeft

**14.04** **Tinne Van der Straeten**, ministre: L'Inspection économique a constaté des pratiques commerciales trompeuses chez les fournisseurs concernés. Il s'agissait d'un manque de transparence, en conséquence duquel des produits de prolongation dormants ayant une appellation identique à des produits actifs étaient commercialisés à des prix différents.

Grâce à notre initiative, ces pratiques ont été entre-temps adaptées. Les cartes tarifaires sont désormais publiées en ligne. Les clients ne basculent plus vers un contrat plus onéreux. L'Inspection économique l'a confirmé.

Les autres fournisseurs concernés ont également entrepris des démarches pour retirer leurs contrats dormants du marché. D'ici la fin de 2021, plus de deux tiers de ces contrats auront disparu.

Il va de soi qu'il faut encore aller plus loin. Sur la base du rapport de la CREG et grâce à l'action immédiate de Mme De Bleeker, de M. Dermagne et de moi-même, nous avons pu réagir de manière ad hoc à ces pratiques.

Je me réjouis de savoir que le Parlement est également favorable à une approche structurelle.

**14.05** **Kris Verduyckt** (Vooruit): Il est positif qu'un message clair ait été adressé au marché.

**14.06** **Thierry Warmoes** (PVDA-PTB): La ministre soutient aussi l'interdiction légale, à présent. Nous adopterons également la solution structurelle. La pratique en question de Mega remonte déjà au début de leurs activités, en 2014.

geduurd, maar dat is natuurlijk uw verantwoordelijkheid.

Wij zullen dit deze namiddag in de Kamer structureel oplossen.

*Het incident is gesloten.*

*L'incident est clos.*

**15 Vraag van Kris Verduyckt aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Het aanvragen van teruglevercontracten door eigenaars van zonnepanelen" (55016833C)**

**15 Question de Kris Verduyckt à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La demande de contrats d'injection des propriétaires de panneaux solaires" (55016833C)**

**15.01 Kris Verduyckt** (Vooruit): Mevrouw de minister, mijn vraag is natuurlijk het gevolg van de situatie in Vlaanderen, waar wij op zich niet bevoegd voor zijn. Vandaag is het zo dat klanten die een digitale meter en zonnepanelen hebben, een teruglevercontract moeten sluiten. Ik zit zelf in die situatie en heb een verwittiging gekregen van de distributienetbeheerder dat ik dat het best zou doen. Ondertussen is dat gebeurd, maar ik vrees dat niet iedere klant direct de intentie zal hebben om dat te doen.

Ik vraag mij dan ook of u de leveranciers ertoe kunt aanzetten om hun klanten hierover goed te informeren. Zult u daar actief in optreden of zegt u dat dit de taak van de Vlaamse minister is, die het probleem voor een deel heeft veroorzaakt? Daar kunnen de klanten natuurlijk weinig aan doen.

**15.02 Minister Tinne Van der Straeten:** Mijnheer Verduyckt, de leveranciers op het distributienet vallen natuurlijk, zoals u zelf zegt, onder de gewestelijke wetgeving en reglementering. De bevoegdheid ligt dus echt op dat niveau.

Mensen die actief een leverancier kiezen en bewust investeren in zonnepanelen, zijn natuurlijk een hoeksteen van de inclusieve energietransitie. Dat moeten wij ook naar waarde schatten. Ik doe daarvoor dan ook een warme oproep.

Het federale niveau kan uiteraard wel zorgen voor een maximale ondersteuning door ervoor te zorgen dat de facturatie door leveranciers helder, verstaanbaar en transparant is zodat prosumenten duidelijk kunnen vaststellen of en hoeveel zij voor hun teruggeleverde elektriciteit worden vergoed. De V-test van de VREG is vandaag al aangepast en laat ook toe om die contracten te vergelijken. Men kan zelfs een combinatie maken met contracten voor de aankoop en verkoop van elektriciteit, wat uiteraard ook een belangrijk instrument is voor transparantie.

Ik zie mijn opdracht dus vooral als complementair, maar ik neem ook ter harte wat al door andere collega's is gezegd, namelijk dat ik misschien meer moeten durven coördineren en samenbrengen. Waar het beleid aanvullend is, moeten wij echt op zoek gaan naar de gezamenlijke benefits. Hier zit de complementariteit vooral in de herziening van het consumentenakkoord, waar wij het daarnet al over hebben gehad: de complexiteit die in de markt zal worden gebracht door de energietransitie... Uw andere vraag ging wel over diensten, maar dat kan ook worden gezien als een bijkomende complexiteit die te maken heeft met de energietransitie.

**15.01 Kris Verduyckt** (Vooruit): Les clients flamands disposant d'un compteur numérique et de panneaux solaires doivent signer un contrat d'injection. Je crains que tous les clients ne le fassent pas.

La ministre peut-elle encourager les fournisseurs à informer leurs clients à ce sujet ou cette tâche incombe-t-elle à la ministre flamande?

**15.02 Tinne Van der Straeten,** ministre: Les fournisseurs actifs dans le réseau de distribution sont soumis aux réglementations et législations régionales. Les personnes qui se montrent proactives dans le choix de leur fournisseur et investissent en connaissance de cause dans des panneaux solaires constituent une pierre angulaire de la transition énergétique inclusive. Le fédéral peut veiller à ce que la facturation soit la plus transparente possible afin que les *prosommateurs* sachent combien ils reçoivent en échange de l'électricité qu'ils injectent.

J'ai surtout une mission complémentaire, mais je suis les députés lorsqu'ils affirment que je dois également coordonner davantage. En l'espère, il s'agit principalement de la révision de l'accord de consommation, avec une attention portée à la transition énergétique et à la protection des consommateurs.

Dat moeten we heel goed afstemmen op alles wat te maken heeft met de energietransitie, zeker als het gaat om consumentenbescherming. Zo kunnen we de zaken voor zijn en kunnen we de markt tot op zekere hoogte sturen, hoe wij die transparantie en de *informed choice* precies zien.

**15.03 Kris Verduyckt** (Vooruit): Ik begrijp het antwoord van de minister en zal mijn Vlaamse collega's suggereren om ook de Vlaamse minister aan te porren om de leveranciers aan te sporen wat meer informatie te geven. Ikzelf heb bijvoorbeeld geen enkele informatie ontvangen van mijn leverancier, wel van de distributienet-beheerder. Dat geeft toch aan dat er waarschijnlijk nog altijd klanten zijn die nog altijd geen enkele correcte vergoeding krijgen voor de stroom die zij terug aan het net leveren.

**15.03 Kris Verduyckt** (Vooruit): Mes collègues au Parlement flamand vont encourager la ministre flamande à informer les fournisseurs à ce sujet. Il est probable que certains clients ne reçoivent toujours pas d'indemnité correcte pour leur électricité réinjectée.

*L'incident est clos.*

*Het incident is gesloten.*

#### **16 Questions jointes de**

- **Christophe Bombled à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Le monitoring énergétique" (55016846C)**

- **Reccino Van Lommel à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Le rapport de monitoring concernant la prolongation de la durée de vie de Doel 4 et Tihange 3" (55016938C)**

#### **16 Samengevoegde vragen van**

- **Christophe Bombled aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De energiemonitoring" (55016846C)**

- **Reccino Van Lommel aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Het monitoringsrapport inzake de levensduurverlenging van Doel 4 en Tihange 3" (55016938C)**

**16.01 Christophe Bombled** (MR): Madame la ministre, afin de garantir la sécurité d'approvisionnement et un prix abordable, une clause de rendez-vous a été fixée pour fin 2021. L'accord de gouvernement nous indique que c'est un monitoring permanent de la capacité de production, élaboré en étroite concertation avec la DG Énergie, la CREG et Elia, ainsi qu'un contrôle continu des prix, qui alimenteront ce rapport. En effet, l'accord précise bien qu' "une facture énergétique abordable est essentielle pour les citoyens et les entreprises".

Le monitoring est essentiel pour déterminer s'il y a un problème inattendu de sécurité d'approvisionnement. Il est donc une pierre angulaire d'un éventuel ajustement du calendrier légal pour une capacité allant jusqu'à 2 GW (soit deux réacteurs). Aujourd'hui, nous sommes à six mois de l'élaboration et la remise de ce rapport et il n'existe pas de monitoring.

Pouvez-vous nous donner des informations sur ce suivi? Qu'avez-vous entrepris comme démarches sur le sujet? Comment s'articule ce monitoring? Vous le savez, la transparence est essentielle dans ce dossier. Pourrions-nous déjà avoir des informations sur les éléments clefs qui apparaissent dans votre travail? Enfin, quelle est votre stratégie et quel est le timing pour remédier à des retards qui impacteraient l'approvisionnement, si éventuellement vous en identifiez dans vos travaux de monitoring?

**16.01 Christophe Bombled** (MR): Om de continuïteit van de energiebevoorrading en een betaalbare energieprijz te garanderen, is er eind 2021 een afspraak gepland. Het verslag zal gebaseerd zijn op een permanente follow-up van de productiecapaciteit, uitgewerkt door de AD Energie, de CREG en Elia, alsook op een permanent toezicht op de prijzen. Een dergelijke follow-up maakt het mogelijk om onverwachte voorzieningsproblemen op te sporen en het wettelijke tijdschema aan te passen voor een capaciteit tot 2 GW.

Hoever staat het daarmee? Hoe wordt die follow-up precies georganiseerd? Wat is uw strategie om eventuele vertragingen weg te werken? Wat is het tijdschema?

**16.02 Reccino Van Lommel** (VB): Mevrouw de minister, het is hier al vaker aan de orde geweest dat in november 2021 zal worden beslist of de levensduur van de twee jongste kerncentrales al dan niet zal worden verlengd omwille van de bevoorradingszekerheid en de

**16.02 Reccino Van Lommel** (VB): En novembre 2021, une décision tombera par rapport à la prolongation éventuelle de la

## betalbaarheid van energie

Die beslissing zal zijn gebaseerd op twee punten, namelijk, enerzijds, de resultaten van de CRM-veiling, waarover wij het daarstraks al hebben gehad, maar, anderzijds, ook het monitoringrapport, dat de productie van energie in België in kaart moet brengen.

Mevrouw de minister, bestaat er vandaag reeds een monitoring-mechanisme? Wat is ter zake de stand van zaken? Wanneer verwacht u een afgerond rapport?

**16.03** Minister **Tinne Van der Straeten**: Mijnheer de voorzitter, collega's, mijn kabinet, de Algemene Directie Energie, de CREG en Elia, dus veel betrokken partijen, bespreken momenteel in het CRM-opvolgingscomité de opstelling van het capaciteit- en prijsmonitoring-verslag, dat in het regeerakkoord wordt aangekondigd. Het verslag zal grotendeels een compilatie zijn van bestaande monitoring-instrumenten, waarbij wij in eerdere vragen al hebben stilgestaan.

De CREG evalueert reeds de werking van de markt en de transmissienetbeheerder controleert permanent het evenwicht tussen vraag en aanbod.

In een hoofdstuk van dat verslag zal uiteraard worden ingegaan op de outlook van de beschikbare capaciteiten op basis van de verklaringen van onbeschikbaarheid in het kader van de transparantieplichting conform REMIT en de uitkomst van de CRM-veilingen.

Nous sommes actuellement encore occupés par les préparatifs de la mise en place de la vente aux enchères. Je peux vous assurer que ceux-ci sont surveillés en permanence et que nous sommes toujours sur la bonne voie et dans les temps.

De même, chaque étape ultérieure à la vente aux enchères sera évaluée pour identifier les problèmes le plus tôt possible. Cependant, nous devons nous assurer que cette vente aux enchères se déroulera dans les meilleures conditions, aussi compétitives que possible. Nous devons donc être prudents avec les informations sur les analyses et les hypothèses préliminaires que nous formulons à chaque évaluation.

**16.04** **Christophe Bombled** (MR): Madame la ministre, je vous remercie pour votre réponse.

En octobre 2020, soit trois semaines après votre prise de fonction, vous affirmiez dans la presse que vous mèneriez un monitoring continu de la situation. À mon sens, celui-ci doit être davantage qu'un simple rapport périodique. En effet, il doit permettre de rendre la politique énergétique réellement transparente. Ce monitoring doit être un tableau de bord réalisé à partir d'applications capables, en temps

durée de vie des deux centrales nucléaires les plus récentes. Cette décision se fondera sur les résultats des enchères CRM et sur le rapport de suivi, lequel doit établir un relevé de la production d'énergie en Belgique.

Un mécanisme de suivi existe-t-il déjà aujourd'hui? Comment avance le dossier? Quand le rapport final sera-t-il disponible?

**16.03** **Tinne Van der Straeten**, ministre: Mon cabinet, la DG Énergie, la CREG et Elia discutent actuellement de la rédaction du rapport de suivi de la capacité et du prix, lequel est une compilation d'instruments de suivi déjà existants.

La CREG évalue déjà le fonctionnement du marché et le gestionnaire du réseau de transmission contrôle l'équilibre entre demande et offre.

La capacité disponible sera évaluée dans le rapport sur la base des déclarations d'indisponibilité et du résultat des enchères CRM.

We bereiden de organisatie van de veiling voor. Dat proces wordt gemonitord en we zijn op de goede weg en liggen op schema.

Elke fase volgend op die veiling zal geëvalueerd worden om de problemen te identificeren. De concurrentie in het kader van de veiling moet zo groot mogelijk zijn. We moeten dus voorzichtig omspringen met de gegevens over de analyses en de voorafgaande hypothesen die bij elke evaluatie geformuleerd worden.

**16.04** **Christophe Bombled** (MR): Drie weken na uw aantreden, zei u dat u de situatie voortdurend zou monitoren. Om ons energiebeleid echt doorzichtig te maken, is er volgens mij méér nodig dan alleen maar een 'periodiek verslag'. Er moet een dashboard opgesteld worden op

réel, de rapporter dans l'heure les puissances pilotables électriques de toute l'Europe occidentale, les prix de marché et le taux de pollution carbone du mix énergétique à tout moment. Ce monitoring devrait également pouvoir répondre à des questions relatives aux impacts de l'évolution des politiques menées sur la facture énergétique. Je pense notamment aux investissements liés à l'offshore ou encore à la Boucle du Hainaut. Bref, l'élaboration d'un tableau de bord permettant d'exploiter les données passées et présentes, que cela soit en termes de prix, d'approvisionnement, de capacité étrangère, de développement renouvelable, d'emploi ou encore d'impact sur le climat, et cela, dans le but d'établir des perspectives sérieuses, doit être possible.

basis van applicaties die in staat zijn om realtime de stuurbare elektriciteitsvermogens van heel West-Europa, de marktprijzen en de graad van koolstofvervuiling in kaart te brengen. Met behulp van die monitoring zou er ook duidelijkheid verschaft moeten worden over de impact van het gevoerde beleid op de energiefactuur. Het moet mogelijk zijn om een dashboard te creëren waarmee zowel de gegevens uit het verleden als de huidige gegevens gebruikt kunnen worden om een ernstige toekomstvisie te ontwikkelen.

**16.05 Reccino Van Lommel (VB):** Ik begrijp natuurlijk dat de bespreking ter zake conform het regeerakkoord wordt gevoerd. Maar u gebruikt vooral de toekomstige wijs en het gaat vandaag dus nog te veel om een intentie.

Ik hoor tussen de lijnen ook dat er nog niet zo veel voorhanden is en dat we ook nog niet zo ver staan. We moeten ons er ook wel bewust van zijn dat dat rapport er niet meteen zal liggen. Er ligt dus bijzonder veel werk op de plank. Ik kan alleen maar hopen dat er stappen vooruit gemaakt zullen worden. Ik zal ook regelmatig naar de commissie terugkomen om een stand van zaken met betrekking tot het rapport te vragen.

*L'incident est clos.  
Het incident is gesloten.*

**17 Question de Christophe Bombled à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Le plan de relance et l'hydrogène" (55016847C)**

**17 Vraag van Christophe Bombled aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Het herstelplan en de waterstofprojecten" (55016847C)**

**17.01 Christophe Bombled (MR):** Monsieur le président, madame la ministre, le plan de relance envoyé dernièrement à l'Europe mise notamment sur l'hydrogène et la capture du CO<sub>2</sub> afin de limiter les émissions de CO<sub>2</sub>, en particulier dans le secteur industriel.

Ce plan de relance prévoit dès lors le développement de réseaux de transport, tant pour l'hydrogène que pour le CO<sub>2</sub>, ainsi que le développement d'une chaîne de valeurs autour de l'hydrogène. Il s'agirait par exemple de la mise au point d'électrolyseurs de haute capacité, de recherches sur les moteurs à hydrogène ou de l'intégration de l'hydrogène vert dans les transports et l'industrie.

Madame la ministre, en ce qui concerne l'hydrogène, quels sont les nouveaux projets définis dans le plan de relance?

En réponse à une précédente question sur le sujet, vous me précisiez que vous travailliez avec les Régions sur une répartition claire des compétences en rapport avec l'hydrogène. Pourriez-vous m'informer si cette répartition a pu être précisée entre les Régions et le fédéral?

**16.05 Reccino Van Lommel (VB):** Je comprends qu'il reste encore de nombreuses étapes à franchir avant que le rapport soit disponible. Je m'enquerrai régulièrement de l'avancement de ce dossier.

**17.01 Christophe Bombled (MR):** In het herstelplan wordt er ingezet op waterstofprojecten en het afvangen van CO<sub>2</sub>. Er wordt voorzien in waterstof- en CO<sub>2</sub>-transportnetwerken en in de ontwikkeling van een waardeketen rond waterstof.

Wat zijn de nieuwe projecten op het stuk van waterstof in het relanceplan? Werd de bevoegdheidsverdeling ter zake tussen de Gewesten en het federale niveau duidelijk afgebakend? Wordt dat in een document vastgelegd? Heeft uw administratie de studie over de toekomst van gas afgerond? Hoe luiden de conclusies?

Si oui, existe-t-il un document qui la notifie?

Vous précisiez aussi que votre administration développait, avec un consultant externe, une étude relative à l'avenir du gaz. Le rôle de l'hydrogène faisait partie de cette étude. Celle-ci est-elle finalisée? Si oui, qu'en ressort-il?

**17.02 Tinne Van der Straeten**, ministre: Monsieur le président, monsieur Bomble, en ce qui concerne le plan de relance et les projets liés à l'hydrogène, ma vision est identique à celle déjà présentée dans cette commission de l'Énergie en 2021. En particulier, je veux soutenir le développement des dorsales hydrogène et CO<sub>2</sub>, la production d'hydrogène couplée à l'éolien offshore et l'utilisation de l'hydrogène comme outil pour réduire les émissions de CO<sub>2</sub>, notamment pour la production d'électricité et les services réseau.

Concernant la production et l'utilisation d'hydrogène, un appel à projets sera lancé. Celui-ci sera évalué par la DG Énergie comme c'est le cas pour le Fonds de transition énergétique aujourd'hui.

En ce qui concerne les compétences, comme vous le savez, il s'agit d'une question complexe. La loi spéciale de réformes institutionnelles n'a pas tenu compte de l'hydrogène spécifiquement. Je finalise une note interprétative du côté fédéral qui sera également présentée aux collègues régionaux comme base de discussion pour mener à un accord dans l'intérêt de l'industrie et du transport.

L'étude à laquelle vous faites référence est actuellement pratiquement terminée. Seuls quelques ajustement doivent encore être apportés sur la base des commentaires obtenus après consultation du secteur. L'étude sera également présentée au grand public lors d'un événement qui se tiendra le 18 mai.

Cette étude formule un certain nombre de recommandations concernant le futur rôle de l'hydrogène et des molécules dans la transition énergétique.

**17.03 Christophe Bomble (MR)**: Madame la ministre, je vous remercie pour vos réponses.

L'hydrogène est devenu un élément stratégique de la transition énergétique. Dès lors, l'intégration de l'hydrogène vert dans les transports et l'industrie requiert des investissements tant pour la création d'une dorsale hydrogène que pour la mise au point d'un procédé chimique.

Il est opportun qu'une répartition claire des compétences entre le fédéral et les Régions soit établie. Il est en effet important de savoir qui fait quoi. Si l'hydrogène fait partie du plan de relance fédéral, les Régions investissent également dans le développement de cette énergie. Un exemple récent est celui du projet Airport qui doit permettre le développement d'une infrastructure de production

**17.02 Minister Tinne Van der Straeten**: Ik heb mijn visie op het herstelplan en op waterstof al eerder dit jaar in deze commissie toegelicht. Ik steun de ontwikkeling van waterstof- en CO<sub>2</sub>-backbones, de waterstofproductie met offshore windenergie en het gebruik van waterstof als CO<sub>2</sub>-arm middel voor de elektriciteitsproductie en voor bepaalde netwerkdiensten.

Er zal een door de AD Energie geëvalueerde projectoproep gelanceerd worden voor de productie en het gebruik van waterstof.

In de bijzondere wet tot vorming der instellingen werd er geen rekening gehouden met waterstof. Ik leg de laatste hand aan een interpretatieve nota, die aan de Gewesten voorgesteld zal worden als basis voor de onderhandelingen over een akkoord.

De genoemde studie werd afgerond. Ze moet aangepast worden op basis van commentaar van de sector. Ze zal op 18 mei aan het brede publiek voorgesteld worden. In de studie worden er aanbevelingen geformuleerd met betrekking tot de rol van waterstof in de energietransitie.

**17.03 Christophe Bomble (MR)**: Het is aangewezen dat er een duidelijke bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de Gewesten wordt afgebakend. Waterstof mag dan al deel uitmaken van het federale herstelplan, maar de Gewesten investeren ook in de ontwikkeling van die energiedrager.

d'hydrogène à partir d'électricité sur le site de l'aéroport de Liège.

En ce qui concerne l'étude relative à l'avenir du gaz, je vous remercie d'avoir annoncé sa présentation prochaine.

*L'incident est clos.*

*Het incident is gesloten.*

#### **18 Questions jointes de**

- Marie-Christine Marghem à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "Les arrêtés à l'ordre du jour du Conseil des ministres du vendredi 23 avril 2021" (55016866C)
- Thierry Warmoes à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La taxe nucléaire" (55016905C)
- Samuel Cogolati à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La rente nucléaire" (55016931C)
- Kim Buyst à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La contribution de répartition" (55016940C)

#### **18 Samengevoegde vragen van**

- Marie-Christine Marghem aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De op de ministerraad van vrijdag 23 april 2021 geagendeerde besluiten" (55016866C)
- Thierry Warmoes aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De nucleaire taks" (55016905C)
- Samuel Cogolati aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De nucleaire rente" (55016931C)
- Kim Buyst aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De repartitiebijdrage" (55016940C)

De **voorzitter**: Mevrouw Marghem is op komst, maar ik zal eerst het woord geven aan de heer Warmoes.

**18.01 Thierry Warmoes** (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, vorige vrijdag keurde de ministerraad uw voorstel goed om de nucleaire taks vast te leggen op 72 miljoen euro voor de periode 2021-2023. Dat is de laagste bijdrage ooit en een gigantische daling vergeleken met de 550 miljoen euro die de nucleaire taks 9 jaar geleden nog bedroeg.

Er worden twee redenen gegeven voor die sterke daling. Enerzijds zijn er de vele technische problemen en de onderhoudsonderbrekingen waardoor de beschikbaarheid van de kerncentrales gedaald is. Wij hebben het daarstraks nog gehad over de stillegging van Tihange 2. Dat toont nog maar eens aan dat de verouderde kerncentrales niet betrouwbaar zijn en eerder een risico zijn voor onze bevoorradingszekerheid dan een garantie. Daardoor dalen dus effectief de opbrengsten van de centrales. Anderzijds heeft de vorige regering ervoor gezorgd dat voor Doel 1 en 2 en Tihange 1 niet langer een nucleaire taks moet betaald worden. U reageerde enigszins eufemistisch in de pers met de mededeling dat dankzij deze beslissing "een deel van de nucleaire overwinsten terugvloeit naar de samenleving".

Dat verbaast mij een beetje. U spreekt over een deel van de nucleaire overwinsten, terwijl de bedoeling van de nucleaire taks steeds was om de overwinsten volledig af te romen. Betekent deze verklaring impliciet dat u vindt dat de nucleaire taks te laag is? Zo ja, waarom is deze dan zo laag? Zo neen, vindt u dat dan een correcte en billijke bijdrage vanwege de producenten?

Vindt u dit rechtvaardig ten opzichte van de historische woekerwinsten die ENGIE Electrabel boekte? Bent u van plan in te grijpen? Of zal u alles zo laten?

**18.01 Thierry Warmoes** (PVDA-PTB): Vendredi dernier, le Conseil des ministres a fixé la taxe nucléaire pour la période 2021-2023 à 72 millions d'euros, la contribution la plus faible de tous les temps.

Cette baisse considérable est due en premier lieu au manque de fiabilité manifeste de nos centrales nucléaires obsolètes. En raison des nombreux problèmes techniques et travaux d'entretien, les centrales nucléaires sont plus souvent indisponibles, ce qui se traduit par une baisse des recettes. Le gouvernement précédent a par ailleurs décidé que la taxe nucléaire ne devait plus être payée pour Doel 1 et 2 et pour Tihange 1.

La ministre a déclaré dans la presse que grâce à la taxe nucléaire, une partie des surprofits était reversée à la société, mais l'objectif n'était-il pas d'écrémer totalement les surprofits?

Les producteurs paient-ils, selon la ministre, une contribution équitable ou la taxe nucléaire est-elle en réalité trop faible? Pourquoi?

Le montant de la taxe est-il équi-

table, compte tenu des bénéfices aussi plantureux qu'historiques réalisés par ENGIE Electrabel? La ministre va-t-elle intervenir?

**18.02 Samuel Cogolati** (Ecolo-Groen): *Madame la ministre, quelles sont les conditions que le précédent gouvernement a fixées pour la rente nucléaire? A-t-elle été revue à la baisse, et si oui, quand? Pourquoi cette contribution est-elle aujourd'hui si maigre?*

**18.02 Samuel Cogolati** (Ecolo-Groen): *Welke voorwaarden heeft de vorige regering gesteld inzake de nucleaire rente? Werd die verlaagd, en zo ja, wanneer? Waarom wordt er zo een magere bijdrage gevraagd?*

**18.03 Kim Buyst** (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de situatie is al geschetst. Nooit eerder was de nucleaire heffing zo laag. De heffing werd in 2008 ingevoerd om ervoor te zorgen dat de eigenaars van kerncentrales eerlijk zouden bijdragen voor de enorme winsten die op de afgeschreven kerncentrales zijn geboekt.

**18.03 Kim Buyst** (Ecolo-Groen): La rente nucléaire a été instaurée en 2008 afin que les propriétaires des centrales nucléaires s'acquittent d'une taxe équitable sur les bénéfices enregistrés grâce aux centrales amorties. Le montant de cette rente n'a jamais été aussi bas.

Die bijdragen zijn nu wel heel laag. Ik heb daarover dus twee vragen, mevrouw de minister. Hoe verklaart u de daling van het tarief van de heffing ten opzichte van de voorbije jaren? Vindt u dat de nucleaire energieproducenten op deze manier voldoende bijdragen?

Comment expliquer cette chute? Dans ces conditions, la contribution des producteurs d'énergie nucléaire reste-t-elle suffisante?

**18.04 Minister Tinne Van der Straeten:** Mijnheer de voorzitter, mijnheer Warmoes, u hebt mij dezelfde vraag gesteld op 18 december 2020. Ik verwijs ook naar mijn antwoord op die vraag.

**18.04 Tinne Van der Straeten,** ministre: Les centrales nucléaires dont la durée de vie ne sera pas prolongée paient une contribution de répartition sur les bénéfices excédentaires réalisés. Le montant de cette contribution a été fixé par l'arrêté royal du 6 décembre 2020 que le législateur doit encore ratifier.

Waarover gaat het eigenlijk? Het gaat over de vaststelling van de repartitiebijdrage, de bijdragen die de nucleaire centrales betalen in het kader van de overwinsten die zij realiseren. Het gaat om de centrales die niet onderworpen zijn aan de levensduurverlenging. Dat bedrag wordt bij KB vastgelegd. Dat is gebeurd op 6 december 2020. Het gaat over een fiscale bevoegdheid die alleen maar uitwerking kan hebben als de wetgever dat KB nadien bekrachtigt.

En décembre 2020, j'avais promis de ne pas attendre Noël pour procéder à cette ratification. C'est pourquoi, j'ai soumis le dossier au Conseil des ministres, dès la semaine dernière. Le Parlement pourra l'examiner dès que nous aurons reçu l'avis du Conseil d'État.

We hebben het hierover al vaak gehad. Het KB wordt traditioneel goedgekeurd op het einde van het jaar, zodat degene die moet betalen, kan betalen. Nadien moet de wetgever bekrachtigen, zodat degene die moet betalen het niet moet terugstorten. Ik heb in december gezegd dat we een andere feestdag dan Kerstmis voor die bekrachtiging zouden kiezen. Ik heb mij aan die belofte gehouden. Daarom werd de bekrachtiging aan de ministerraad van afgelopen vrijdag voorgelegd. We zullen advies aan de Raad van State vragen. Daarna kunnen we dat in het Parlement verder bespreken.

Le montant est calculé par la CREG pour une période de trois ans. Pour les années 2020, 2021 et 2022, après application du mécanisme de dégressivité, la contribution s'élève à 72 millions d'euros. Elle avait été fixée à 150 millions d'euros pour les trois années précédentes. La CREG

Het bedrag is inderdaad een pak lager. Ter herinnering, het bedrag wordt door de CREG voor een periode van drie jaar berekend. Het gaat nu om 72 miljoen euro. Op driejaarlijkse basis, in 2020, in 2023 en in 2026, is de CREG belast met de controle van de vaste en de variabele kosten die verder bepaald en uitgewerkt zijn in de bijlage bij de wet op onze nucleaire provisies. De CREG stelt ook het minimumbedrag vast voor elke periode van drie jaar. Voor de periode van 2020, 2021 en 2022 bedraagt dat minimumbedrag 72 miljoen

euro, na toepassing van het degressiviteitsmechanisme, terwijl het voor de voorgaande van drie jaar wettelijk op 150 miljoen euro was vastgelegd.

Waarom ligt het bedrag een pak lager? Dit volgt eigenlijk uit de berekeningswijze, de methodologie, zoals afgesproken en vastgelegd in de wet, en daaruit volgt een bepaald bedrag. Daarnaast is er ook een impact van de veelvuldige technische problemen van de verouderde kerncentrales en hun onbeschikbaarheid. De opbrengsten zijn daardoor gedaald en, als gevolg daarvan, ook de heffingen.

Dames en heren kamerleden, dit voorontwerp is in eerste lezing gepasseerd op de ministerraad. Zodra het advies van de Raad van State er is en eventuele aanpassingen zijn gebeurd, komt dit naar het Parlement. Ik verwacht dit nog voor de zomer. Dan kunnen we verder de discussie ten gronde voeren over dit onderwerp.

effectuera un nouveau calcul des frais fixes et variables en 2023 et 2026.

Le montant est fixé selon le mode de calcul prescrit par la loi. En outre, les centrales nucléaires vieillissantes connaissent de nombreux problèmes techniques, ce qui implique qu'elles sont plus fréquemment indisponibles et qu'elles rapportent donc également moins.

L'avant-projet a été examiné en première lecture en Conseil des ministres. Après l'avis du Conseil d'État et d'éventuelles adaptations, il sera soumis au Parlement. Selon mes prévisions, il pourrait encore l'être avant l'été. Nous pourrions alors mener la discussion de fond.

**18.05 Marie-Christine Marghem (MR):** *Madame la ministre, j'ai entendu votre réponse et j'en connais évidemment une partie. Ma question était un peu différente. Je ne sais pas s'il y a été répondu. C'est très simple. J'ai vu apparaître dans la presse, dans les dépêches Belga, tant en français qu'en néerlandais, un intitulé qui m'a interpellée: "Détermination de la contribution de répartition pour le démantèlement des centrales nucléaires à la gestion des matières fissiles." Cela m'étonne fortement car ce n'est pas cela. On accole dans ce titre deux choses qui sont certes dans la même loi mais qui n'ont pas le même objet. C'est ce sur quoi portait ma première question.*

*La deuxième concerne le moment - peut-être y avez-vous déjà répondu, madame la ministre - où vous allez nous présenter les arrêtés d'exécution du cadre législatif CRM.*

**18.05 Marie-Christine Marghem (MR):** *In de pers zag ik een titel die luidt als volgt "Détermination de la contribution de répartition pour le démantèlement des centrales nucléaires et la gestion des matières fissiles" (vaststelling van de repartitiebijdrage voor de ontmanteling van de kerncentrales en het beheer van splijtstoffen) en die een aantal vragen doet rijzen. In die titel worden er twee zaken aan elkaar gekoppeld die in dezelfde wet staan maar die elk over iets anders handelen. Hoe zit het daarmee?*

*Wanneer zult u ons de uitvoeringsbesluiten met betrekking tot het wetgevend kader voor het CRM voorleggen?*

Le **président:** Madame Marghem, la ministre ne peut répondre deux fois. Cela n'a pas de sens. Je propose dès lors qu'on reporte votre question à la prochaine séance car vous étiez en retard.

**18.06 Thierry Warmoes (PVDA-PTB):** Dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister.

U haalde terecht aan dat het nog eens zal behandeld worden in deze commissie, en uiteraard ook in de plenaire vergadering.

Voor de rest hebt u niet echt geantwoord op mijn vragen over de kwestie of u genoeg neemt met een deel van de nucleaire overwinsten, of dat het om de volledige overwinsten moet gaan. Of u dat dan correct, billijk en rechtvaardig vindt, daar hebt u ook niet op

**18.06 Thierry Warmoes (PVDA-PTB):** La ministre n'a pas entièrement répondu à mes questions. Nous y reviendrons lorsque le projet de loi sera discuté au sein de cette commission.

ENGIE Electrabel a engrangé des bénéfices colossaux sur les centrales nucléaires amorties. Sui-

geantwoord, wat ons betreft. Wij zullen daar dus verder op terugkomen als het wetsontwerp hier behandeld wordt.

Uiteraard vinden wij 72 miljoen euro beschamend weinig. ENGIE Electrabel heeft in het verleden gigantische winsten geboekt door de kerncentrales versneld af te schrijven. In 2008 bijvoorbeeld schatte de CREG die in op 11 miljard euro. Dat ENGIE Electrabel nu minder winst maakt, neemt niet weg dat het dat in het verleden op de kap van de consumenten wel deed, en daar dus nog altijd een schuld aan heeft.

U bent natuurlijk niet verantwoordelijk voor de beslissingen van de vorige regeringen. Wij komen hier nog op terug.

**18.07 Samuel Cogolati** (Ecolo-Groen): Madame la ministre, je vous remercie pour vos réponses.

**18.08 Kim Buyst** (Ecolo-Groen): Mevrouw de minister, een heffing op de winsten van de centrales is voor onze fractie niet meer dan normaal. De heer Warmoes zei al dat u natuurlijk niet verantwoordelijk bent voor de beslissingen die werden genomen door de vorige regering, die het wel heel erg bont maakte door Doel 1 en 2 en Tihange 1 plots vrij te stellen van elke heffing, hoewel er jarenlang een breed draagvlak was om de nucleaire rente af te romen. Zo komen wij van 550 miljoen euro negen jaar geleden tot 72 miljoen euro op dit moment, iets om vraagtekens bij te plaatsen. Ik heb gehoord dat wij dat in de toekomst nog zullen bespreken en wij zullen dan ook zeker onze stem laten horen.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Wij zullen proberen om volgende week een nieuwe vergadering met minister Van der Straeten te organiseren om de rest van de vragen te beantwoorden.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 13.00 uur.  
La réunion publique de commission est levée à 13 h 00.*

vant un calcul de la CREG, on parle de pas moins de 11 milliards d'euros. En comparaison, une contribution de 72 millions d'euros s'avère ridiculement modeste, même si les recettes sont moins importantes à l'heure actuelle.

**18.08 Kim Buyst** (Ecolo-Groen): La ministre n'est pas responsable de la décision prise par le précédent gouvernement, lequel a exempté de toute taxe Doel 1 et 2, ainsi que Tihange 1. C'est notamment ce qui explique que 550 millions d'euros étaient prélevés voici 9 ans, contre 72 millions d'euros aujourd'hui. Nous y reviendrons certainement encore.